

การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

พระมหาวิรพงษ์ บรรพตรุ่งรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

ชื่อเรื่อง

การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โดย

พระมหาวิริพงษ์ บรรพตรุ่งรัตน์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ศราภา สุทรินทร์)

วันที่ 28 เดือน ม.ค. พ.ศ. 2558

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชมาศ เอกเอี่ยม)

วันที่ 28 เดือน ม.ค. พ.ศ. 2558

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.วันชาติ นภาศรี)

วันที่ 28 เดือน ม.ค. พ.ศ. 2558

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล)

วันที่ 28 เดือน ม.ค. พ.ศ. 2558

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพงษ์ วาฤทธิ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 9 เดือน ม.ก. พ.ศ. 2558

ชื่อเรื่อง	การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ชื่อผู้เขียน	พระมหาวิริพงษ์ บรรพตฺรังรัตน์
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารองค์การภาครัฐ และเอกชน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ศรภา สุทธิรินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพื่อศึกษาความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. เพื่อเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเชิงคุณภาพ Qualitative Research) โดยศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากครูและนักเรียน ในสถานศึกษาจำนวน 5 แห่ง มีนักเรียน 276 คน ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยจำนวน 3 แบบ ได้แก่ 1. แบบทดสอบ (Test) 2. แบบสอบถาม (Questionnaire) และ 3. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for Social Sciences for Windows (SPSS for Windows) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอในรูปสรุปเชิงพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัยพบว่า ในสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อม ด้านการบริหารจัดการผู้บริหารยังไม่มีกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน แต่ได้มอบหมายให้คณะกรรมการได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การจ้างครูที่เป็นเจ้าของภาษามาสอนในโรงเรียน การพัฒนาครูโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการพัฒนาด้านภาษา การจัดหาสื่อที่หลากหลาย และทางโรงเรียนได้มีการจัดทำห้องอาเซียนศึกษา ด้านการพัฒนาครูผู้สอน โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยการเข้าอบรม ศึกษาดูงาน และจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การบูรณาการเรียนการสอน ครูและนักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเยาวชนในต่างประเทศ และยังมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และการสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ ด้านคุณภาพผู้เรียน มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียน การจัด

กิจกรรม มีการเรียนการสอนด้านภาษามากขึ้น นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีภาษาต่างๆในประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน มีหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนหลากหลายรูปแบบ

ความพร้อมของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมีอายุเฉลี่ย คือ 13.76 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ผลการทดสอบวัดความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียน พบว่า คำตอบเฉลี่ยที่ตอบได้ถูกต้อง คือ 12.71 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ความพร้อมด้านทักษะและความพร้อมด้านเจตคติ ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ นั้น พบว่า ควรมีหลักสูตรที่ชัดเจน มีสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ มีกิจกรรมในเชิงการแข่งขัน มีครูที่เป็นชาวต่างประเทศมาสอนในโรงเรียน และครูต้องทำหน้าที่ปลูกฝังให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ในด้านทักษะ ควรสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับความหลากหลายทางสังคม และควรได้รับการอบรมพัฒนาด้านอาชีพและการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในการพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาตนด้านภาษาหรือเทคโนโลยี ควรให้มีการฝึกคิดวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ในการสื่อสารนั้นภาษาและเทคโนโลยีมีความสำคัญอย่างยิ่ง ฉะนั้นควรมีการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ด้านเจตคติ ควรเน้นให้นักเรียนได้ตระหนักในความ เป็นประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด เพื่อจะเกิดความตื่นตัวในการปรับตัวและการพัฒนาตนขึ้นมา เรียนรู้ในความแตกต่างและความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และสื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวที่ปราศจากอคติ ควรมีการเรียนการสอนให้รัก และภูมิใจในความเป็นไทยด้วย ควรสอนให้มีการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดต่อกัน และกัน มีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีระเบียบวินัยในตนเอง

Title	Readiness Preparation of Students for the ASEAN Community
Author	Phramaha Weerapong Banphotrungrat
Degree of	Master of Public Administration in Public and Private Organization Administration
Advisory Committee Chairperson	Dr. Sarapa Suttarin

ABSTRACT

The objectives of this study were to : 1) explore the current condition on readiness preparation of students in Doisaket district, Chiangmai province for the ASEAN community; 2) investigate readiness of the students for the ASEAN community; and 3) propose a guideline for the readiness preparation of the students. This study was the combination of survey research and qualitative research. The population and sample group in this study consisted of 276 students from 5 schools in Doisaket district. The research instruments included test paper, questionnaire, and focus group discussion. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package of Social Sciences for Windows (SPSS for Window).

Results of the study revealed that the preparation of readiness on the managerial administration of the administration did not have clear vision and mission. However, the committee was designated to prepare a quality education development plan to be ready for the ASEAN community. Besides, the following were prepared: hiring native speakers to teach target languages; developing teacher potential by holding action training to make them understand and know about the ASEAN community particularly language improvement; preparing ASEAN studies room; promoting teachers to develop their potential by training and educational tour; preparing curricular programs and integrated teaching /learning; having teachers and students exchange knowledge with youths from abroad; and using communication technology and constructing learning networks. Based on quality of the students, teaching /learning activities were in accordance with the school curriculum. Besides, the facilitation of language class was more than before (languages in the ASEAN community). For concerned personnel and those

participating in the promotion of readiness, there were agencies supporting the preparation of readiness for the ASEAN community in various forms.

Regarding readiness for the ASEAN community in various forms. It was found that most of them were 13.76 years old on average. Most of the students were males, third year lower secondary school students, and Buddhists. For their knowledge testing, it was found that they had a low level of knowledge (12.71). However, they had a moderate level of skills and attitudes of all four aspects.

According to a guideline for the readiness preparation in terms of knowledge, the following were found : curricular programs should be clear; learning media must be adequate; competitive activities should be facilitated; native speakers of target languages should be hired to teach the students; and teachers must instill students to learn most. For skill of the students, they must be prepared to do their tasks with others happily so that they will be able to adapt themselves to social diversity. Besides, they should be trained on educational and vocational development because education is the best thing for self-development. The students must be practised on analytical thinking especially social problems. For communication, language, the students must be aware of the ASEAN community being so that they will adapt and develop themselves. In addition, they must learn the difference in races, religions languages, cultures and politics. Mass media must not be bias. However, the students must be taught to be proud of the country, respectful to others, and generous with self-discipline.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอพระขอบคุณในความเมตตาของ อาจารย์ ดร.ศรภา ศุทธิพันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชมาศ เอกเอี่ยม และ อาจารย์ ดร.วันชาติ นภาศรี ที่ได้ให้ความกรุณา ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้การดูแล และตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง รวมทั้งคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจน ช่วยตรวจสอบแก้ไขจนกระทั่งสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยต้อง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ซึ่งมีได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ที่ได้ประสาทความรู้วิชาต่างๆ แก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและความภาคภูมิใจในผลงานชิ้นแรกนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอกราบ ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คุณครูและนักเรียน จากโรงเรียนคอยสะเก็ดวิทยาคม โรงเรียนแม่คือวิทยา โรงเรียนบ้านเชิงคอย (คอยสะเก็ดศึกษา) โรงเรียนชลประทานผาแตก โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง ที่ได้ให้การช่วยเหลือและช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล รวมถึงเจ้าหน้าที่และพนักงานทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถาม ส่งผลให้ การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์และสำเร็จด้วยดี

และที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึง พระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ รวมถึง ทุกคนในครอบครัว และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่เป็นแรงใจและให้การสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์ให้ ผู้วิจัยได้ประสบผลสำเร็จตามมุ่งหวัง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัย แม่โจ้ และเพื่อนนักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 3 ทุกคน ที่มีส่วนช่วยสนับสนุน ช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและความดีทั้งหลายทั้งปวงจากผลงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ทุกท่านผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม จนทำให้รายงานการวิจัยในครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

พระมหาวิรพงษ์ บรรพตรุ้งรัตน์

ตุลาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามของการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรม	12
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน	12
แนวคิดการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน	15
แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ	28
แนวคิดประชาคมอาเซียน	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย	47
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
สถานที่ดำเนินการวิจัย	51
ตัวแปรในการวิจัย	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การทดสอบเครื่องมือ	54

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	56
งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย	56
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	57
สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในการเข้าสู่	
ประชาคมอาเซียน	57
ความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	69
ข้อเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่	
ประชาคมอาเซียน	90
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106
สรุปผลการวิจัย	106
อภิปรายผล	113
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	121
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	126
ภาคผนวก ก เครื่องมือการวิจัย	127
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	154

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของอายุของกลุ่มตัวอย่าง	69
2 จำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง	70
3 จำนวนและร้อยละของระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง	70
4 จำนวนและร้อยละของการนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง	71
5 จำนวนและร้อยละของคำตอบในการทำแบบทดสอบวัดความพร้อมด้าน ความรู้(Knowledge) ของนักเรียน	72
6 ตารางแสดงความพร้อมด้านความรู้ในภาพรวม	74
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม ของความพร้อมด้านทักษะ (Skill) ของนักเรียน	76
8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้าน ทักษะ(Skill) ในการปรับตัว	77
9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้าน ทักษะ(Skill) ในการพัฒนาตน	79
10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้าน ทักษะ(Skill) ในการแก้ไขปัญหา	81
11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้าน ทักษะ(Skill) ในการสื่อสาร	81
12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ของนักเรียน	84
13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจต คติ(Attitude) ในการตระหนักความเป็นอาเซียน	85
14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจต คติ(Attitude) ในการยอมรับความแตกต่าง	86
15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจต คติ(Attitude) ในความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน	88

ตาราง

หน้า

- 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจตคติ(Attitude) ในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

89

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน	13
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชาคมอาเซียนเป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีระหว่างประเทศสำหรับทุกด้าน รวมถึงความสามารถสำหรับการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาค หรือ อาจกล่าวได้ว่า การเป็นประชาคมอาเซียนคือการทำให้ประเทศสมาชิกรวมเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกันที่ดี สมาชิกในครอบครัวมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น แรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงจัดตั้งประชาคมอาเซียนซึ่งถือเป็นการปรับปรุงและวางรากฐานของพัฒนาของอาเซียนครั้งใหญ่คือ สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้อาเซียนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ เช่น โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่นๆ ซึ่งสำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ (2554: 9) กล่าวว่า อาเซียนได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 หรือ ค.ศ. 2020 โดยสนับสนุนการรวมตัว และความร่วมมืออย่างรอบด้าน ด้านการเมือง ให้จัดตั้ง “ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” หรือ ASEAN Political-Security Community (APSC) ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” หรือ ASEAN Economic Community (AEC) และด้านสังคมและวัฒนธรรมให้จัดตั้ง “ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน” หรือ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปี คือภายในปี 2558 หรือ ค.ศ. 2015 โดยได้เล็งเห็นว่าสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถคงบทบาทนำสำหรับการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาคและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ฉะนั้น แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักเรียน นักศึกษาจึงต้องมีการเตรียมพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

ด้านการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น สถานศึกษาจึงต้องกำหนดเป้าหมายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ชัดเจน ให้เป็นไปตามคุณลักษณะของเยาวชนไทยในประชาคมอาเซียนทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และเจตคติ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของ พ.ศ. 2555 - 2558 ในยุทธศาสตร์ที่ 7 ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน มีชุดโครงการที่สำคัญคือ 1. โครงการสร้างความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. โครงการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับภาคเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้คุณภาพและปริมาณเพียงพอตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการ และจิรวรรณ วิริงกร (2554: 1) กล่าวว่า การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ซึ่งสังคมไทยในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงหลายเรื่องที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตที่เคยดำเนินมาแต่อดีต นักศึกษาหลักเล็งไม่ได้ที่จะต้องเรียน ปรับตัว และเตรียมการ (Adaptability and Preparation) ประเด็นที่นักศึกษารุ่นใหม่ควรต้องเตรียมตนเอง เพื่อทำให้มีความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ในอนาคต เช่น 1. ควรมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่างๆ ผู้ประชาคมอาเซียน ทั้งในเชิงประโยชน์ที่ได้รับและข้อควรระวัง 2. การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ทำให้สังคมยุคใหม่จะสะท้อนความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้ของนักศึกษายุคใหม่จึงจำเป็นต้องปรับทั้งกระบวนการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่จะต้องตระหนักถึงความเป็นชาติ และการดำรงอยู่ของรัฐบาลไทยเพิ่มมากขึ้น 3. ปรับกระบวนการทัศนการเรียนรู้ การเรียนรู้ยุคใหม่ควรเป็นไปอย่างมีเป้าหมายอย่างคนรู้เท่าทันสถานการณ์ 4. นักศึกษารุ่นใหม่จำเป็นต้องตระหนักถึงความเป็นชาติและความดำรงอยู่ของชาติ 5. พัฒนาความเป็นคนมีวินัย มุ่งเน้นความสามารถการดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม 6. สร้างความสามารถการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรพัฒนาตนเองให้แน่ใจว่าสามารถที่จะทำงานกับผู้คนต่างวัฒนธรรมได้ 7. เรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน 8. สร้างโอกาสเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ต้องเพิ่มทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ให้สามารถสื่อสารได้ ฉะนั้น นักเรียน นักศึกษา หรือแม้แต่ประชาชนทั่วไป จึงต้องมีความตระหนักรู้ เข้าใจ และวางเป้าหมายในชีวิต เพื่อให้ตนเองมีความพร้อมต่อการที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และปรับตัวให้เท่าทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การศึกษานั้นถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์ในประชาคมอาเซียน และเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาทรัพยากรที่มีคุณภาพที่จะสามารถช่วยพัฒนาขีดความสามารถของนักเรียนให้สามารถทำงานในอาเซียนได้ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการภายในปี 2555 - 2558 เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: 56)

1. การให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยบรรณรักษ์ให้ประชากรทุกคนอ่านออกเขียนได้ ลดอัตราการไม่รู้หนังสือ เปิดโอกาสอย่างเท่าเทียม ซึ่งขณะนี้ ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 4 เป็นกลุ่มประเทศอาเซียน ที่มีอัตราประชากรรู้หนังสือ ร้อยละ 93.5 และมีเพียงร้อยละ 6.5 ของประชากรวัยเรียนที่ไม่รู้หนังสือ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนทางไกล การศึกษานอกระบบ การเรียนจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Community Learning Centres- CLCs) ทั้งนี้ ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากกลุ่มประเทศอาเซียนว่า เป็นประเทศที่มีความเข้มแข็งด้านการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนผ่าน CLCs รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในประเทศสมาชิกอาเซียนอีกด้วย

นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรมาตรฐานอาเซียน (ASEAN Curriculum) สำหรับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.6) ช่วงชั้นที่ 2 (ม.1-ม.3) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.4-ม.6) โดยกำหนด 7 สาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ พลศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ จริยศึกษา ศิลปะ และอัตลักษณ์ของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค เพื่อจัดทำรายละเอียดหลักสูตรอาเซียนในเดือนกันยายน 2555

2. การลงทุนสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาราชการของอาเซียน การพัฒนาครูซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งประเทศไทยมีเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนากับประเทศในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

3. การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม โดยเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมภายในประเทศ พัฒนารอบคุณวุฒิแห่งชาติระบบคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือการพัฒนากำลังคนตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และสถาบันเฉพาะทาง

4. การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อิเล็กทรอนิกส์ ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของสาระวิชาและระดับชั้นต่างๆ ทั้งในรูปแบบ on-line และ/หรือ off-line กำหนดสมรรถนะผู้เรียนด้าน ICT ในแต่ละระดับการศึกษา พัฒนาระดับสถาบันการศึกษาให้มีความสามารถเฉพาะทางด้าน ICT เพื่อผลิตบุคลากรด้าน ICT ให้มีทักษะ ความเชี่ยวชาญสูง สร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานในการเข้าฝึกอบรม และสอบมาตรฐาน วิชาชีพด้าน ICT ที่มีการกำหนดไว้ในระดับสากล พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

5. การอำนวยความสะดวกสำหรับการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิง ประยุกต์ โดยส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์นักวิทยาศาสตร์และบุคลากร ทางด้านวิชาชีพทางการวิจัยที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งสร้างเครือข่ายการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

การรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียนสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนนั้น ย่อม ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของนักเรียนในแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากแต่ละประเทศใน ภูมิภาคอาเซียนมีความแตกต่างทางด้านภาษา ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ การศึกษานั้นจะสามารถพัฒนาประชาชนแต่ละประเทศ และสามารถช่วยให้ประชาชนแต่ละ ประเทศสื่อสารกันได้ ซึ่งการสื่อสารนี้จะช่วยให้ประชาชนในประเทศสมาชิกมีความเข้าใจกัน สามารถอยู่ด้วยอย่างสันติสุข ไม่มีความขัดแย้งกัน สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติให้อยู่ร่วมกันได้ อย่างเป็นปรกติสุข ระบบการศึกษาไทยเตรียมความพร้อมการเป็นประชาคมอาเซียนมาระยะหนึ่ง แล้ว แต่การยกระดับศักยภาพของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ไทยยังทำได้อย่างจำกัด ซึ่งขณะนี้ความสามารถ การใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยยังถูกมองว่าเป็นจุดอ่อน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” “ภาษาที่ใช้สำหรับการทำงาน ของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” แต่เมื่ออาเซียนกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็น “Working Language” เราจึงต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ตามความหมายของถ้อยคำว่าเป็น “ภาษาทำงาน” ของทุกคนในอาเซียน ทุกคนที่ทำงานเกี่ยวกับอาเซียน ทำงานในอาเซียน ทำงานร่วมกับเพื่อนอาเซียน มีเครือข่ายประชา สังคมอาเซียน แสวงหาโอกาสทางการศึกษาในอาเซียน มีเพื่อนในอาเซียน และเดินทางท่องเที่ยวใน อาเซียน ทุกคนต้องเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ทั้งสิ้น ตั้งแต่นายกรัฐมนตรี ไปจนถึงเกษตรกร ชาวไร่ชาวนา ชาวบ้านทั่วไป นักเรียน นักศึกษา เด็กและเยาวชน ฯลฯ ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่ สองของชาวอาเซียน เกือบทุกภาษาที่หนึ่งอันเป็นภาษาประจำชาติของแต่ละคน จะเห็นได้ว่า ภาษานั้น เป็นเครื่องมือที่สำคัญการสื่อสารของประชากรในอาเซียน และจะทำให้ประชากรในอาเซียนมีความเข้าใจ ความแตกต่างเหล่านั้น จึงเป็นเหตุให้นักเรียนไทยจะต้องมีการพัฒนาด้านภาษาให้มากยิ่งขึ้น

โดยเฉพาะภาษาทำงานในประชาคมอาเซียน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ นักเรียนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ด้านการใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุด เพราะว่าภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่สำคัญของการสื่อสารในอาเซียน มีนักวิชาการหลายท่านเห็นปัญหาของการก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทย

ด้านการเตรียมพร้อมเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทยนั้น บุคลากรทางการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา หากบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียนน้อย ย่อมส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจไปด้วย จากการศึกษาของพัชรวลัย วงศ์บุญสิน (2555: 58) เปิดเผยว่า จากการลงพื้นที่ทำวิจัย โครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากร เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนในปี 2558 พบว่า บุคลากรทางการศึกษากว่าร้อยละ 70-80 มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมากถึงไม่รู้เลย และไม่รู้ว่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีอะไรบ้าง ขณะนี้การเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อสอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุว่า ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายไม่มีกรอบและความชัดเจนว่า จะดำเนินการและเตรียมการอย่างไร การวิจัยยังได้สอบถามนักศึกษาไทย พบว่าเด็ก 8 คน จาก 10 คน ไม่กล้าไปทำงานในประเทศกลุ่มอาเซียน เพราะกลัวเรื่องภาษา แต่เมื่อถามเด็กนักศึกษาประเทศอื่นในอาเซียน ทุกคนต้องการเข้ามาทำงานที่เมืองไทย ส่วนการเรียนสายอาชีวศึกษา ขณะนี้มีการส่งนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนในประเทศไทย อาทิ นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร มีนักเรียนกลุ่มนี้เข้ามาจำนวนมาก หากเป็นเช่นนี้เมื่อมีการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 จะเริ่มเห็นผลกระทบมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหานักศึกษาไทยที่จบออกมา จะมีอัตราการตกงานเพิ่มมากขึ้น จึงคิดว่าควรจะต้องมีการรื้อระบบหลักสูตรการเรียนการสอนของไทย และประเทศไทยต้องเพิ่มการเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลของประเทศเพื่อนบ้านให้เทียบเท่าที่ประเทศอื่นรู้จักประเทศไทย ฉะนั้น หากผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรยังขาดความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ยังไม่มีการส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษา ย่อมส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงต่อนักเรียน การปรับตัวด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษาระดับต่างๆ จึงต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองทางด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษากลางสำหรับการสื่อสารในภูมิภาคอาเซียน และการปรับตัวด้านการเตรียมความพร้อมของนักเรียน นักศึกษา คือสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเรียนรู้ปรับตัว และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ในอนาคต เช่น นักเรียน นักศึกษาต้องมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่างๆ สู่ประชาคมอาเซียน ทั้งส่วนของข้อดี

และข้อเสียอย่างเข้าใจ การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนซึ่งสังคมยุคใหม่จะสะท้อนความเป็นสังคม พหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้ของนักศึกษายุคใหม่จึงจำเป็นต้องปรับทั้งกระบวนการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่จะต้องตระหนักถึงความเป็นชาติ การปรับกระบวนการทัศนการเรียนรู้ยุคใหม่ควร เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย อย่างคนรู้เท่าทันสถานการณ์ การสร้างความสามารถการทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่ต่างวัฒนธรรมได้และเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อให้เกิด ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน พร้อมกับสร้างโอกาสเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ต้องเพิ่มทักษะทางด้าน ภาษาอังกฤษให้มากขึ้นให้สามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดี

นอกจากความรู้ความเข้าใจด้านภาษาหรือความสามารถการสื่อสารแล้ว การอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุขนั้น จึงต้องอาศัยความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรม อันจะเป็น การส่งเสริมให้ประชาคมมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มีการเคารพและยอมรับความแตกต่างของกันและ กัน การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของไทยเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เป็นสิ่งสำคัญที่ หน่วยงานทุกภาคส่วนกำลังเร่งดำเนินการเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม หนุนเสริมและปฏิบัติการเพื่อนำพา ประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ฉะนั้น การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของ ไทยเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนโดยที่ด้านการศึกษาคงอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะ มีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมประชาคมด้านอื่นๆ อาทิ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของ อาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการ พัฒนาทุกๆ ด้าน สถาบันการศึกษาของไทยมีการตื่นตัวในเรื่องนี้สูงมาก เช่น มีการเรียนการสอน เรื่องอาเซียนในระดับโรงเรียน และมหาวิทยาลัยต่างๆก็เปิดศูนย์อาเซียนกัน แต่ที่ยังขาดอย่างมากก็ คือเรื่องของภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาของอาเซียนรวมถึงความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านเราจะต้องสอนให้เด็กและคนของเราเคารพยอมรับและมีความรู้ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านที่ถูกต้อง ซึ่งประเทศไทยเรายังอ่อนใน เรื่องนี้ ส่วนการจัดการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า นักเรียนหรือประชากรในประชาคม อาเซียนมีความรู้ด้านภาษาหรือมีความสามารถในการสื่อสารได้ แต่หากไม่มีความรู้ความเข้าใจด้าน ประวัติศาสตร์ของกันและกัน หรือไม่มีความยอมรับนับถือความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรม คติความเชื่อต่างๆ ย่อมนำมาให้เกิดความขัดแย้งได้

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามปฏิญญา อาเซียนด้านการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นนโยบาย ดังนี้ 1.) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ อาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการ ศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 2.) การพัฒนา ศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับ

การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและ การเพิ่มโอกาสการทำงานทำของประชาชน 3.) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งให้มีการยอมรับคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆและการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิก อาเซียน 4.) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีทางการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสพการณ์ด้านสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน 5.) การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญของการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ความสำคัญของการศึกษาที่เป็นการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนปรากฏรูปธรรมอย่างชัดเจนในปณิธานว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ที่ได้เน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2015 การจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ถือว่าเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ทำให้นักเรียน นักศึกษามีความเข้าใจความแตกต่างมากขึ้น การศึกษาจึงเป็นรากฐานการพัฒนา สร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมหลายๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา เพราะการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อประชากรของไทย สามารถเข้าใจ และปรับตัวเข้ากับ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ พร้อมทั้งปฏิบัติต่อประชากรในอาเซียนได้อย่างถูกต้อง แล้วนำไปสู่การอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างของความเป็นประชาคมอาเซียนอย่างมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง เป็นแนวคิดหลักของการปฏิรูปการศึกษาและยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเพื่อการแข่งขันของประเทศไทย รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาค้นพื้นฐานระยะยาวของประเทศ พร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในวิชาสำคัญ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้กำหนดกรอบการศึกษาตามคุณลักษณะของเยาวชนไทยในประชาคมอาเซียน มี 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย ด้านภาษา, ประเทศสมาชิกอาเซียน คือ ระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม, กฎบัตรอาเซียน
2. ทักษะ (Skill) ประกอบด้วย ทักษะการปรับตัว, ทักษะการพัฒนาตน, ทักษะการแก้ไขปัญหา, ทักษะการสื่อสาร
3. เจตคติ (Attitude) ประกอบด้วย ทัศนคติความเป็นอาเซียน, ยอมรับความแตกต่าง, ภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน, วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี โดยได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ในเขต อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่า ปัจจุบันทางสถานศึกษา ได้มีการจัดการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไปแล้วอย่างไรบ้าง และศึกษาความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ จะอยู่ในระดับใด และมีความพร้อมด้านต่างๆ เป็นอย่างไร พร้อมทั้งจะได้เสนอแนวทางสำหรับการเตรียมความพร้อมของนักเรียน ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนตนเองอย่างสูงสุดความสามารถ เปรียบพร้อมไปด้วยความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีทักษะชีวิตการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งเจตคติที่ดี เพื่อเตรียมรับความหลากหลายและความแตกต่างที่มีอยู่ในประชาคมอาเซียน

คำถามของการวิจัย

1. สถานศึกษามีแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างไร?
2. ความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับไหน?
3. แนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนควรเป็นอย่างไร?

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. ได้ทราบถึงระดับความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. ได้ทราบแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านระยะเวลา : ทำการวิจัยในปีการศึกษา 2/2557
2. ขอบเขตด้านสถานที่ : สถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
ผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาสำหรับการทำวิจัย จำนวน 5 แห่ง ดังนี้
 - 2.1 โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม
 - 2.2 โรงเรียนแม่คือวิทยา
 - 2.3 โรงเรียนบ้านเชิงดอย (ดอยสะเก็ดศึกษา)
 - 2.4 โรงเรียนชลประทานผาแตก
 - 2.5 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา : วิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย ด้านภาษา, ประเทศสมาชิกอาเซียน คือ ระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม, กฎบัตรอาเซียน

3.2 ด้านทักษะ (Skill) ประกอบด้วย ทักษะการปรับตัว, ทักษะการพัฒนาตน, ทักษะการแก้ไขปัญหา, ทักษะการสื่อสาร

3.3 ด้านเจตคติ (Attitude) ประกอบด้วย ทัศนคติความเป็นอาเซียน, ยอมรับความแตกต่าง, ภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน, วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

4. ขอบเขตด้านประชากร : นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย

4.1 โรงเรียนคอยสะเกิดวิทยาคม

4.2 โรงเรียนแม่คือวิทยา

4.3 โรงเรียนบ้านเชิงคอย (คอยสะเกิดศึกษา)

4.4 โรงเรียนชลประทานผาแตก

4.5 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเตรียมความพร้อม หมายถึง การเตรียมความพร้อมของนักเรียน 3 ด้าน ดังนี้ 1. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกอาเซียน 2. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ (Skill) ได้แก่ ทักษะในการปรับตัว ทักษะในการพัฒนาตน ทักษะในการแก้ไขปัญหา ทักษะในการสื่อสาร 3. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ได้แก่ ทัศนคติในความเป็นอาเซียน การยอมรับในความแตกต่าง ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

ความรู้ หมายถึง ความรู้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนในประชาคมอาเซียน ได้แก่ กฎบัตรอาเซียน การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน

ทักษะ หมายถึง ทักษะการปรับตัว ทักษะการพัฒนาดน ทักษะการแก้ไขปัญหา และทักษะการสื่อสาร

เจตคติ หมายถึง ทัศนคติความเป็นอาเซียน ยอมรับความแตกต่าง ภูมิใจความเป็นไทยและอาเซียน และวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

สภาพปัจจุบัน หมายถึง การศึกษาการเตรียมความพร้อมในปัจจุบันที่ทางโรงเรียนได้ดำเนินการไปแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 2) การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 5) วิธีการพัฒนาครู 6) การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 7) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ 9) การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 10) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 2. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 4) การบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้ 5) การใช้สื่อเทคโนโลยี 6) การใช้แหล่งเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล 8) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 9) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 3. ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน 2) ความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 3) การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน 4) การใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร 4. ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน

นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในสถานศึกษาทั้ง 5 แห่ง ดังต่อไปนี้ 1. โรงเรียนคอยสะเก็ดวิทยาคม 2. โรงเรียนแม่คือวิทยา 3. โรงเรียนบ้านเชิงคอย (คอยสะเก็ดศึกษา) 4. โรงเรียนชลประทานผาแตก 5. โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรม

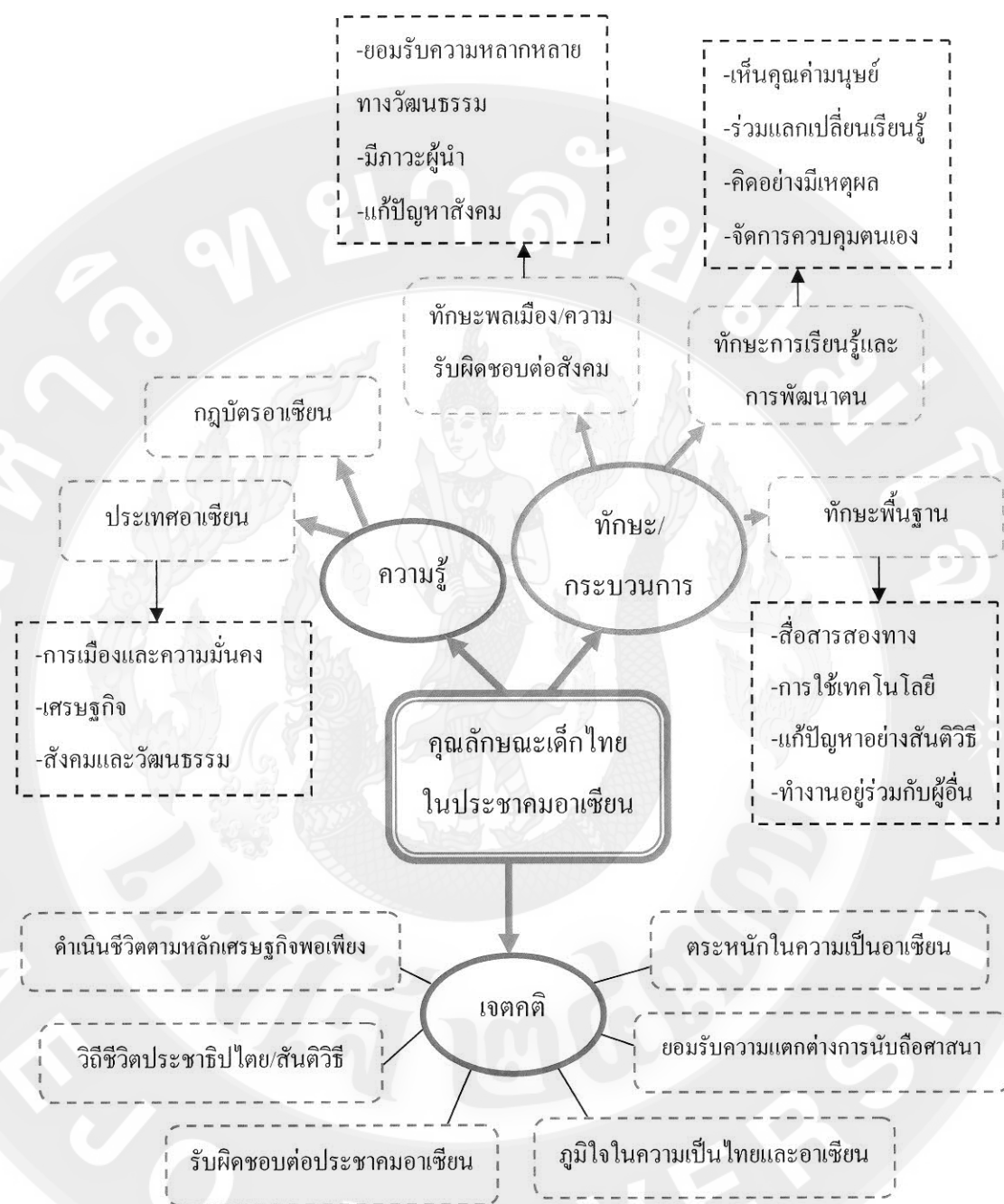
การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพื่อศึกษาความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. เพื่อเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้มีการทบทวนแนวคิด และทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน
2. แนวคิดการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม
4. แนวคิดประชาคมอาเซียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

ความหมายคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน หมายถึง ศักยภาพ คุณลักษณะ จิตความสามารถของนักเรียนในการเตรียมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ภาพ 1 คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 4)

คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ตามภาพที่ 3 นี้ สามารถจำแนก รายละเอียดกำหนดคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

1.2 มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

1.2.1 จุดกำเนิดอาเซียน

1.2.2 กฎบัตรอาเซียน

1.2.3 ประชาคมอาเซียน

1.2.4 ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

2. ด้านทักษะ/กระบวนการ

2.1 ทักษะพื้นฐาน

2.1.1 สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา)

2.1.2 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

2.1.3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

2.1.4 มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.2 ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม

2.2.1 เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.2.2 มีภาวะผู้นำ

2.2.3 เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2.3 ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน

2.3.1 เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

2.3.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.3.3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิด

อย่างถูกต้อง

2.3.4 มีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง

3. ด้านเจตคติ

- 3.1 มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน
- 3.2 ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน
- 3.3 มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน
- 3.4 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี /สันติ

ธรรม

- 3.5 ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา
- 3.6 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากแนวคิดคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สรุปได้ว่า คุณลักษณะของนักเรียน 3 ด้าน ดังนี้ 1. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ซึ่งเป็นความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกอาเซียน 2. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะในการปรับตัว ทักษะในการพัฒนาดน ทักษะในการแก้ไขปัญหา ทักษะในการสื่อสาร 3. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ ได้แก่ ความตระหนักในความเป็นอาเซียน การยอมรับในความแตกต่าง ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

แนวคิดการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

ความหมายของการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 13) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เป็นการนำแนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนที่เอื้อต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน ทั้งในความรู้ทักษะ/กระบวนการ เจตคติค่านิยม

แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 13-17) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้วางหลักของการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมมือกัน

1. แนวทางการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ
ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1.1 กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการและกิจกรรมในการจัดการ
เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์

1.3 ประชุม/อบรม/ชี้แจง/สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก
เกี่ยวกับ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหารสถานศึกษา
ศึกษานิเทศก์ ครู และผู้เกี่ยวข้อง

1.4 สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
และสถานศึกษาในการดำเนินงาน

1.5 พัฒนาสื่อสำหรับสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้

1.6 เสริมสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาคม
อาเซียน

1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่
หลากหลาย เช่น การประกวด การแข่งขัน การจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนนักเรียน เป็นต้น

1.8 ส่งเสริม สนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคม
อาเซียน เช่น สมาคม/ชมรมครูอาเซียน

1.9 กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษา

1.10 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

2. แนวทางการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา

การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมาย และ
วัตถุประสงค์ เขตพื้นที่การศึกษาควรมีแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.2 ประชุมคณะกรรมการ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักใน
การดำเนินงานตลอดแนว พร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม ปฏิทินดำเนินงาน

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น

2.4 วางแผนพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

2.5 จัดตั้งเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่ มีผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนฝ่ายความมั่นคง ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

2.6 กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปีการศึกษา ในช่วงวันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี) หรือช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวด แข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2.7 ส่งเสริม สนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น สมาคม/ชมรมครูอาเซียน

2.8 กำหนดให้มีการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ และรายงานการดำเนินงาน

2.9 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

3. แนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ให้บรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาควรมีแนวทางทางการดำเนินงานและจัดการ ดังนี้

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

3.2 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก ในการดำเนินงานตลอดแนว พร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม/ปฏิทินการดำเนินงาน

3.3 ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น

3.4 วางแผนพัฒนาครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 จัดตั้งเครือข่ายในสถานศึกษา มีผู้เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

3.6 กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวด แข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

3.7 กำหนดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาตามอย่างเป็นระบบ

3.8 สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

3.9 มีการสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

4. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายอื่น ๆ

4.1 จัดทำโครงการผู้นำเยาวชนอาเซียนในเชิงวิชาการ สันทนาการ วัฒนธรรมและให้ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้

4.2 บูรณาการขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อเสริมสร้างพลังแก่เยาวชนอาเซียน

4.3 สร้างความรู้สึกร่วมกันหนึ่งเดียวกันด้วยการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนอาเซียน พัฒนาเครือข่ายผู้นำเยาวชนอาเซียน ให้มีความแข็งแกร่งระดับภูมิภาคในด้านต่างๆ (ประเพณี วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม) ด้วยการให้องค์กรของรัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วม

4.4 ใช้ศิลปะ วัฒนธรรม และสื่อเทคโนโลยี เป็นสื่อในการพัฒนา วัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน

4.5 ส่งเสริมภาวะผู้นำเพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกันในภูมิภาค

4.6 ส่งเสริมให้เยาวชนแบ่งปันความคิดและเป้าหมายร่วมกันด้วยการสร้างเครือข่ายและนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันภายใต้การสนับสนุนขององค์กรภาครัฐและเอกชน

4.7 จัดทำโครงการเสี่ยงจากเยาวชนอาเซียนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ข้อเสนอของเยาวชนอาเซียนเป็นรูปธรรมได้แก่ โครงการอาสาสมัครสอนหนังสือแก่เยาวชนด้อยโอกาสโดยจัดตั้งเครือข่ายยุวทูตด้านการศึกษาในอาเซียน เพื่อสนับสนุนพลังของเยาวชนในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

4.8 จัดตั้งชมรมวัฒนธรรมอาเซียนในสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมที่หลากหลายของภูมิภาค

4.9 มีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างเยาวชนอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และเครือข่ายของเยาวชนอาเซียน

5. การนิเทศภายใน ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน

การดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จะประสบความสำเร็จ และบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากจะการใช้การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแล้ว การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน ต้องรวมพลังกันให้การส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำปรึกษาและพี่เลี้ยงแก่สถานศึกษาและครูผู้สอน

กรอบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย กำหนดกรอบ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

1.1 ด้านความรู้

1.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ

1.3 ด้านเจตคติ

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

2.1 คุณภาพวิชาการ

2.2 คุณภาพครู

3. ด้านการบริหารจัดการ

3.1 ด้านคุณภาพของผู้บริหารและครู

3.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือครู โดยเน้นให้ครูเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยน และเตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอาเซียนที่จะต้องเผชิญในอนาคต

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 30-36) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อจัดทำสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนโดยตรง

ขั้นที่ 2 จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการประชาคมอาเซียน โดยทำตารางระบุชื่อหน่วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ เวลา และน้ำหนักคะแนน

ขั้นที่ 3 จัดทำแผนผังความคิดหน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการกับสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ร่วมกัน ซึ่งการวางแผนการจัดกิจกรรมนี้ จะกำหนดหัวข้อเรื่องไว้ตรงกลาง แยกเป็นหน่วยย่อย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ขั้นที่ 4 ออกแบบการจัดการเรียนรู้ แบบย้อนกลับ (Backword Design) โดยทำตาราง 4 ช่อง ช่องแรกเป็นเป้าหมาย ได้แก่ การกำหนด สาระสำคัญ จากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ช่องที่ 2 การวัดและประเมินผล กำหนดชิ้นงาน/ภาระงานของผู้เรียน ตามสาระสำคัญ ช่องที่ 3 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และช่องที่ 4 คำถามสำคัญ เป็นคำถามท้าทาย จากการนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำสิ่งที่ออกแบบการเรียนรู้ไว้มาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนสามารถจัดทำได้หลากหลายรูปแบบตามความพร้อมของสถานศึกษา ดังนี้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554: 38)

1. การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องอาเซียนโดยตรง
2. การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแกน
3. การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม โดยการกำหนดผลการเรียนรู้ แล้วนำมาเขียนคำอธิบายรายวิชา และนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ต่อไป
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องอาเซียน เช่น กิจกรรมชุมนุม ชมรมอาเซียน ลูกเสือ-ยุวกาชาด อาเซียน เป็นต้น
5. การจัดกิจกรรมเสริม เพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องอาเซียนเช่น จัดค่ายประชาคมอาเซียน จัดงานสัปดาห์อาเซียนกิจกรรมภาษาอาเซียนนำรู้ ชุมชนคนรัก อาเซียน ASEAN Song เปิดโลกอาเซียน เป็นต้น

นโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนจากการบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง “การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

จากการบรรยาย เรื่อง “ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนใน ค.ศ. 2015” โดย อธิปดิกรมอาเซียน (นายวิฑูรย์ ศรีวิหค) มีประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้ (วิฑูรย์ ศรีวิหค, 2553: 95)

1. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกฎบัตรอาเซียน
2. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน

3. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับ 3 ภาษาหลัก อันได้แก่ ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาในการสื่อสารของอาเซียน ภาษาจีน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ

4. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีในเรื่องการสร้างควมสมดุลระหว่างความแตกต่างทางวัฒนธรรมและลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของชาติในภูมิภาคที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

สอดคล้องกับประเด็นสำคัญที่ได้จากการฟังบรรยายในหัวข้อเรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับอนาคตการศึกษาไทย” โดย รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (รองศาสตราจารย์ ดร.พนิตี ระตะนานุกุล) ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นต่อไปนี้ (พนิตี ระตะนานุกุล, 2553: 95-98)

1. การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถึงระดับใช้การหรือระดับสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

2. การศึกษาไทยจะต้องสร้างคนไทยและบัณฑิตไทยให้พร้อมที่จะปรับตัว และพร้อมที่จะต่อสู้ในเวทีของ ASEAN, ASEAN + 3 และ ASEAN + 6 ให้ถึงพร้อมทั้งในด้านความสามารถในการแข่งขันทักษะในการทำงาน และทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

3. การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้างความรู้ความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยที่คนไทยยังไม่มีโอกาสในการเรียนรู้ความหลากหลายดังกล่าวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

4. การสนับสนุนการจัดการศึกษา และการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้จัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อนบ้านในสถาบันการศึกษาของไทย และอาจมีการกำหนดระเบียบเบื้องต้นในการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อการทำงานข้ามชาติให้มีการสอบการใช้ภาษาถิ่นเพิ่มขึ้น

5. การจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อสร้างคนไทยและบัณฑิตไทยที่พร้อมรับความร่วมมือทางการค้าที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งแรงงานระดับฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor)

6. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างประเทศที่ต้องเรียนรู้ร่วมกัน โดยต้องมีการเริ่มให้ความรู้ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรืออาชีวศึกษา

7. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยและบัณฑิตไทยในทุกระดับ เพื่อเตรียมพร้อมต่อโครงสร้างประชากรที่จะเปลี่ยนไปเป็นสังคมสูงอายุ

8. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลอันเนื่องมาจากความร่วมมือในเสาเศรษฐกิจเมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้เกี่ยวกับการปรับลดภาษี ข้อได้เปรียบ-เสียเปรียบทางการค้า การแบ่งระดับการพัฒนาของประเทศในประชาคม เป็นต้น

9. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา ซึ่งรวมถึง ASEAN + 3 และ ASEAN + 6 ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี ในสถานศึกษา

10. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างผู้นำการเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา และสร้างเครือข่ายผู้นำในภูมิภาคที่เอื้อต่อการพัฒนาในอนาคต (Future Leader of ASEAN)

11. การให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจ ตลอดจนจัดระบบการสนับสนุนด้านการศึกษา โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถาบันการศึกษาในระดับและสาขาต่างๆ ในรูปแบบ AUN (ASEAN University Network) รวมทั้งให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็น Education Hub

12. สร้างระบบการประกันและการประเมินคุณภาพ และเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบ (Benchmark) ทั้งระดับภายในประเทศและกับประเทศอื่นๆ ในกรอบอาเซียน ทั้งในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างผลงานวิจัย และการจัดบริการทางการศึกษา เป็นต้น

13. สนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพครู คณาจารย์ โดยให้มีการนำผู้สอนระดับศาสตราจารย์มาสอนระดับปริญญาโทและเอกเพิ่มขึ้น และให้มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโทและเอกเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

14. ระบบการศึกษาจะต้องเติมเต็มการพัฒนาในทุกระดับ ที่นอกจากให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมแล้วยังต้องรวมไปถึงการให้ความรู้ในลักษณะศูนย์ฝึกอบรม (Training Center) เพื่อการพัฒนาประเทศไทยจากการเพิ่มศักยภาพของคนในชาติ

15. ประเทศไทยควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการเสนอนโยบายการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการได้ เพื่อให้เกิดการกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาให้มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างจริงจัง

สรุปประเด็นสำคัญ ข้อเสนอเชิงนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนจากการบรรยายโดยวิทยากรทั้งสองท่าน สรุปประเด็นร่วมที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 99-104)

1. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในสาระและรายละเอียดของกฎบัตรอาเซียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในความเป็นมา ความสำคัญ และทิศทางของความร่วมมือที่จะเกิดขึ้นในภูมิภาคในอนาคตอันใกล้ที่ถูกต้องโดยการ

1.1 การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา ซึ่งรวมถึง ASEAN+3 และ ASEAN+6

1.2 จัดสรรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่มีความเข้าใจในเรื่องกฎบัตรอาเซียน ให้เป็นวิทยากรเผยแพร่ให้ความรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้แก่สถานศึกษาทุกระดับตามที่ร้องขออย่างเร่งด่วน

1.3 จัดทำและเผยแพร่หลักสูตรอาเซียนศึกษา โดยมีการบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอนภาคบังคับ และระบุเวลาการเรียนการสอนที่แน่นอน ในสถานศึกษาทุกระดับ

1.4 จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาและศูนย์ให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียนและประเทศสมาชิก ที่รองรับและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและประชาชนทั่วไป

1.5 สร้างผู้นำการเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาและสร้างเครือข่ายผู้นำในภูมิภาคอาเซียน (Future Leader of ASEAN) ที่เอื้อต่อการพัฒนาร่วมกันในอนาคต ทั้งในระดับผู้เรียน ครู ภาครัฐและภาคเอกชน

1.6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ช่องเสรี และโทรทัศน์ ช่องหรือรายการพิเศษเกี่ยวกับอาเซียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาอาเซียน ให้แก่คนไทยในทุกระดับ โดยการ

2.1 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป ในทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถึงระดับใช้การหรือระดับสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติและสื่อสารได้จริง

2.2 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนกำลังพลภาครัฐ ให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการอบรมภาษาอังกฤษระดับต่างๆ ในหน่วยงาน การจัดสรรทุนการศึกษาและเปิดโอกาสในการส่งครูและบุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการ ไปเข้าร่วมการอบรมภาษาอังกฤษร่วมกับหน่วยงานภายในและภายนอกประเทศเป็นระยะ ตลอดจนส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการปฏิบัติงานระหว่างกัน เป็นต้น

2.3 จัดรายการที่เน้นสาระความบันเทิงที่ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เผยแพร่ทางสื่อแขนงต่างๆ เพื่อดึงดูดใจให้ประชาชนทุกระดับเห็นความสำคัญ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ โดยการ

3.1 จัดการเรียนการสอนภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งรวมถึง ASEAN + 3 และ ASEAN + 6 โดยกำหนดให้การศึกษาภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นหนึ่งในวิชาเลือกที่ผู้เรียนสามารถเรียนและมีการสอบวัดผลการเรียนเช่นเดียวกับความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษ

3.2 ส่งเสริมครู บุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการรวมทั้งนักเรียน/นักศึกษา ที่มีความสามารถด้านภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีโอกาสเป็นผู้นำในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้านเหล่านั้นให้แก่ผู้อื่น โดยสามารถใช้เป็นสมรรถนะที่ช่วยเพิ่มโอกาสและผลตอบแทนในการทำงานเทียบเท่ากับสมรรถนะและความสามารถด้านอื่น

3.3 สนับสนุนการจัดการศึกษาและการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้จัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อนบ้านในสถาบันการศึกษาของไทย และอาจมีการกำหนดระเบียบเบื้องต้นในการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อการทำงานข้ามชาติให้มีการสอบการใช้ภาษาถิ่นเพิ่มขึ้น

3.4 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาของประเทศเพื่อนบ้านได้ทราบถึงโอกาส และผลประโยชน์ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น ตลอดจนมีโอกาสได้เดินทางไปทำงานในประเทศเหล่านั้น ทั้งในระดับแรงงานระดับฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor)

4. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างทางวัฒนธรรมและลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของชาติในภูมิภาคที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน โดย

4.1 การจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้างความรู้ความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติศาสนา และภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

4.2 ปรับวิธีและสาระในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีลักษณะเป็นการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ที่เป็นไปในอดีตตามมุมมองการรับรู้ของแต่ละชาติ เพื่อเป็นประสบการณ์ที่ทุกชาติจะต้องช่วยกันป้องกันไม่ให้เหตุการณ์ความขัดแย้งแบบในอดีตเกิดขึ้นอีกมากกว่าการเรียนรู้เพื่อพิสูจน์หาว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายถูกหรือผิด

4.3 จัดการเรียนการสอนในเรื่องประเทศเพื่อนบ้าน ที่เน้นการสร้างความรู้สึกรับและยกย่องเทียบเท่ากับประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ที่มีระดับการพัฒนาสูงกว่า

5. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆ เพื่อรองรับผลอันเนื่องมาจากความร่วมมือในเสาต่างๆ เมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น

5.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับลดภาษี ขีดได้เปรียบ-เสียเปรียบทางการค้า การแบ่งระดับการพัฒนาของประเทศในประชาคม เป็นต้น

5.2 การศึกษาเพื่อสร้างคนไทยและบัณฑิตไทย ให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งแรงงานระดับฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor)

5.3 การศึกษาเพื่อสร้างเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างประเทศที่ต้องเรียนรู้ร่วมกัน โดยต้องมีการเริ่มให้ความรู้ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรืออาชีวศึกษา

5.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยและบัณฑิตไทยในทุกกระดับ เพื่อเตรียมพร้อมต่อโครงสร้างประชากรที่จะเปลี่ยนไปเป็นสังคมสูงอายุ

5.5 การให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจ ตลอดจนจัดระบบการสนับสนุน ด้านการศึกษา โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถาบันการศึกษาในระดับและสาขาต่างๆ ใน รูปแบบ AUN (ASEAN University Network) รวมทั้งให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็น Education Hub

5.6 การสร้างระบบการประกันและการประเมินคุณภาพและเกณฑ์ มาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบ (Benchmark) ทั้งระดับภายในประเทศและกับประเทศอื่นๆ ในกรอบ อาเซียน ทั้งในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างผลงานวิจัย และการจัดบริการทาง การศึกษา เป็นต้น

5.7 สนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพครู คณาจารย์ โดยให้มีการ แลกเปลี่ยนผู้สอนระดับศาสตราจารย์มาสอนระดับปริญญาโทและเอกในภูมิภาคเพิ่มขึ้น และให้มี การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโทและเอกเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

5.8 ให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในลักษณะศูนย์ฝึกอบรม (Training Center) เพื่อการพัฒนาประเทศไทยจากการเพิ่มศักยภาพของคน ในชาติ

จากการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงาน พัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุเป้าหมาย เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย แต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อประชุมอบรมทำความเข้าใจ สนับสนุนด้านงบประมาณ ส่งเสริมสนับสนุนและ ติดตามประเมินผล ด้านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งและประชุมคณะกรรมการ สนับสนุน ด้านทรัพยากร และจัดตั้งเครือข่ายพร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนรู้ ติดตามประเมินผล และประชาสัมพันธ์ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา จัดตั้ง และประชุมคณะกรรมการ ส่งเสริมด้านงบประมาณ มอบหมายหน้าที่ของครู มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนด้านกิจกรรม พร้อมทั้งติดตามประเมินผล

แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อจัดทำสูตรสถานศึกษา ขั้นที่ 2 จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ประชาคมอาเซียน ขั้นที่ 3 จัดทำแผนผังความคิดหน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้เป็นการวางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการกับสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ขั้นที่ 4 ออกแบบการจัดการเรียนรู้ แบบย้อนกลับ (Backword Design) และขั้นที่ 5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำสิ่งที่ ออกแบบการเรียนรู้ไว้มาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

ความหมายของความพร้อม

Good (1973:17) ให้คำนิยามเกี่ยวกับความพร้อมว่าเป็นความสามารถตกลงใจ ความปรารถนา และความสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ความพร้อมเกิดจากลักษณะทางวุฒิภาวะ ประสบการณ์และอารมณ์ ความพร้อมจึงเป็นการพัฒนาคนให้มีความสามารถทำกิจกรรมนั้นๆ

Sinclair and Hanks (1987: 1995) กล่าวว่าความพร้อม หมายถึง การที่บุคคล 1. ได้ การเตรียมตัวเพื่อกระทำกิจกรรมบางอย่างให้สำเร็จตามเป้าหมาย 2. ความเต็มใจ ความกระตือรือร้น ที่จะกระทำกิจกรรมบางอย่าง

Barrow and Milburn (1990: 259) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจและเริ่มต้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม คือ สภาพจิตใจ กายวิภาค และสรีรวิทยา

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2540: 229-230) ให้ความหมายไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจที่พร้อมจะตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทางด้านร่างกาย ได้แก่ วุฒิภาวะ (Maturity) ซึ่งหมายถึง การเติบโตอย่างเต็มที่ของอวัยวะร่างกาย ทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือพอใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ

พรรณี ชูทัย เจนจิต (2538: 15) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาวะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใด

วิชุดา หารษาจารย์พันธ์ (2540: 26) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการปฏิบัติ หรือดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลมาจากการเตรียมตัวไว้แล้วสำหรับกิจกรรมนั้นๆ

ศรีสุกาญจน์ บิณฑประสิทธิ์ (2540: 69) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีวุฒิภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจและประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้

วิद्याพร สุวรรณเทน (2541: 30) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจ มีความเต็มใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จลุล่วงโดยได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

กล่าวโดยสรุปความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สามารถคล่องและสำเร็จภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การกระทำนั้นเป็นไปด้วยความเต็มใจที่จะดำเนินในสำเร็จคล่องไปได้

องค์ประกอบของความพร้อม

Hersey and Blanchard (1988: 59) กล่าวว่า ความพร้อมนั้น มีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านความสามารถ (Ability) ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ ส่วนอีกด้าน คือ ความเต็มใจ (Willingness) ประกอบด้วย การให้คำมั่นสัญญา หรือความผูกพัน แรงจูงใจในการทำงาน และ ความมั่นคง

พรณี ชูทัย เจนจิต (2540: 18) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความพร้อมไว้ 3 ประการ คือ

1. วุฒิภาวะ
2. การได้รับการอบรมและเตรียมตัว
3. ความสนใจหรือแรงจูงใจ

Downing and Thackrey (1971: 17) ได้แบ่งองค์ประกอบของความพร้อมออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การบรรลुวุฒิภาวะด้านร่างกายทั่วไป เป็นต้น
2. องค์ประกอบด้านสติปัญญา ได้แก่ ความพร้อมด้านความสามารถในการรับรู้ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ด้านสังคม สภาพแวดล้อมรอบตัว เป็นต้น
4. องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพ ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นต้น

แนวทางการสร้างความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

เพื่อสร้างความพร้อมให้กับสังคมในชาติอาเซียนเพื่อรองรับกับการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพภายในปี 2558 นั้น ต้องมีการสร้างและเตรียมความพร้อมในประเด็นสำคัญต่าง ๆ (สุรศักดิ์ ปาเฮ 2556: 5) ดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจในเรื่องของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน
2. สร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในการไม่ใช้กำลัง ชีตหลักสันติวิธี การไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อความสงบสุขสันติภาพในภูมิภาค
3. เสริมสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญภัยคุกคามความมั่นคง บนพื้นฐานความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนการประสานการจัดทำข้อมูลกลางในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน เพื่อแก้ปัญหาค้าการร้าย ยาเสพติด การประทุพผิตกฎหมายและอาชญากรรมข้ามชาติ
4. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการทหารเพื่อสร้างความไว้วางใจและป้องกันความขัดแย้งรุนแรง
5. เตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรสาขาต่าง ๆ อาทิ ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงาน ส่วนภาษาท้องถิ่นใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและนักท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก
6. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะด้วยบทกฎหมายของสมาชิกแต่ละประเทศ เนื่องจากมีความแตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือและป้องกันความขัดแย้งระหว่างประเทศ
7. ศึกษาวัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิก โดยเฉพาะประเทศที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน อาทิ ชาวมุสลิม เพื่อสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติต่อประชาชนเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง
8. จัดตั้งสำนักงาน/สำนัก/ส่วนงาน เพื่อดูแลงานรับผิดชอบด้านอาเซียนโดยเฉพาะในประเด็นที่กล่าวถึงทั้งหมดจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมให้สมาชิกในสังคมต้องพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งด้านการศึกษาด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาจากความหมายของความพร้อมและแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมข้างต้น กล่าวโดยสรุปการเตรียมความพร้อม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ได้ถูกเตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจและตั้งใจในการที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนคุณสมบัติหรือสภาวะของบุคคลที่พร้อมจะทำงานหรือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีแนวโน้มจะประสบผลสำเร็จอย่างตามวัตถุประสงค์ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์

แนวคิดประชาคมอาเซียน

ความหมายของอาเซียน

อาเซียน คือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) โดยการจัดตั้งในครั้งแรกมีจุดประสงค์เพื่อ ส่งเสริมและร่วมมือในเรื่องสันติภาพ, ความมั่นคง, เศรษฐกิจ, องค์ความรู้, สังคมวัฒนธรรม บนพื้นฐานความเท่าเทียมกันและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก โดย อาเซียน ได้ก่อตั้งขึ้นโดย ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510

ความเป็นมาของอาเซียน

ในช่วงทศวรรษที่ 2500 ระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ได้แพร่เข้ามาสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดความกังวลทางด้านเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ ประกอบกับประเทศมหาอำนาจเริ่มไม่สนับสนุนให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร ทำให้ประเทศในกลุ่มหันมาหาความร่วมมือซึ่งกันและกัน และได้มีการฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างประเทศขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการแสวงหาลู่ทางจัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจขึ้นในภูมิภาค (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, ม.ป.ป: 4)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งได้มีการลงนามที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วยนามอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย) ดุน อับดุล

ราชัก บิน สุสเซน (รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกลาโหมและรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ มาเลเซีย) นายนาซิโซ รามอส (รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์) นายเอส ราชารัตนัม (รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์) และพันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีต่างประเทศไทย) ต่อได้มี ประเทศต่างๆเข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม (วันที่ 8 มกราคม 2527) เวียดนาม (วันที่ 28 กรกฎาคม 2538) สปป.ลาว และพม่า (วันที่ 23 กรกฎาคม 2540) และกัมพูชา เข้าเป็น สมาชิกล่าสุด (วันที่ 30 เมษายน 2542) ทำให้ปัจจุบันมีสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ (มีเดียคอม, 2555 : 41)

ก่อนจะมาเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ได้เกิด “สมาคมอาสา” (ASA: Association of South East Asia) ขึ้นก่อน เมื่อกรกฎาคม 2504 โดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ได้ร่วมกันจัดตั้ง เพื่อการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม แต่ดำเนินการได้เพียง 2 ปี ก็ต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากความผกผันทางการเมืองระหว่าง อินโดนีเซียและมาเลเซีย จนเมื่อทั้งสองฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างกัน จึงได้มีการแสวงหาลู่ทาง จัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจขึ้นในภูมิภาคขึ้นอีกครั้ง (วิทย์ บัณฑิตกุล, 2554: 23)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียนกำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งต้องประกอบด้วย 3 เสา คือ เสาประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community : APSC) เสาประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) โดยรัฐบาลได้กำหนดให้มีการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาด้วยหลักสูตรอาเซียนศึกษา เพื่อให้เยาวชนไทยเข้าใจอาเซียน เข้าใจการอยู่ ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีวัฒนธรรมการกิน การอยู่ การดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน (มีเดียคอม, 2555 : 3)

ปฏิกูญญาความร่วมมือในอาเซียน

1. ปฏิกูญญากรุงเทพฯ

ปฏิกูญญากรุงเทพฯ ได้ระบุวัตถุประสงค์สำคัญ 7 ประการ ของการจัดตั้งอาเซียน ได้แก่

- 1.1 ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทาง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
- 1.2 ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค

1.3 เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ พัฒนาการทางวัฒนธรรม
ในภูมิภาค

1.4 ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี

1.5 ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการฝึกอบรมและการวิจัย
และส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1.6 เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า
ตลอดจนการปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม

1.7 เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การความ
ร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศ

2. ปฏิญญาบาหลี

อาเซียนได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 หรือ ค.ศ. 2020 โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้าน ในด้านการเมือง ให้จัดตั้ง “ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” หรือ ASEAN Political-Security Community (APSC) ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” หรือ ASEAN Economic Community (AEC) และด้านสังคมและวัฒนธรรมให้จัดตั้ง “ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน” หรือ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปี คือภายในปี 2558 หรือ ค.ศ. 2015 โดยได้เล็งเห็นว่าสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถจับตามองแนวโน้มในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาคและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ความหมายของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวของประเทศสมาชิกในอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ผู้มีความเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยที่ประเทศสมาชิกมีข้อตกลงและการร่วมมือในด้านต่างๆ ที่ได้กำหนดร่วมกัน และเป็นการเปิดให้ประเทศสมาชิกมีการติดต่อสื่อสาร มีปฏิสัมพันธ์กันได้ง่ายขึ้น โดยการเปิด 3 ด้าน หรือ 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

(ASEAN Political – Security Community : APSC) เศรษฐประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และเศรษประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC)

ประชาคม เป็นการรวมตัวของสมาชิกในชุมชน เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การแก้ไขปัญหาภายในชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน การร่วมกันผลิตและขายสินค้าหรือบริการ และการร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมกับชุมชนอื่น หรือ กับหน่วยงานราชการ เป็นต้น

ประชาคมอาเซียน เป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ในระดับโลกที่ส่งผลกระทบมาถึงภูมิภาคอาเซียน เช่น ภาวะโลกร้อน การก่อการร้าย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือ การทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยสมาชิกในครอบครัวมีสภาพความอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนาม ในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรคือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนจะเป็นสถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization)

จุดเด่นประการหนึ่งของกฎบัตรอาเซียน คือ การที่ข้อบทต่างๆ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ประชาชนเข้าถึงและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศสมาชิกมากยิ่งขึ้น กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยบทบัญญัติ 13 บท รวม 55 ข้อย่อย อาจสรุปบทบัญญัติที่สำคัญของกฎบัตรอาเซียนได้ ดังนี้

บทที่ 1 เป้าหมายและหลักการ (Purposes and Principles) ระบุเป้าหมายของอาเซียนและหลักการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิก ได้แก่ เป้าหมายการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค ความกินดีอยู่ดีของประชาชน ความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม การลดช่องว่างของการพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตย การเคารพสิทธิมนุษยชน การพัฒนาอย่างยั่งยืน สิ่งแวดล้อม การศึกษา ยาเสพติด การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน เป็นต้น ส่วนหลักการ ได้แก่ เรื่องอำนาจอธิปไตย การไม่แทรกแซงกิจการภายในหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล และการเคารพความแตกต่าง เป็นต้น

บทที่ 2 สถานะบุคคล (Legal Personality) ให้อาเซียนมีสถานะบุคคล

บทที่ 3 สมาชิกภาพ (Membership) กำหนดกฎเกณฑ์และกระบวนการในการรับสมาชิกใหม่ เช่น ต้องเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้รับการรับรองจากประเทศสมาชิกอาเซียนและต้องยินยอมผูกพันตามกฎหมายและสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐสมาชิก รวมทั้งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกไว้กว้างๆ คือรัฐสมาชิกจะมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรและความตกลงต่างๆ ของอาเซียน รวมถึงหน้าที่ในการออกกฎหมายภายในเพื่อรองรับพันธกรณีด้วย

บทที่ 4 องค์กรของอาเซียน (Organs) ประกอบด้วย

1. ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นองค์กรสูงสุดในการกำหนดนโยบายและมีการประชุมปีละ 2 ครั้ง
2. คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Council) ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำหน้าที่เตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานระหว่าง 3 เสาหลัก เพื่อความเป็นบูรณาการในการดำเนินงานของอาเซียน และแต่งตั้งรองเลขาธิการอาเซียน
3. คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Council) สำหรับ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยผู้แทนที่แต่ละประเทศสมาชิกแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ประสานงานและติดตามการดำเนินงานตามแนวนโยบายของผู้นำทั้งในเรื่องที่อยู่ภายใต้เสาหลักของตน และเรื่องที่เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลายเสาหลัก และเสนอรายงานและข้อเสนอแนะในเรื่องที่อยู่ภายใต้การดูแลของตนต่อผู้นำ
4. องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies) จัดตั้งโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน
5. สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของเลขาธิการอาเซียน (Secretary General of ASEAN)

6. คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives (CPR) to ASEAN) ที่กรุงจาการ์ตา โดยประเทศสมาชิกจะแต่งตั้งผู้แทนระดับเอกอัครราชทูตเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา

7. สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariat) จัดตั้งโดยประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ

8. องค์การสิทธิมนุษยชนของอาเซียน (ASEAN human rights body - AHRB) มีหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค

9. มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) มีหน้าที่สนับสนุนเลขาธิการอาเซียนและประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ของอาเซียน

บทที่ 5 องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน (Entities Associated with ASEAN) ให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ที่สนับสนุนหลักการและวัตถุประสงค์ของอาเซียนตามรายชื่อในภาคผนวกของกฎบัตรได้ โดยภาคผนวกจะแบ่งประเภทองค์กรดังกล่าวเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) องค์กรรัฐสภา คือ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly- AIPA) 2) องค์กรภาคธุรกิจ 3) องค์กรภาคประชาสังคมที่ได้รับการรับรองโดยอาเซียน 4) กลุ่ม Think Tank และองค์กรด้านการศึกษา และ 5) องค์กรอื่นๆ โดยให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนในการปรับปรุงภาคผนวกตามข้อเสนอแนะของคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน

บทที่ 6 เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต (Immunities and Privileges) ระบุหลักการกว้างๆ ในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตแก่ 1) สำนักเลขาธิการอาเซียนและองค์กรอื่นๆ ของอาเซียน 2) เลขาธิการอาเซียนและเจ้าหน้าที่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน และ 3) ผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิก ณ กรุงจาการ์ตา และผู้แทนของรัฐสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมของอาเซียน เช่น เดินทางไปประชุม เป็นต้น โดยรายละเอียดให้เป็นไปตามข้อตกลงแยกต่างหากจากกฎบัตร

บทที่ 7 กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making) หลักทั่วไป คือ ฉันทามติ (Consensus) แต่มีข้อยกเว้นได้แก่ 1) กรณีที่ไม่มีแนวทางมติ อาจส่งเรื่องให้ผู้นำตกลงกันว่าจะใช้วิธีการใดตัดสินใจ 2) กรณีที่มีข้อตกลงอื่นๆ ของอาเซียนอนุญาตให้ใช้วิธีการอื่นตัดสินใจได้ เช่น ปัจจุบันมีสนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ให้ใช้คะแนนเสียง 2 ใน 3 ได้ และ 3) กรณีที่มีการละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง ผู้นำมีอำนาจตัดสินใจด้วยวิธีการใดๆ ตามที่จะตกลงกันเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษนอกจากนี้ ยังให้มีความยืดหยุ่นในการผูกพันตามข้อตกลงต่างๆ โดยใช้สูตรอาเซียน ลบ X (ASEAN minus X) สำหรับความตกลงทางเศรษฐกิจ ซึ่งหมายความว่าหากประเทศสมาชิกทุกประเทศมีฉันทามติเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้ว ประเทศที่ยังไม่พร้อมก็อาจเลือกที่จะยังไม่เข้าร่วมได้

บทที่ 8 การระงับข้อพิพาท (Settlement of Disputes) 1) กำหนดในหลักการให้มีกลไกการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Mechanism - DSM) สำหรับทุกเสาหลัก 2) ใช้การปรึกษาหารือและการเจรจาในการระงับข้อพิพาทเป็นอันดับแรก 3) ให้คู่พิพาทสามารถเลือกใช้กระบวนการไกล่เกลี่ย โดยอาจขอให้ประธานอาเซียนหรือเลขาธิการอาเซียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้ 4) หากความตกลงเฉพาะกำหนด DSM ไว้แล้ว ก็ให้ใช้ DSM นั้น 5) หากข้อขัดแย้งไม่เกี่ยวข้องกับความตกลงของอาเซียนฉบับใดให้ใช้กลไกคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งโดยสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 6) หากไม่อาจหาข้อยุติในข้อขัดแย้งได้ อาจยกเรื่องให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนตัดสิน 7) ให้เลขาธิการอาเซียนติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามคำแนะนำ/คำตัดสินจาก DSM ของประเทศสมาชิกและจัดทำรายงานเสนอผู้นำ 8) กำหนดให้นำเรื่องการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ/คำตัดสินจาก DSM ให้ผู้นำพิจารณา และ 9) กฎบัตรไม่ตัดสิทธิของประเทศสมาชิกที่จะใช้รูปแบบการระงับข้อพิพาทตามกฎหมายสหประชาชาติหรือกฎหมายระหว่างประเทศอื่น

บทที่ 9 งบประมาณและการเงิน (Budget and Finance) ให้มีความสำคัญกับการบริหารจัดการงบประมาณที่เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสามารถตรวจสอบได้ และกำหนดเรื่องงบการบริหารงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งรัฐสมาชิกจะจ่ายเงินสนับสนุนเท่าๆ กันตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสามารถรับเงินสนับสนุนจากประเทศคู่เจรจาได้ แต่จะต้องไม่มีเงื่อนไขพิเศษ ทั้งนี้ กฎบัตรมิได้ระบุเรื่องกองทุนพิเศษต่างๆ เพื่อการดำเนินการของอาเซียน อาทิ การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือ การลดช่องว่างการพัฒนา ฯลฯ เพราะเป็นเรื่องที่จะต้องมีการศึกษาและกำหนดวิธีระดมทุนที่เหมาะสมต่อไป

บทที่ 10 การบริหารงานและกระบวนการ (Administration and Procedure) 1) กำหนดให้ประธานของที่ประชุมสุดยอดอาเซียนคณะมนตรีประสานงานอาเซียน คณะมนตรีประชาคมอาเซียนและคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ตลอดจนองค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขาและองค์กรเจ้าหน้าที่อาวุโสตามที่เหมาะสมมาจากประเทศเดียวกัน (Single Chairmanship) เพื่อส่งเสริมให้การทำงานเป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 2) การเพิ่มบทบาทประธานในการ (ก) เป็นผู้ส่งเสริมผลประโยชน์ของอาเซียนและเป็นผู้ผลักดันการสร้างประชาคมอาเซียน (ข) เป็นผู้ส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในแง่การนำนโยบายของอาเซียนเข้าไปผนวกไว้ในนโยบายระดับชาติของรัฐสมาชิก และการส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอกภูมิภาค และ (ค) ทำให้อาเซียนสามารถจัดการวิกฤตการณ์และสถานการณ์เร่งด่วนที่มีผลกระทบต่ออาเซียนได้อย่างทันที่และมีประสิทธิภาพ

บทที่ 11 อัตลักษณ์และสัญลักษณ์ของอาเซียน (Identity and Symbols) กำหนดให้อาเซียน มีหน้าที่ในการส่งเสริม 1) อัตลักษณ์ ซึ่งหมายถึงการสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของอาเซียนในหมู่ประชาชน และ 2) สัญลักษณ์ ได้แก่ คำขวัญ (วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว) ธงและดวงตราอาเซียน วันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี) และเพลงอาเซียน

บทที่ 12 ความสัมพันธ์กับภายนอก (External Relations) มีหลักการสำคัญ ดังนี้ 1) ให้อาเซียนเป็นผู้ผลักดันหลักในการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคที่อาเซียนริเริ่มขึ้น และเน้นการเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในโครงสร้างความสัมพันธ์ระดับภูมิภาค 2) ให้ประเทศสมาชิกพยายามหาทำที่ร่วมในเวทีระหว่างประเทศต่างๆ 3) กำหนดให้ประเทศผู้ประสานงาน (Country Coordinator) มีหน้าที่ประสานงานความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา หรือองค์กรระหว่างประเทศอื่น โดยมีคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่ 3 หรือองค์กรระหว่างประเทศ (ASEAN Committees in Third Countries and International Organizations) เป็นผู้สนับสนุนการทำงาน โดยเฉพาะการส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศที่คณะกรรมการนั้นตั้งอยู่ 4) ให้รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในฐานะองค์กรความร่วมมือเฉพาะสาขาเป็นผู้ดูแลความสอดคล้องและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการดำเนินความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียน 5) ให้อำนาจคณะมนตรีประสานงานอาเซียนแต่เพียงองค์กรเดียวในการกำหนดสถานะความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับประเทศหรือองค์กรภายนอก โดยที่ประชุมรัฐมนตรีอื่นๆ สามารถเชิญประเทศหรือองค์กรภายนอก เข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นครั้งคราว และ 6) ให้การรับรองเอกอัครราชทูตที่ประเทศอื่นแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนประจำอาเซียน

บทที่ 13 บทบัญญัติทั่วไปและบทบัญญัติสุดท้าย (General and Final Provisions) กำหนดเรื่องพันธกรณีของประเทศสมาชิกในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กฎบัตร และความตกลงต่างๆ ของอาเซียน การมีผลใช้บังคับของกฎบัตรเมื่อทุกประเทศให้สัตยาบันการภาคยานุวัติของประเทศสมาชิกใหม่ ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่าจะเปิดให้เฉพาะประเทศติมอร์เลสเตเท่านั้น การแก้ไขกฎบัตร การทบทวนกฎบัตร 5 ปี หลังจากกฎบัตรมีผลใช้บังคับหรือตามที่ผู้นำกำหนด การตีความกฎบัตร ซึ่ง HLTF จะต้องหารือเรื่องกลไกที่เหมาะสมต่อไป การกำหนดให้ความตกลงอาเซียนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีผลใช้บังคับต่อไป และให้กฎบัตรมีผลเหนือกว่าความตกลงในกรณีที่มีความขัดแย้งกันกรณีสิทธิในทรัพย์สินของอาเซียน

กฎบัตรอาเซียนมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 กล่าวคือ หลังจากประเทศสมาชิกรบทั้ง 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎบัตร และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2552 ที่จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย เป็นการประชุมระดับผู้นำอาเซียนครั้งแรกหลังจากกฎบัตรมีผลบังคับใช้

พัฒนาการของประชาคมอาเซียน

1. ยุคก่อนกฎบัตรอาเซียน (พ.ศ. 2510-2550 หรือ ค.ศ. 1967-2007)

1.1 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) หรือ อาเซียน จัดตั้งขึ้นตามปฏิญญาอาเซียน (ปฏิญญากรุงเทพฯ) ลงนามที่ประเทศไทยเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีสาระสำคัญคือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การเกษตร อุตสาหกรรม คมนาคม รวมทั้งยกระดับรายได้ความเป็นอยู่ของประชาชน โดยมีสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย

1.2 บรูไนดารุสซาลาม (2527) เวียดนาม (2538) ลาวและพม่า (2540) กัมพูชา (2542) ได้เข้าเป็นสมาชิกอาเซียนในภายหลัง

1.3 อาเซียนได้พัฒนาความร่วมมือแบบคู่เจรจากับประเทศ/กลุ่มประเทศต่างๆ ได้แก่ ออสเตรเลีย (2520) นิวซีแลนด์ (2521) ญี่ปุ่น (2523) แคนาดา (2523) สหรัฐฯ (2523) ประชาคมยุโรป (2523) สาธารณรัฐเกาหลี (2534) จีน (2534) รัสเซีย (2534) อินเดีย (2535) โดยมีการประชุมสุดยอดกับผู้นำ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเรียกว่าอาเซียนบวกสาม และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit-EAS) เป็นประจำทุกปี

1.4 นอกจากนี้ อาเซียนยังมีความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและกลุ่มประเทศ ในภูมิภาคต่างๆ เช่น สหประชาชาติ คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council for the Arab States of the Gulf-GCC) และตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง (MERCOSUR) เป็นต้น

นอกจากนี้ มีความพัฒนาการในด้าน 3 เสาหลักประชาคมอาเซียนในยุคก่อนกฎบัตรอาเซียน ดังนี้

1) พัฒนาการที่สำคัญของอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง

1.1) การจัดทำสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia)

1.2) การออกเอกสาร Zone of Peace, Freedom and Neutrality (ZOPFAN)

1.3) สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty on the Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone)

1.4) การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum)

1.5) ความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบเสถียรภาพในภูมิภาค เช่น สงครามในกัมพูชา การผลักดันให้มีพัฒนาการทางการเมืองในพม่า และความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

2) พัฒนาการสำคัญของอาเซียนด้านเศรษฐกิจ

2.1) การจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA ซึ่งเป็นข้อเสนอของไทย) เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) ที่เป็นรากฐานในการพัฒนาไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.2) การส่งเสริมการลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก (Initiative on ASEAN Integration: IAI)

3) พัฒนาการด้านสังคมและวัฒนธรรม

3.1) การสร้างอาเซียนปลอดภัยเสถียร

3.2) ความร่วมมือด้านการศึกษา/ ไทยเป็นที่ตั้ง ASEAN University Network

3.3) ความร่วมมือด้านการจัดการโรคระบาด เช่น การจัดประชุมสุดยอดอาเซียน+3 เรื่อง SARS ที่กรุงเทพฯ

3.4) ความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม

2. ยุคหลังกฎบัตร (พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน หรือ ค.ศ. 2008-ปัจจุบัน)

2.1 กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงในบริบทการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในภูมิภาคและโลก บทบาทของประเทศในภูมิภาค เช่น จีน อินเดีย การรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคและอนุภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ๆ ทำให้อาเซียนต้องปรับตัวให้เข้ากับปัญหาท้าทายต่างๆ ในครั้งนี้ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนที่บาหลีปี 2546 (ค.ศ. 2003) จึงได้แสดงเจตนารมณ์ให้สร้างประชาคมอาเซียนในปี 2563 (ค.ศ. 2020) ประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ที่ผู้นำเคยประกาศเมื่อปี 2540 (ค.ศ. 1997) และจัดทำกฎบัตรอาเซียนเพื่อให้อาเซียนเป็น Rules-Based Organization โดยต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียนที่เซบูปี 2550 (ค.ศ. 2007) ผู้นำเห็นชอบให้ปรับเป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนเร่งขึ้นอีก 5 ปี เป็นปี 2558 (ค.ศ. 2015)

2.2 กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 (ค.ศ. 2008) เปรียบเสมือนธรรมนูญอาเซียนที่ให้นิยามแก่นอาเซียนและเป็นกรอบการดำเนินการตามกฎหมายสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการให้แก่นอาเซียน และเป็นพื้นฐานในการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People-Centred ASEAN)

2.3 ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ที่ชะอำ-หัวหิน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2552 ได้ลงนามปฏิญญาชะอำ หัวหิน ว่าด้วยแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ค.ศ. 2009-2015) ซึ่งประกอบด้วยแผนงานจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และแผนงานยุทธศาสตร์เรื่องความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียนระยะที่ 2 (ค.ศ. 2009-2015)

ประเด็นท้าทายต่อการสร้างประชาคมอาเซียน

1. ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา และระดับการพัฒนา ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งด้านสังคม
2. โครงสร้างสถาบันต่างๆ ของอาเซียนที่ยังไม่แข็งแกร่งนัก รวมทั้งการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกต่างๆ ในการจัดตั้งกองทุน หรือให้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ในระดับ Sectoral Bodies ตามมาตรการต่างๆ ในแผนงานของแต่ละประชาคมฯ ยังไม่เพียงพอ
3. ความล่าช้าของประเทศสมาชิกในการดำเนินการตามมาตรการและข้อตกลงต่างๆ ของอาเซียน
4. โครงสร้างความสัมพันธ์ในภูมิภาค
5. ผลกระทบทางลบของการเชื่อมโยงในภูมิภาค เช่น ปัญหาข้ามพรมแดนต่างๆ
6. การพัฒนาความรู้สึกเป็นพลเมืองอาเซียนร่วมกันผ่านการสร้างความตระหนักรู้ การมองข้ามประวัติศาสตร์ที่ขัดแย้งกันและการพัฒนาอัตลักษณ์ร่วม โดยเคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียน

จากแนวคิดประชาคมอาเซียน สรุปได้ว่า ประชาคมอาเซียนเป็นการรวมตัวเพื่อ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ การเมืองและความความมั่นคง และด้านสังคมวัฒนธรรม ซึ่งมีประเด็น ระเบียบแบบแผนที่เรียกว่ากฎบัตรอาเซียนเป็นเสมือนกฎหมายของอาเซียนที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน และในการรวมตัวนี้มีประเด็นที่ท้าทายในด้านความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคม ซึ่งเป็น หน้าที่ของประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียนที่ต้องเตรียมความพร้อมให้มากที่สุด เพื่อปรับตัวให้ เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมใจ กงเดิม (2555: 97) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อม ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านตัวแปรที่ได้ศึกษา ได้แก่ คือ ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการและด้าน เจตคติ ในการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามคุณลักษณะของ เยาวชนไทยในประชาคมอาเซียนมี 3 ลักษณะได้แก่ 1) ความพร้อมด้านความรู้ 2) ความพร้อมด้าน ทักษะ/กระบวนการ 3) ความพร้อมด้านเจตคติ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเรื่องความพร้อมใน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้และด้านทักษะกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง ความ พร้อมด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคณะมีความ พร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาต่าง คณะกันมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านทักษะและกระบวนการ ด้านเจตคติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุบิน บุระรัช (2555) ได้ทำวิจัยเรื่องความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องนี้ออกแบบโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม ผลการวิจัย พบว่า 1) อาชีพที่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนคาดหวัง มีจำนวน 16 สาขาอาชีพ ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คาดหวัง มีจำนวน 3 ด้าน 26 คุณลักษณะ ได้แก่ (1) ด้านพุทธิพิสัย จำนวน 12 คุณลักษณะ (2) ด้าน จิตพิสัย จำนวน 8 คุณลักษณะ และ (3) ด้านทักษะพิสัย จำนวน 6 คุณลักษณะ 2) สถาบันอุดมศึกษา เอกชนในประเทศไทยมีความพร้อมร้อยละ 49.48 ในการพัฒนาบัณฑิตเพื่อรองรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ (1) ด้านอาชีพมีความพร้อมร้อยละ 30.91 (2) ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตมี

ความพร้อมร้อยละ 64.34 (3) ด้านกิจกรรมการผลิตและพัฒนาคุณภาพบัณฑิต มีความพร้อมร้อยละ 53.20 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตมี 3 ด้าน โดยเรียงตามอันดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพ (2) ความต้องการจำเป็นด้านกิจกรรมการผลิตและพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และ (3) ความต้องการจำเป็นด้านคุณลักษณะของบัณฑิต

อรรณณ สีสวานิช (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน ผลการศึกษาชี้ว่า นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีความเข้าใจด้านความรู้พื้นฐานอาเซียนยังไม่มากเท่าที่ควร และยังไม่ทราบเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ค่าเฉลี่ยของทักษะเกี่ยวกับปรับตัวและการเตรียมความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน คือ ด้านการเปลี่ยนแปลงของระบบงานด้านเวลาทำงาน ด้านรายได้และด้านความหลากหลายของแรงงานที่จะอพยพเข้าประเทศ ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงในอนาคต ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษาในการเตรียมตัวคือ การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการทำงาน รวมทั้งความรู้ด้านวิชาการแขนงต่างๆ และสำหรับอาชีพหลักที่ได้ทำการตกลงร่วมกันในการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี

พัชรพล วังบุญสิน (2555) กล่าวว่า จากการลงพื้นที่ทำวิจัยโครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากร เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนในปี 2558 พบว่า 1. บุคลากรทางการศึกษากว่าร้อยละ 70-80 มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมากถึงไม่รู้เลย และไม่รู้ว่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีอะไรบ้าง 2. ขณะนี้การเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อสอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระบุว่า ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายไม่มีกรอบและความชัดเจนว่า จะดำเนินการและเตรียมการอย่างไร 3. เมื่อสอบถามนักศึกษาไทย พบว่าเด็ก 8 คนจาก 10 คนไม่กล้าไปทำงานในประเทศกลุ่มอาเซียน เพราะกลัวเรื่องภาษา แต่เมื่อถามเด็กนักศึกษาประเทศอื่นในอาเซียน ทุกคนต้องการเข้ามาทำงานที่เมืองไทย 4. การเรียนสายอาชีพศึกษา ขณะนี้มีการส่งนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนในประเทศไทย อาทิ นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร มีนักเรียนกลุ่มนี้เข้ามาจำนวนมาก

กรมการจัดหางาน (2553) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.84 ไม่ทราบเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน และมีเพียงร้อยละ 5.16 เท่านั้นที่ตอบว่าทราบ นักเรียนที่ตอบว่าทราบเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน

1. ความรู้เกี่ยวกับปีเริ่มต้นที่จะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน ไม่ทราบว่าจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในปี 2558 คิดเป็นร้อยละ 89.47 2. ความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียนจะเป็นการเคลื่อนย้ายแรงงานเฉพาะระดับฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 57.89 3. นักเรียนที่ตอบว่าทราบเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียนและตอบคำถามเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประเด็นเกี่ยวกับปีเริ่มต้นที่จะมีการเคลื่อนย้ายและเงื่อนไขการเคลื่อนย้ายถูกทั้ง 2 ประเด็น มีเพียงร้อยละ 10.53 ของกลุ่มที่ตอบว่าทราบเท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 736 คน พบว่า มีนักเรียนที่ตอบถูกทั้ง 2 ประเด็น เพียงร้อยละ 0.54 เท่านั้น

อรรณณ สีสวานิช (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมนักศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน ผลการศึกษาชี้ว่า นักศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีความเข้าใจด้านความรู้พื้นฐานอาเซียนยังไม่มากเท่าที่ควร และยังไม่ทราบเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ค่าเฉลี่ยของทักษะเกี่ยวกับปรับตัวและการเตรียมความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน คือ ด้านการเปลี่ยนแปลงของระบบงานด้านเวลาทำงาน ด้านรายได้และด้านความหลากหลายของแรงงานที่จะอพยพเข้าประเทศ ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงในอนาคต ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษาในการเตรียมตัวคือ การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการทำงาน รวมทั้งความรู้ด้านวิชาการแขนงต่างๆ และสำหรับอาชีพหลักที่ได้ทำการตกลงร่วมกันในการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, 13-24) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาได้สรุปผลว่า ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความหวังในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และด้านคุณภาพผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ดำเนินการโดยกรรมการบริหารโรงเรียน พร้อมหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ โดยวิสัยทัศน์ที่กำหนดได้แก่โรงเรียนพัฒนาระบบการบริหารเป็นโรงเรียนมาตรฐานสู่สากลด้วยการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น มีการพัฒนาหลักสูตรรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก การจัดทำพันธกิจโรงเรียนดำเนินการโดยแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พันธกิจที่กำหนด ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนและนักเรียนได้รับการพัฒนาเพื่อ ก้าวสู่มาตรฐานสากลและ

เป็นพลโลก พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา องค์กรชุมชน เครือข่าย นานาชาติในการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่สากล

สรุป

ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) ซึ่ง มีลักษณะคล้ายกับสหภาพยุโรปทางฝั่งตะวันตกที่ได้รวมกันเพื่อช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ต่อประเทศเพื่อนบ้านนั้นๆ เช่นเดียวกับประชาคมอาเซียนในทวีปเอเชีย ภายใต้คำขวัญว่า “วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว” ประเทศไทยจึงรีบเร่งพัฒนาประเทศเพื่อให้ก้าวหน้านำไปสู่ประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นภายในอนาคตกาลอันใกล้

ซึ่งภายใต้การรวมตัวทั้ง 10 ประเทศนี้ ย่อมทำให้เกิดความแตกต่างในด้านต่างๆ ของแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา ประเพณีวัฒนธรรม สังคม การเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ฯลฯ จึงทำให้ต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงนี้ ในการเตรียมความพร้อมนั้น ทางสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 4) ได้กำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ ได้แก่ 1.1 มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม 1.2 มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน 1.2.1 จุดกำเนิดอาเซียน 1.2.2 กฎบัตรอาเซียน 1.2.3 ประชาคมอาเซียน 1.2.4 ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน
2. ด้านทักษะ/กระบวนการ ได้แก่ 2.1 ทักษะพื้นฐาน 2.1.1 สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา) 2.1.2 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ 2.1.3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี 2.1.4 มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น 2.2 ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม 2.2.1 เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2.2.2 มีภาวะผู้นำ 2.2.3 เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง 2.3 ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน 2.3.1 เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน 2.3.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2.3.3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีการอย่างถูกต้อง 2.3.4 มีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง

3. ด้านเจตคติ ได้แก่ 3.1 มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน 3.2 ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน 3.3 มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน 3.4 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี /สันติธรรม 3.5 ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา 3.6 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อมีการกำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนแล้ว จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามแนวคิดข้างต้น เพื่อพัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตอยู่ในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข เพราะฉะนั้น หน่วยงานของรัฐที่มีความเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกระดับ ต้องร่วมมือกัน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามประเมินผล จึงต้องมีการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการ และกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งการเตรียมความพร้อมนั้น จึงต้องเป็นไปด้วยความสนใจ มีความเต็มใจ และมีความกระตือรือร้นสำหรับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินการนั้นประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งการเตรียมความพร้อมนั้น ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ เป็นต้น

ส่วนทางด้านนักวิชาการที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อย่างเช่น สมใจ กองเดิม (2555: 97) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามคุณลักษณะของเยาวชนไทยในประชาคมอาเซียนมี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความพร้อมด้านความรู้ 2) ความพร้อมด้านทักษะ/กระบวนการ 3) ความพร้อมด้านเจตคติ ซึ่งเป็นไปตามคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ และทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 13) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนหรือเยาวชนไทยให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อประชาคมอาเซียน เตรียมพร้อมกับการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนต่อไป

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้นนี้ และได้สรุปออกมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

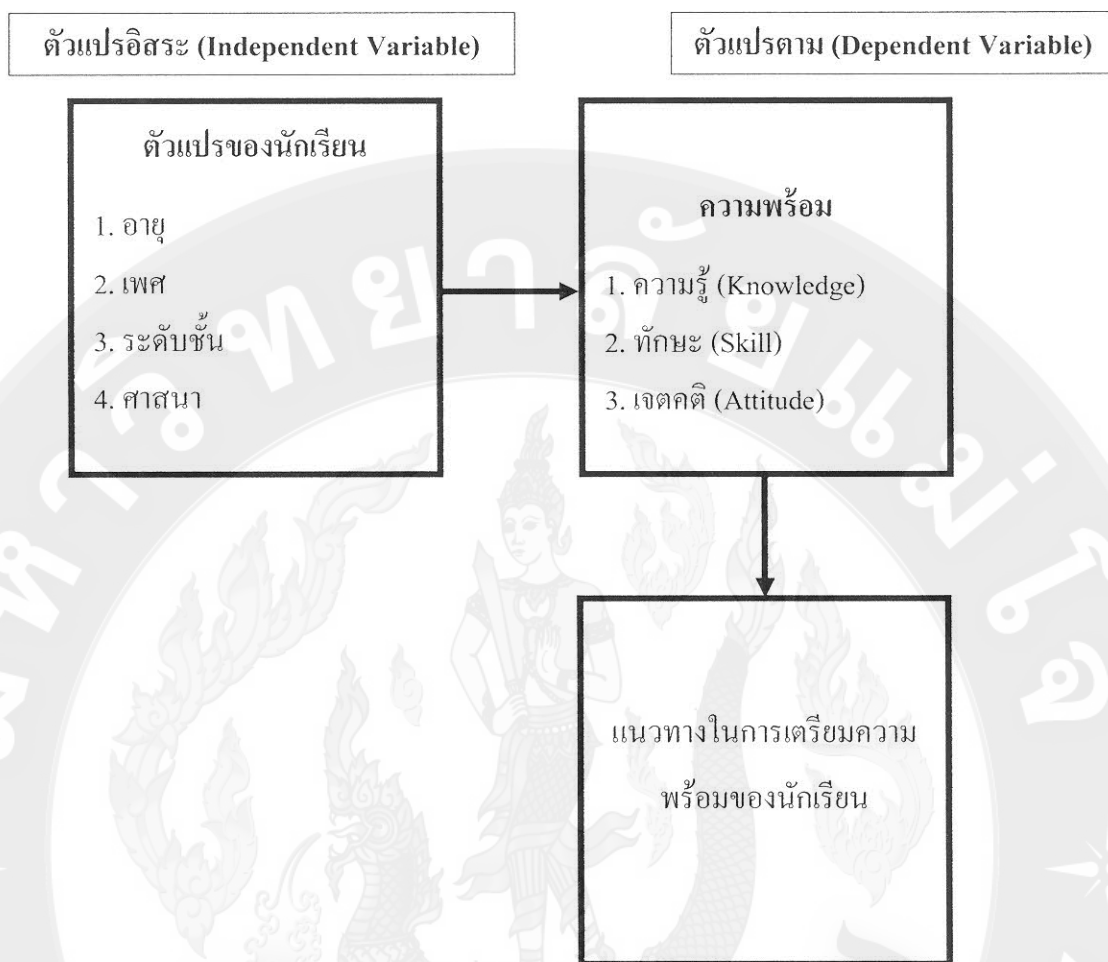
การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน วัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของ สถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ใน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของ สถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนในสถานศึกษาจำนวน 5 แห่งในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และได้้นำแนวคิดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน 3 ด้าน แล้วนำมาปรับให้เข้ากับงานวิจัย ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย ด้านภาษา, ประเทศสมาชิกอาเซียน คือ ระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม, กฎบัตรอาเซียน
2. ทักษะ (Skill) ประกอบด้วย ทักษะการปรับตัว, ทักษะการพัฒนาตน, ทักษะการ แก้ไขปัญหา, ทักษะการสื่อสาร
3. เจตคติ (Attitude) ประกอบด้วย ตระหนักความเป็นอาเซียน, ยอมรับความแตกต่าง, ภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน, วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

ผู้วิจัยยังได้นำเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียน โดยครอบคลุม การเตรียมความพร้อมใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. การเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ 2. การเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ 3. การเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมด้าน เจตคติ โดยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ผู้วิจัย ทำการวิจัย เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียน

จากข้อความที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงเขียนกรอบแนวคิดออกมาได้ดังนี้

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพื่อศึกษาความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. เพื่อเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. สถานที่ดำเนินการวิจัย
3. ตัวแปรในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่าง (Simple) เป็นครูและนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยการเลือกศึกษาสถานศึกษาที่มีการเตรียมความพร้อมด้านประชาคมอาเซียนบ้างแล้ว หรือสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมาพอสมควรแล้ว โดยการเลือกสถานศึกษาจำนวน 5 แห่ง จากตำบลต่างๆในเขตอำเภอดอยสะเก็ด และได้การศึกษากลุ่มตัวอย่างจากครู และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างครู

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อส่งครูจากโรงเรียนทั้ง 5 แห่ง จำนวนแห่งละ 2 คน รวมเป็นจำนวน 10 คน เพื่อเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในประเด็นสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และในวัน

จัดการสนทนากลุ่ม ทางผู้บริหารส่งครูครบทุกโรงเรียน แต่ไม่ครบจำนวนโรงเรียนละ 2 คน เนื่องจากติดภารกิจ จึงมีครูเข้าร่วมจำนวน 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียน

2.1 โรงเรียนคอยสะเกิดวิทยาคม เป็นโรงเรียนประจำอำเภอที่มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาอื่นๆ

2.2 โรงเรียนแม่คือวิทยา เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการเลือกศึกษาเฉพาะมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3 โรงเรียนบ้านเชิงคอย(คอยสะเกิดศึกษา) เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนก่อนปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการเลือกศึกษาเฉพาะมัธยมศึกษาตอนต้น

2.4 โรงเรียนชลประทานผาแตก เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการเลือกศึกษาเฉพาะมัธยมศึกษาตอนต้น

2.5 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการเลือกศึกษาเฉพาะมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยมีครูและนักเรียนช่วยในการแจกแบบสอบถาม และเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

กำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.5 แทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{893}{1 + 893 \times .05)^2} = 276$$

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนคอยสะเกิดวิทยาคม
2. โรงเรียนแม่คือวิทยา
3. โรงเรียนบ้านเชิงคอย(คอยสะเกิดศึกษา)
4. โรงเรียนชลประทานผาแตก
5. โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย อายุ, เพศ, ระดับชั้น, ศาสนา
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่
 - 2.1 ความรู้(Knowledge) ประกอบด้วย ด้านภาษา, ประเทศสมาชิกอาเซียน คือ ระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม, กฎบัตรอาเซียน
 - 2.2 ทักษะ(Skill) ประกอบด้วย ทักษะการปรับตัว, ทักษะการพัฒนาดน, ทักษะการแก้ไขปัญหา, ทักษะการสื่อสาร
 - 2.3 เจตคติ(Attitude) ประกอบด้วย ตระหนักความเป็นอาเซียน, ยอมรับความแตกต่าง, ภูมิใจความเป็นไทยและอาเซียน, วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยจำนวน 3 แบบ ได้แก่ 1. แบบทดสอบ (Test) 2. แบบสอบถาม (Questionnaire) และ 3. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีรายละเอียด ดังนี้

แบบทดสอบ (Test) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้จัดทำเป็นชุดเดียวกัน เพื่อให้ครอบคลุมในการศึกษา ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบสอบถามสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน เป็นคำถามปลายปิด มีรายละเอียดดังนี้

1. อายุ
2. เพศ
3. ระดับชั้น
4. ศาสนา

ตอนที่ 2 ข้อทดสอบวัดด้านความรู้ (Knowledge) ที่เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียนของนักเรียนในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบ (Test) จำนวน 30 ข้อ และมี 4 ตัวเลือก ในการวัดความรู้ (Knowledge) ของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ นั้น ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับอาเซียน แบ่งออกเป็น 30 ข้อๆละ 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยการเลือกใช้สูตร Max – Min หาค่าด้วยระดับชั้นที่ต้องการ ค่าที่ได้ คือ 5 – 1 หาค่าด้วย 5 เท่ากับ 0.8 ดังนี้

- ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีมากที่สุด
- ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีมาก
- ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีปานกลาง
- ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีน้อย
- ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลการเตรียมความพร้อมของนักเรียนด้านทักษะ(Skill) ได้แก่ ทักษะในการปรับตัว, ทักษะในการพัฒนาตน, ทักษะในการแก้ไขปัญหา, ทักษะในการสื่อสาร และด้านเจตคติ(Attitude) ได้แก่ ทัศนคติในความเป็นอาเซียน, ขอมรับในความแตกต่าง, ภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน, วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพร้อมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพร้อมมาก
3	หมายถึง	มีความพร้อมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพร้อมน้อย
1	หมายถึง	มีความพร้อมน้อยที่สุด

โดยผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือก ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลตามคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยเลือกใช้สูตร Max-Min หาค่าด้วยจำนวนชั้นที่ต้องการ ค่าที่ได้ คือ 5 - 1 หาค่าด้วย 5 เท่ากับ 0.8 สามารถแบ่งได้ ดังนี้

ระดับคะแนน	4.21-5.00	หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด
ระดับคะแนน	3.41-4.20	หมายถึง มีความพร้อมมาก
ระดับคะแนน	2.61-3.40	หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง
ระดับคะแนน	1.81-2.60	หมายถึง มีความพร้อมน้อย
ระดับคะแนน	1.00-1.80	หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้ตั้งคำถามสำหรับการสนทนา เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียน โดยครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน 3. ด้านคุณภาพผู้เรียน 4. ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน

และตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียน โดยครอบคลุมการเตรียมความพร้อมใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. การเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ 2. การเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ 3. การเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ โดยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยทำการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการทดสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การทดสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาของแต่ละข้อคำถามและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง เพื่อนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการศึกษาจากสถานศึกษาในเขตอำเภอ ดอยสะเก็ด ที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับเดียวกับสถานศึกษาการทำวิจัย โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Alpha) ในเกณฑ์ที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ คือ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ $\alpha \geq 0.98$
3. ปรับปรุงแบบสอบถาม ให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากรที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูและนักเรียน ในสถานศึกษา ตามประเด็นแบบสอบถาม ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในโรงเรียนที่เป็นพื้นที่ในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากสถาบันการศึกษา ที่ผู้วิจัยเรียนอยู่ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อที่จะดำเนินการเก็บข้อมูล
 - 1.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนและเก็บข้อมูลให้ครบตามจำนวนประชากรที่กำหนด ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล
 - 1.3 นำข้อมูลมากำหนดรหัสตัวแปร และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ แปลความ สรุปผล และเขียนรายงานผลการวิจัย

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้จากการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารและบทความทางวิชาการต่างๆ โดยศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งเป็นเอกสารทางวิชาการ เช่น หนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน เช่น ข้อมูลรายงาน โครงการ รายงานการประชุม เอกสารประกอบการสอน วารสารต่างๆ และการค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for Social Sciences for Windows (SPSS for Windows) โดยดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ อายุ เพศ เรียนระดับชั้น ศาสนา วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลความพร้อมของนักเรียนด้านทักษะ (Skill) ได้แก่ ทักษะการปรับตัว, ทักษะการพัฒนาตน, ทักษะการแก้ไขปัญหา, ทักษะการสื่อสาร และด้านเจตคติ (Attitude) ได้แก่ ตระหนักความเป็นอาเซียน, ยอมรับความแตกต่าง, ภูมิใจความเป็นไทยและอาเซียน, วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี มีระดับการวัดเป็นอันตรภาคชั้น (Interval Scale) นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อมูลในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 3 ผู้วิจัยได้มาโดยการจัดการสนทนากลุ่ม มีตั้งคำถามที่เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ให้ตอบคำถามอย่างเสรี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอในรูปสรุปเชิงพรรณนาโวหาร

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2557 – เดือนตุลาคม 2558

การดำเนินการวิจัย	ส.ค.-ก.ย.	ต.ค.-พ.ย.	ธ.ค.-ม.ค.	ก.พ.-เม.ย.	พ.ค.-ก.ค.	ส.ค.-ต.ค.
เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์						
ส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์						
เก็บข้อมูลการวิจัย						
วิเคราะห์ข้อมูล						
สรุปและอภิปรายผล						
สอบการศึกษางานวิจัย						
นำเสนอ/เผยแพร่ผลงาน						

งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะใช้งบประมาณ ดังต่อไปนี้

1. หมวดค่าจ้าง

1.1 ค่าพิมพ์ผลงานวิจัย	5,000	บาท
1.2 ค่าจัดทำปกและเข้าเล่ม	4,000	บาท

2. หมวดค่าใช้จ่าย

2.1 ค่าพาหนะในการเก็บรวบรวมข้อมูล	5,000	บาท
2.2 ค่าใช้จ่ายในการติดต่อประสานงาน	2,000	บาท
2.3 ค่าจัดทำสำเนาเอกสาร	3,000	บาท
2.4 ค่าใช้จ่ายในการนำเสนอผลงานทางวิชาการ	10,000	บาท

3. หมวดวัสดุอุปกรณ์

3.1 กระดาษ A4	1,000	บาท
3.2 แผ่น CD-RW	500	บาท

งบประมาณทั้งสิ้น **35,000 บาท**

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพื่อศึกษาความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. เพื่อเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยได้ศึกษาสถานศึกษา จำนวน 5 แห่ง ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด ประกอบด้วย 1. โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม 2. โรงเรียนแม่คือวิทยา 3. โรงเรียนบ้านเชิงดอย(ดอยสะเก็ดศึกษา) 4. โรงเรียนชลประทานผาแตก 5. โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและแบบทดสอบจำนวน 310 ชุด ได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ Statistical Package for the Social Sciences (SPSS for Windows) ผลการศึกษาและอภิปรายผลนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 3 ความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 4 การเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การวิจัยด้านสภาพปัจจุบันสำหรับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญครูร่วมสนทนากลุ่ม จากโรงเรียนทั้ง 5 แห่งๆละ 2 คน รวมเป็นจำนวน 10 คน แต่ในวันทำการสนทนากลุ่ม มีครู 2 คนไม่สามารถมาร่วมได้ จึงมีครูทั้งหมดที่เข้าร่วมจำนวน 8 คน

การวิจัยสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 2) การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 5) วิธีการพัฒนาครู 6) การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 7) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ 9) การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 10) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 4) การบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้ 5) การใช้สื่อเทคโนโลยี 6) การใช้แหล่งเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล 8) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 9) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

3. ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน 2) ความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 3) การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน 4) การใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร

4. ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน

ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นการบริหารจัดการนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

การกำหนดวิสัยทัศน์นั้น ทางโรงเรียนยังไม่มีกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน แต่มีโครงการและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “โรงเรียนยังไม่มีกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน แต่มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดโครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน บรรจุไว้ในแผนฯ แล้ว นำสู่การลงมือปฏิบัติ”

2. การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน

การจัดทำพันธกิจนั้น ก็ยังไม่มีกำหนดไว้ที่ชัดเจนเช่นเดียวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน แต่มีการประชุมหารือทำความเข้าใจกับผู้บริหาร คณะกรรมการจัดทำแผนฯ คณะครู เจ้าหน้าที่ เหมือนที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “พันธกิจของโรงเรียน ยังไม่มีการกำหนดประเด็นที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แต่มีการประชุมทำความเข้าใจกับผู้บริหาร คณะครู เจ้าหน้าที่ ให้รับทราบในประเด็นประชาคมอาเซียน”

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารได้มอบหมายให้คณะกรรมการได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “สถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ตัวแทนครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูที่รับผิดชอบอาเซียน ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่เน้นการบูรณาการเรียนการสอน”

นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้ส่งครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำแผนฯ ได้เข้าไปอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับจัดทำแผนฯ ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “การส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาด้านการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้หลากหลายรูปแบบ มีทั้งการบูรณาการเรียนการสอนในแต่ละวิชา การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน รวมทั้งการจ้างครูที่เป็นเจ้าของภาษาสอนในโรงเรียนด้วย ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “สถานศึกษาได้มีการเน้นให้มีการบูรณาการเรียนการสอนในโรงเรียนในทุกๆวิชา โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน มีการเข้าร่วมกิจกรรมด้านภาษากับสถาบันอื่นๆ และมีการเรียนการสอนภาษาต่างๆในประเทศสมาชิกอาเซียน มีภาษาลาว ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า เป็นต้น โดยการจ้างครูที่เป็นเจ้าของภาษาสอนนักเรียน”

นอกจากการเรียนการสอนทางด้านภาษาแล้ว ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าหาข้อมูลอย่างถูกวิธี”

5. วิธีการพัฒนาครู

ด้านวิธีการพัฒนาครูนั้น ผลการวิจัยพบว่า มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ พร้อมทั้ง การศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ตามที่ครูสอนสังคม กล่าวว่า “การเข้าร่วมประชุม การจัดโครงการอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียน การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเฉพาะด้านประชาคมอาเซียน การศึกษาดูงานนอกสถานที่จากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ด้านประชาคมอาเซียน”

และยังมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้การอบรมแก่คณะครูและผู้บริหารอีกด้วย โดยเฉพาะด้านภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารอีกด้วย ครูสอนอาเซียนศึกษา กล่าวว่า “การเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านประชาคมอาเซียนมาให้การอบรมและให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหาร การเรียนภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสื่อสารกับบุคคลภายนอก”

นอกจากนั้น ยังมีการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมสำหรับครูด้วย และครูบางส่วนมีการเรียนด้วยตนเอง ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ได้มีการเปิดเรียนภาษาอังกฤษสำหรับครู และครูบางส่วนมีความกระตือรือร้น ตื่นตัวในการเรียนภาษาด้วยตนเองมากขึ้น”

6. การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ด้านการนิเทศติดตามการดำเนินงานนั้น ผลวิจัยพบว่า มีทั้งการติดตามผลการดำเนินงานของครูและนักเรียน รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานในโรงเรียนเครือข่ายอีกด้วย ซึ่งตัวแทนครู ได้กล่าวว่า “โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จัดประชุมครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ นิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน และมีการติดตามผลการดำเนินงานในโรงเรียนเครือข่ายของ sister school ที่อยู่ในอำเภอคอยสะเกิดและต่างอำเภอ”

7. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีหน่วยงานหลายภาคส่วนที่ให้การสนับสนุนทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน และที่เป็นการสนับสนุนจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดหางบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งส่วนหนึ่งนั้นได้รับงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการที่จัดสรรงบประมาณให้ และอีกส่วนหนึ่งได้จากการสนับสนุนของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน”

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดหาสื่อที่หลากหลาย จัดวางไว้ในห้องสมุดหรือห้องอาเซียนศึกษา สำหรับให้นักเรียนได้ค้นคว้าข้อมูลอีกด้วย ซึ่งครูสอนอาเซียนศึกษา มีหน้าที่ในการดูแลในการจัดหาสื่อได้กล่าวว่า “สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้นั้น เป็นสื่อมัลติมีเดีย หนังสือ นิตยสาร วารสาร เอกสาร โดยได้จัดไว้ในห้องอาเซียนศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าเรียนรู้ในแต่ละโรงเรียน”

สื่อการเรียนรู้อีกแบบหนึ่ง คือการจัดทำป้ายนิเทศและการจัดนิทรรศการไว้ในโรงเรียน และสามารถนำไปจัดให้ความรู้ในที่อื่นๆ ได้อีกด้วย ซึ่งครูสอนสังคมศึกษาฯ กล่าวว่า “การจัดทำป้ายนิเทศและการจัดนิทรรศการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีการจัดมุมความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในห้องเรียนอาเซียนศึกษา”

9. การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ด้านการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ทางโรงเรียนได้มีการจัดทำห้องอาเซียนศึกษา สำหรับเป็นที่ศึกษาค้นคว้าข้อมูล และมีการจัดห้องเรียนให้เป็นที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ด้วย ตัวแทนครู กล่าวว่า “โรงเรียนได้จัดห้องเรียนอาเซียนที่เป็นห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนการสอนในการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และมีการจัดห้องอาเซียนศึกษาที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ทางด้านภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน มีการจัดนิทรรศการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงการจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน”

10. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดทำเอกลักษณ์ของประเทศต่างๆ ในอาเซียนไว้ในจุดต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งครูสอนอาเซียนศึกษา ได้กล่าวว่า “โรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยได้มีการติดธงชาติ การแต่งกาย ชุดประจำชาติ การทักทาย เอกลักษณ์ แผนที่ของแต่ละประเทศ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักประเทศสมาชิกอาเซียน หากเป็นห้องเรียนอาเซียนศึกษา ได้มีการตกแต่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน”

ด้านการพัฒนาครูผู้สอน

1. การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ด้านการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองที่หลากหลาย เช่นการเข้าอบรม ศึกษาดูงาน รวมทั้งการเตรียมพร้อมในด้านภาษาอีกด้วย ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “คณะครูมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีการพัฒนาตนเอง โดยการเข้ารับการฝึกอบรม การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพื้นฐานประชาคมอาเซียน การเรียนรู้ภาษาในประชาคมอาเซียน มีการจัดคาบเรียนภาษากับวิทยากรเจ้าของภาษา และนำไป บูรณาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ”

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการออกแบบการเรียนรู้ โดยเฉพาะครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้านอาเซียนศึกษา ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “ครูได้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่รับผิดชอบด้านอาเซียนศึกษา เพื่อให้มีการออกแบบในการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน”

และการเรียนการสอนอาเซียนศึกษานั้น เป็นไปตามหลักสูตรและแนวทางการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ครูสอนสังคมศึกษา กล่าวว่า “มีการเรียนการสอนในห้องเรียน ที่เป็นไปตามหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้”

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีหลากหลายวิธีการเช่นกัน ได้แก่ การเรียนการสอนในห้องเรียนตามหลักสูตรอาเซียนศึกษาของแต่ละช่วงชั้น และมีการจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ ตัวแทนครู กล่าวว่า “ครูมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามแบบการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการบูรณาการกลุ่มสาระวิชาทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ จัดให้มีการเรียนรู้กับเจ้าของภาษา ออกแบบให้มีการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอาเซียน ออกแบบกิจกรรมการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ลาว ฟิลิปปินส์ เป็นต้น เพื่อนักเรียนได้มีการติดต่อสื่อสาร อันเป็นเหตุให้นักเรียนได้เข้าใจในประเพณีวัฒนธรรมของกันและกัน”

4. การบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้

ด้านการบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระมีการบูรณาการเรียนการสอน โดยจะเน้นหนักในกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ และกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ครูสอนอาเซียนศึกษา กล่าวว่า “กลุ่มสาระวิชา ทั้ง 8 กลุ่มสาระ จะมีการบูรณาการให้เข้ากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศจะเน้นในด้านการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะเน้นในด้านการให้ความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐานของแต่ละประเทศในสมาชิกอาเซียน กลุ่มสาระศิลปะจะสร้างความเข้าใจในด้านศิลปะในแขนงต่างๆ ที่มีความเหมือนและความแตกต่าง เป็นต้น”

5. การใช้สื่อเทคโนโลยี

ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ในการเรียนการสอน การติดต่อประสานงาน เป็นต้น ซึ่งครูสอนสังคมศึกษา กล่าวว่า “มีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารในการติดต่อสื่อสารหรือประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอน เป็นต้น”

นอกจากครูใช้สื่อเทคโนโลยีแล้ว ยังสอนให้นักเรียนได้ใช้เป็นตามศักยภาพของนักเรียนอีกด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา กล่าวว่า “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการค้นคว้าหาความรู้ และสอนให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้นตามศักยภาพของนักเรียน”

6. การใช้แหล่งเรียนรู้

ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูได้มีการจัดมุมอาเซียนในห้องสมุดหรือห้องอาเซียนศึกษาไว้สำหรับนักเรียน และการใช้แหล่งเรียนรู้ในระบบออนไลน์ด้วย ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “โรงเรียนมีห้องอาเซียนศึกษา มีมุมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีการจัดหาหนังสือ วารสาร สื่อตีพิมพ์ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และค้นคว้าหาข้อมูลได้”

7. การวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการวัดผลและประเมินผลหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นของสำเร็จรูปที่มาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบที่ครูสร้างขึ้นเอง ตัวแทนครู กล่าวว่า “การใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบในการตอบคำถามเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนตามแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด และตามหลักสูตรอาเซียน

ศึกษาของโรงเรียน มีการประมวลผลงาน การบรรยายสรุปและการนำเสนอผลงานของนักเรียนด้านประชาคมอาเซียน”

8. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเยาวชนในต่างประเทศบ้างแล้ว แต่ยังไม่มีความต่อเนื่อง ตามที่ครูสอนอาเซียนศึกษา กล่าวว่า “คณะครูและนักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเยาวชนในประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศเมียนมาร์ ประเทศลาว ที่ประเทศของเขาส่งเยาวชนเข้ามาแลกเปลี่ยนกับนักเรียนในโรงเรียน”

และยังมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อติดต่อสื่อสารกับเยาวชนในประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศ ซึ่งเป็นโครงการที่จัดร่วมกับองค์กรอื่น ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารกับเยาวชนในประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นการติดต่อสื่อสารในลักษณะวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ โดยมี British Council เป็นพี่เลี้ยง”

นอกจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเยาวชนในต่างประเทศบ้างแล้ว ยังมีการแลกเปลี่ยนกับชุมชน โรงเรียนอื่นๆ หรือองค์กรต่างๆ ที่ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “กิจกรรมการเรียนรู้สู่ชุมชน การเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน เช่น ในวันเด็กจะมีการจัดออกนิทรรศการเกี่ยวกับอาเซียน การจัดทำป้ายนิเทศและการจัดนิทรรศการ จัดแสดงกิจกรรมต่างๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยพื้นที่การศึกษา โรงเรียนอื่นๆ หรือหน่วยการมูลนิธิต่างๆ ที่มีการจัดกิจกรรม จะมีการเข้าไปร่วมกิจกรรมด้วย”

9. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “การจัดค่ายอาเซียนเพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาและบุคลากรกับสถานศึกษาอื่นๆ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในสื่อสังคมออนไลน์ ในรูปแบบศูนย์อาเซียนศึกษา(ASEAN study centre) ในรูปแบบสังคมออนไลน์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลด้านประชาคมอาเซียน”

และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครือข่ายของ Sister School ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ได้สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอยู่ในการดูแลของ Sister School จำนวน 10 โรงเรียน เป็นการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และให้ข้อมูลแก่โรงเรียนที่สังกัดของ Sister School”

นอกจากนั้น ยังมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับโรงเรียนหรือมูลนิธิที่เป็นลักษณะ อาสาสมัครสอนภาษาอังกฤษ โดยคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเป็นการพัฒนาทางด้าน ภาษาอังกฤษ ซึ่งตัวแทนครู ได้ให้ข้อมูลว่า “การจัดกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นลักษณะการจัดการ แข่งขันและประกวดในรายการต่างๆ มีการตอบคำถามเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นต้น การสร้าง เครือข่ายในการเรียนรู้ร่วมกัน กิจกรรมประกวดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษร่วมกับโรงเรียนอื่น เช่น การ ประกวดร้องเพลงภาษาอังกฤษ การตอบคำถามภาษาอังกฤษ รวมถึงจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น”

การสร้างเครือข่ายในลักษณะ Sister School นั้น จะมีการจัดกิจกรรมต่างๆร่วมกัน เช่น ในวันอาเซียนจะมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน โดยแต่ละโรงเรียนจะให้ความร่วมมือในการจัด กิจกรรม ซึ่งครูสอนอาเซียนศึกษา กล่าวว่า “โรงเรียนในเครือข่ายมีทั้งหมด 10 โรงเรียน ในวัน อาเซียนโรงเรียนในเครือข่ายจะมาร่วมกันจัดกิจกรรม โดยแบ่งออกเป็น 10 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้ รับผิชอบ 1 ประเทศ แล้วให้ไปศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศว่ามีจุดเด่นหรือเอกลักษณ์อย่างไร แล้วนำมาจัดแสดงให้คนอื่นได้รับรู้ ครูที่ได้รับผิชอบเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาจะออกไปให้ความรู้ กับนักเรียนในโรงเรียนเครือข่าย”

ด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า มีการเรียนการสอนในห้องเรียนตาม หลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “นักเรียนได้เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ผ่านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมีหลักสูตรที่สอนในโรงเรียนและเรียนรู้ผ่านสื่อสังคม ออนไลน์ โดยการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ การเมืองการปกครอง ประเพณี วัฒนธรรมการแต่งตัว การเป็นอยู่ การกิน หรือความศาสนาความเชื่อ”

และครูสอนสังคมศึกษาฯ กล่าวเพิ่มเติมว่า “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน การ ทำรายงานเกี่ยวกับสมาชิกอาเซียนและนำเสนอ ได้สร้างความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็น เนื้อหาสาระที่อยู่ในหลักสูตรของแต่ละชั้นเรียน ซึ่งแต่ละชั้นจะมีหลักสูตร เริ่มเรียนตั้งแต่การความ เป็นมา จุดกำเนิดของอาเซียน จะมีความละเอียดขึ้นไปตามระดับชั้น”

สำหรับการเรียนการสอนนั้น ย่อมทำให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความแตกต่างในด้านต่างๆของประเทศสมาชิกอาเซียน ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “มีการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีเนื้อหาอยู่ในหลักสูตรที่แสดงถึงความแตกต่างด้านความเชื่อ ศาสนา สังคม การเมืองการปกครองของแต่ละประเทศ ทั้งที่เป็นความเหมือนและความแตกต่าง เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ ไม่ให้นักเรียนเกิดกำแพงความรู้สึกที่มากขึ้นในความแตกต่างเหล่านั้น เมื่อนักเรียนเข้าใจจึงจะเกิดการปรับตัว”

ด้านตัวแทนครู กล่าวว่า “ได้สอนนักเรียนได้รู้ข้อมูลพื้นฐานของประเทศเมียนมาร์ เช่น การเมืองการปกครอง ประเพณีวัฒนธรรม คติความเชื่อ เป็นต้น”

2. ความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ด้านความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เพื่อเตรียมพร้อมกับความเปลี่ยนแปลง ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ครูได้สร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และเตรียมพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง นักเรียนมีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้ เพื่อที่จะสามารถอยู่ในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเข้มแข็ง”

ความตระหนักและเจตคตินั้น ถือว่าเป็นเรื่องของจิตใจ จึงไม่ยากต่อการปรับตัวมากนัก จึงควรพัฒนาด้านทักษะด้วย ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ความตื่นตัวในความตระหนักความเป็นอาเซียนมีมานานพอสมควร เด็กนักเรียนจึงได้ซึมซับในความเป็นอาเซียนพอสมควร แต่ยังไม่มีทักษะในด้านอื่นๆมากเท่าไร”

เนื่องจากการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะเกิดขึ้นนี้ มีความแตกต่างในหลายๆด้าน ฉะนั้นการสร้างความรู้เข้าใจให้แก่ นักเรียน จึงเป็นทางที่ดีที่นักเรียนจะเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ ครูสอนอาเซียนศึกษา กล่าวว่า “สร้างความเข้าใจให้แก่ นักเรียนถึงความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคมไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองการปกครอง ประเพณีวัฒนธรรม ศาสนาความเชื่อ ภาษาการสื่อสาร เชื้อชาติต่างๆ เป็นต้น ให้นักเรียนมองว่าความแตกต่างเหล่านี้ไม่ใช่ปัญหาแต่เป็นสิ่งที่เราต้องเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์”

3. การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

ด้านการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงความแตกต่างได้ ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “การจัดกิจกรรมวันอาเซียนที่มีการเดินขบวน ซึ่งในการเดินขบวนนั้น มีการแสดงถึงประเพณีวัฒนธรรมในแต่ละประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศในสมาชิกอาเซียน”

และในการจัดนิทรรศการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านต่างๆ เป็นอีกทางหนึ่งที่สร้างความเข้าใจให้นักเรียนอีกด้วย ครูสอนสังคมศึกษาฯ กล่าวว่า “การจัดนิทรรศการเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่เป็นการให้ความรู้และการสื่อสารให้นักเรียนได้เรียนรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และสามารถปรับตัวเข้ากับความแตกต่างนั้นได้อย่างกลมกลืน”

และครูสอนสังคมศึกษาฯ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “ได้มีการจัดกิจกรรม เช่น วันอาเซียน ค่ายอาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทางสังคม การเมืองการปกครอง ภาษา ศาสนา เป็นต้น ทุกวันนี้ นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในระดับหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่ใช่ว่าทั้งหมด และส่วนใหญ่ก็สามารถยอมรับในความแตกต่างนี้ได้”

ทางด้านความเห็นของครูสอนอาเซียนศึกษา กล่าวว่า “ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง เช่น ในวันอาเซียนจะมีการแสดงถึงอาหารการกิน การแต่งกาย มาจัดแสดงให้นักเรียนได้เห็นถึงความแตกต่างจะทำให้ นักเรียนได้เข้าใจในความแตกต่าง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับ ความแตกต่างได้”

นอกจากความแตกต่างในประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว ในประเทศไทยเองก็มีความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม นักเรียนจึงได้สัมผัสเอาความแตกต่างเหล่านี้ด้วย จึงง่ายต่อการปรับตัวของนักเรียนในประชาคมอาเซียน ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “ในโรงเรียนมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย จะมีชนเผ่าต่างๆ เช่น ไทยใหญ่ พม่า อาข่า ม้ง ลาหู่ เราให้นักเรียนได้ยอมรับวัฒนธรรมของกันและกันก่อน ทั้งด้านภาษา ขนบธรรมเนียม และเด็กๆ มีการปรับตัวและยอมรับในความแตกต่างของกันและกันได้ง่าย ให้เด็กแต่ละเผ่าพันธุ์มาเล่าขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ให้เพื่อนๆ ได้รับฟัง เพื่อให้เด็กได้ปรับตัวในความแตกต่างที่จะเกิดขึ้น”

หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา กล่าวว่า “สร้างความเข้าใจให้นักเรียนได้เข้าใจในการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศ ว่าในประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ มีการเมืองการปกครองแบบใด อย่างเช่น ประเทศบรูไนฯ มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย ประเทศเวียดนาม มีการปกครองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ซึ่งแต่ละประเทศมีวิถีชีวิตแตกต่างกันไป แต่ให้เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น”

สำหรับบางประเทศไม่มีความแตกต่างจากประเทศไทยมากนัก เช่น ตัวแทนครู ได้ยกตัวอย่างว่า “ความแตกต่างระหว่างไทยกับเมียนมาร์ ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก จะมีประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนาที่คล้ายๆ กัน แต่จะมีการปกครองที่แตกต่างกัน เพราะไทยเป็นระบอบประชาธิปไตย แต่เมียนมาร์ยังไม่ใช่ประชาธิปไตย แม้จะมีการเลือกตั้งก็ตาม เวลาสอนเด็กในห้องเรียน จะสอนให้เขารู้จักความแตกต่างเหล่านี้ด้วย”

4. การใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร

ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า มีการเรียนการสอนภาษามากขึ้น ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้งที่จ้างชาวต่างชาติมาสอนและมีการรับอาสาสมัครชาวต่างประเทศมาสอนนักเรียนในโรงเรียน โดยเน้นการสนทนากับเจ้าของภาษา”

นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีภาษาต่างๆในประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ทางโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนเช่นกัน ตัวแทนครู กล่าวว่า “การสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการจ้างครูสอนภาษามาสอนนักเรียน ได้แก่ ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า ภาษาลาว เป็นต้น”

ส่วนทางด้านตัวแทนครู กล่าวว่า “ทางโรงเรียนได้จัดให้มีการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาที่ 3 โดยการรับครูลาวเข้ามาสอนภาษาลาว และรับครูจากประเทศเมียนมาร์มาสอนภาษาพม่าในโรงเรียน พร้อมทั้งมีการสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นภาษาประเทศใน ASEAN +3”

ทางด้านการเทคโนโลยีการสื่อสารนั้น มีการใช้ในชีวิตประจำวัน เพียงแต่แนะนำให้นักเรียนได้ใช้อย่างถูกต้อง ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์”

ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน

ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า มีหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และเข้ามาสนับสนุนเป็นคราวๆไป ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จะสนับสนุนในด้านข้อมูลเอกสาร หลักสูตรอาเซียนศึกษา แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และงบประมาณส่วนหนึ่งในการดำเนินการ โรงเรียนในสังกัดของรัฐ คณะกรรมการสถานศึกษา จะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน”

ความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล ความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ประกอบด้วย อายุ เพศ เรียนระดับชั้น ศาสนา ผลการวิจัย มีดังนี้

1. อายุ

จากการวิจัยเกี่ยวกับอายุของกลุ่มตัวอย่างพบว่า อายุเฉลี่ยของประชากร คือ 13.76 ปี อายุของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือ 11 ปี และอายุมากที่สุด คือ 16 ปี โดยอายุของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด คือ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.4 (73 คน) รองลงมาคือ อายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.8 (63 คน) อายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.7 (60 คน) อายุ 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.7 (57 คน) อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.6 (21) และอายุที่พบน้อยที่สุด 11 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.7 (2 คน) โดยมีค่าฐานนิยมเท่ากับ 15 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 14.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ที่ 1.276 ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 กลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุของกลุ่มตัวอย่าง (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
11	2	0.7
12	57	20.7
13	60	21.7
14	63	22.8
15	73	26.4
16	21	7.6
รวม	276	100.0

หมายเหตุ อายุเฉลี่ย = 13.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.276 อายุน้อยที่สุด = 11
 อายุมากที่สุด = 16 ฐานนิยม = 15 มัธยฐาน = 14.00

2. เพศ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สัดส่วนของเพศชาย มีน้อยกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.5 (120 คน) และ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.5 (156 คน) เนื่องจากจำนวนของนักเรียนเพศหญิงและเพศชายของประชากรทั้งหมด เพศหญิงจะมีสัดส่วนมากกว่า จึงมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมากกว่า (ตาราง 2)

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	120	43.5
หญิง	156	56.5
รวม	276	100.0

3. เรียนระดับชั้น

ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับชั้น ที่กลุ่มตัวอย่างกำลังเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 34.8 (96 คน) รองลงมาคือ มัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.0 (91 คน) น้อยที่สุดคือ มัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 32.2 (89 คน) ทั้งนี้เนื่องจากการแจกแบบสอบถาม เป็นวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนในแต่ละระดับชั้นไม่เท่ากัน (ตาราง 3)

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 1	89	32.2
มัธยมศึกษาปีที่ 2	91	33.0
มัธยมศึกษาปีที่ 3	96	34.8
รวม	276	100.0

4. ศาสนา

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 85.5 (236 คน) รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 13.4 (37 คน) น้อยที่สุดคือ นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 1.1 (3 คน) จากผลการวิจัยนั้น เนื่องจากประชากรทั้งหมด มีการนับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นเหตุให้กลุ่มตัวอย่าง นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ (ตาราง 4)

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของการนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง

ศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนาพุทธ	236	85.5
ศาสนาคริสต์	37	13.4
ศาสนาอิสลาม	3	1.1
รวม	276	100.0

ข้อมูลการทดสอบวัดความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทดสอบวัดความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) ของนักเรียน ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม โรงเรียนแม่ก๊กวิทยา โรงเรียนบ้านเชิงดอย(ดอยสะเก็ดศึกษา) โรงเรียนชลประทานผาแตก โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง ซึ่งเป็นการทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาเซียน(ASEAN) และประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบ(test) จำนวน 30 ข้อ และมี 4 ตัวเลือก ในการวัดความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) ของนักเรียน

ผลการวิจัย เกี่ยวกับการวัดความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) ของนักเรียน พบว่า ค่าตอบเฉลี่ยที่ตอบได้ถูกต้อง คือ 12.71 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบได้ต่ำสุด คือ 2.00 และที่ตอบได้สูงสุด 27.00 โดยมีค่าฐานนิยมเท่ากับ 14.00 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 12.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.80 ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างยังไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน หรือประชาคมอาเซียนมากนัก โรงเรียนบางแห่งยังไม่ได้สอนเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาเซียน หรือประชาคมอาเซียนอย่างจริงจัง (ตาราง 5)

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของคำตอบในการทำแบบทดสอบวัดความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) ของนักเรียน

คำถามเกี่ยวกับอาเซียน สำหรับวัดความพร้อมด้านความรู้	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาเซียน (ASEAN) คือ อะไร ?	116	42.0	160	58.0
2. อาเซียน (ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดย ปรญญาอะไร ?	97	35.1	179	64.9
3. บุคคลที่ถือว่าเป็นผู้ก่อตั้งอาเซียนแรกเริ่ม คือใคร ?	96	34.8	180	65.2
4. ภาษาราชการของประเทศสิงคโปร์และประเทศ มาเลเซีย คือภาษาใด ?	93	33.7	183	66.3
5. คำว่า “สวัสดิ” ในภาษาเวียดนามและภาษาเมียนมาร์ ตรงกับข้อใด ?	201	72.8	75	27.2
6. ภาษาทำงาน (Working Language) ในประชาคม อาเซียน ได้แก่ภาษาใด ?	198	71.7	78	28.3
7. ประเทศที่ร่วมก่อตั้งอาเซียน 5 ประเทศ ได้แก่ประเทศ อะไรบ้าง ?	148	53.6	120	46.4
8. การก่อตั้งอาเซียนตรงกับ พ.ศ.ใด ?	124	44.9	152	55.1
9. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ประเทศ ลาว) มีการปกครองแบบใด ?	61	22.1	215	77.9
10. ประเทศในอาเซียนที่มีการปกครองแบบ “สม บูรณาญาสิทธิราช” ได้แก่ประเทศใด ?	69	34.8	180	65.2
11. ระบอบการปกครองในประเทศสมาชิกอาเซียน ข้อใด กล่าวได้ถูกต้องที่สุด ?	73	26.4	203	73.6
12. ศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในอาเซียน ได้แก่ศาสนา ใด ?	93	33.7	183	66.3
13. ประเทศในอาเซียนที่มีประชากรมากที่สุดและน้อย ที่สุด ตรงกับข้อใด ?	151	54.7	125	45.3
14. เมืองหลวงของประเทศกัมพูชาและประเทศปี ลิปินส์ ตรงกับข้อใด ?	154	55.8	122	44.2
15. สกุลเงินกิบ (Kip) และสกุลเงินริงกิต (Ringgit) ใช้ใน ประเทศใด ?	97	35.1	179	64.9
16. ประเทศบรูไน ส่งออกสินค้าหลัก คืออะไร ?	147	53.3	129	46.7

ตาราง 5 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับอาเซียน สำหรับวัดความพร้อมด้านความรู้	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
17. ประเทศมาเลเซียเคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศไทย ?	67	43.2	209	75.7
18. เลขอาธิการอาเซียนคนปัจจุบัน(2556-2560) คือใคร ?	95	34.4	818	65.6
19. ประเทศอาเซียนบวกสาม(ASEAN+3) ได้แก่ข้อใด ?	167	60.5	109	39.5
20. ประเทศที่เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนเป็นประเทศสุดท้าย คือประเทศใด ?	102	37.0	174	63.0
21. สำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่ประเทศใด ?	98	35.5	178	64.5
22. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) จะเกิดขึ้นในปีใด ?	204	73.9	72	26.1
23. อาชีพที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีเมื่อรวมเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ข้อใด ?	91	33.0	185	67.0
24. กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) คืออะไร ?	88	31.9	188	68.1
25. กฎบัตรอาเซียน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.ใด ?	41	14.9	235	85.1
26. คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ได้รับแต่งตั้งบุคคลแต่ละประเทศ จากตำแหน่งใด ?	93	33.7	183	66.3
27. การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) กำหนดไว้อย่างไร ?	108	39.1	168	60.9
28. ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง ?	124	44.9	254	55.1
29. รวงข้าว 10 มัด ในธงสัญลักษณ์อาเซียน หมายความว่าอย่างไร ?	169	61.2	107	38.8
30. คำขวัญของอาเซียนคือข้อใด ?	118	42.8	185	57.2

ในการวิเคราะห์ข้อมูลความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียนโดยภาพรวมนั้น ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับอาเซียน แบ่งออกเป็น 30 ข้อๆละ 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยการเลือกใช้สูตร Max – Min หาด้วยระดับขั้นที่ต้องการ ค่าที่ได้ คือ 5 – 1 หาด้วย 5 เท่ากับ 0.8 ดังนี้

ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีมาก

ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีปานกลาง

ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีน้อย

ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีน้อยที่สุด

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.56) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.01 ทั้งนี้ การที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพร้อมด้านความรู้ต่ำ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งยังไม่ได้นำเอาหลักสูตรอาเซียนศึกษามาสอนอย่างจริงจัง เนื่องจากจำกัดด้วยเวลาของการเรียนการสอน จึงทำให้วิชาอาเซียนศึกษาถูกสอนร่วมกับสังคมศึกษา และคงเป็นเพราะนักเรียนยังไม่ได้มีความสนใจประชาคมอาเซียนมากเท่าที่ควร จึงทำให้ขาดการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ฉะนั้น ควรพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ จัดหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนไว้ในห้องอาเซียนศึกษา พร้อมทั้งจัดกิจกรรมอันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้และเข้าใจประชาคมอาเซียนให้มากขึ้น (ตาราง 6)

ตาราง 6 ตารางแสดงความพร้อมด้านความรู้ในภาพรวม

ความพร้อมด้านความรู้	ระดับของความพร้อมด้านความรู้โดยรวม					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพร้อมด้านความรู้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) ของนักเรียน	12 (4.3)	34 (12.3)	89 (32.2)	104 (37.7)	37 (13.4)	2.56	1.01	มีน้อย
รวม						2.54	0.98	มีน้อย

ข้อมูลความพร้อมด้านทักษะและด้านเจตคติของนักเรียน

1. ความพร้อมด้านทักษะของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลความพร้อมด้านทักษะ(Skill) ของนักเรียน ประกอบด้วย ทักษะการปรับตัว ทักษะการพัฒนาดน ทักษะการแก้ไขปัญหา และทักษะการสื่อสาร ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยการเลือกใช้สูตร Max – Min หาค่าด้วยระดับชั้นที่ต้องการ ค่าที่ได้ คือ 5 – 1 หาค่าด้วย 5 เท่ากับ 0.8 ดังนี้

ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีมาก

ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีปานกลาง

ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีน้อย

ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีน้อยที่สุด

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนความพร้อมด้านทักษะ(Skill) โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยมีรายละเอียดของความพร้อมด้านทักษะ แต่ละด้าน ดังนี้ ทักษะการปรับตัว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) ทักษะการพัฒนาดน อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.60) ทักษะการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.65) ทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.69) ทั้งนี้ ทักษะการพัฒนาดน อยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะทักษะการพัฒนาดนนั้น มีประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาดนให้มีความรู้ความสามารถเท่าเทียมในประชาคมอาเซียน หรือประเด็นการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รวมถึงการเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งนักเรียนอาจมองว่าเป็นเรื่องยากและยัง ไม่มีความกล้าพอที่จะตัดสินใจ ขณะนี้ เพราะยัง ไม่มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และภาษาสำหรับที่ใช้ในการสื่อสารก็ยังไม่พร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นการมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำ ซึ่งนักเรียนอาจมองว่าเป็นเรื่องเกินความสามารถของตน ฉะนั้น ควรให้ความรู้ความเข้าใจ โดยพัฒนาการศึกษาของนักเรียน เพราะการศึกษานั้นสำคัญที่สุดที่นักเรียนพัฒนาดนเอง เพราะการศึกษาที่ดีนั้น ย่อมนำไปสู่การพัฒนาดนและพัฒนาชาติให้มั่นคงได้ (ตาราง 7)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม ของความพร้อมด้านทักษะ(Skill) ของนักเรียน

ความพร้อมด้านทักษะ	ระดับความพร้อมด้านทักษะโดยรวม					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพร้อมด้านทักษะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ทักษะการปรับตัว	10 (3.6)	65 (23.6)	131 (47.5)	43 (15.6)	27 (8.9)	2.95	0.96	ปานกลาง
ทักษะการพัฒนาคน	11 (4.0)	47 (17.0)	86 (31.2)	87 (31.5)	45 (16.3)	2.60	1.07	น้อย
ทักษะการแก้ไขปัญหา	3 (1.1)	52 (18.8)	84 (30.4)	120 (43.5)	17 (6.2)	2.65	0.89	ปานกลาง
ทักษะการสื่อสาร	12 (4.3)	60 (21.7)	65 (23.6)	111 (40.2)	28 (10.1)	2.69	1.05	ปานกลาง
รวม						2.99	1.00	ปานกลาง

ทักษะการปรับตัว

การวิจัยถึงความพร้อมด้านทักษะ ในด้านการปรับตัวของนักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยมีประเด็นความสามารถในการทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.83) ความสามารถในการอยู่ร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.03) ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับความหลากหลายทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.79) ความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันในประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.44) ทักษะในการทำความรู้จักรกับผู้อื่นที่มีความแตกต่าง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) (ตาราง 8)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการปรับตัวของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นทักษะในการทำความรู้จักรกับผู้อื่นที่มีความแตกต่าง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน ประเด็นความสามารถในการทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน ประเด็นความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายทางสังคม ตามลำดับ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเด็นความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันในประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ เนื่องจากการทำความรู้จักรกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างนั้น นักเรียนไทยมีทักษะในด้านนี้ เพราะคนไทยส่วนใหญ่มีอัธยาศัยดี ทำความรู้จักกับผู้อื่นได้ง่าย แม้จะมีความแตกต่างด้านศาสนา วัฒนธรรม ฯลฯ ก็ตาม ส่วนในการอยู่ร่วมกับ

ประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น มีความยากกว่าการทำความรู้จัก เนื่องจากนิสัยใจคอ การปลูกฝัง พื้นฐานทางด้านครอบครัว ย่อมมีความแตกต่างกัน ส่วนในด้านการทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น นักเรียนไทยนั้น ถือว่ามีความรู้ ความสามารถ เท่าเทียมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน จึงทำให้สามารถเข้าทำงานร่วมกันได้ ส่วนในด้านการปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายทางสังคมนั้น มีความยากมากขึ้น โดยเฉพาะความหลากหลายด้านภาษา ด้านสังคม ด้านความเชื่อ ความหลากหลายเหล่านี้ทำให้นักเรียนปรับตัวยากมากขึ้น ประเด็นด้านการปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันในประเทศอาเซียนนั้น มีคะแนนระดับอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะ การปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันสูง เป็นสิ่งที่ยากสำหรับนักเรียน เพราะการอยู่ที่ต้องอยู่ในสังคมที่มีการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีพ การแข่งขันการลงทุนในการประกอบอาชีพ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หรือการสื่อสารเป็นอย่างมาก ซึ่งนักเรียนไทยยังขาดในสิ่งเหล่านี้อยู่ ฉะนั้น ควรมีการพัฒนาในด้านอาชีพ พัฒนาในด้านเทคนิควิธีการในอาชีพให้แก่ นักเรียน สามารถสู้กับสินค้าของประเทศในสมาชิกอาเซียนได้ และเราจะสามารถอยู่รอดได้อย่างไรในสถานะที่มีการแข่งขันสูง

ตาราง 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านทักษะ(Skill) ในการปรับตัว

ทักษะการปรับตัว	ระดับของความพร้อมด้านทักษะ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทักษะการปรับตัว
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมีความสามารถในการทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากนักน้อยเพียงใด	3 (1.1)	62 (22.5)	122 (44.2)	63 (22.8)	26 (9.4)	2.83	0.92	ปานกลาง
2. ท่านมีความสามารถในการอยู่ร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากนักน้อยเพียงใด	5 (1.8)	70 (25.4)	134 (48.6)	62 (22.5)	5 (1.8)	3.03	0.79	ปานกลาง
3. ท่านมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายทางสังคมได้มากนักน้อยเพียงใด	9 (3.3)	45 (16.3)	123 (45.3)	73 (26.4)	24 (8.7)	2.79	0.93	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ทักษะการปรับตัว	ระดับของความพร้อมด้านทักษะ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทักษะการปรับตัว
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4. ท่านมีความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันในประชาคมอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด	4 (1.4)	25 (1.9)	107 (38.8)	92 (33.3)	48 (17.4)	2.44	0.93	น้อย
5. ท่านมีทักษะในการทำมาหากันกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างได้มากน้อยเพียงใด	8 (2.9)	75 (27.2)	131 (47.5)	53 (19.2)	9 (3.33)	3.07	0.84	ปานกลาง
รวม						2.95	0.96	ปานกลาง

ทักษะการพัฒนาดน

การวิจัยถึงความพร้อมด้านทักษะในด้านการพัฒนาดนของนักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะการพัฒนาดนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.60) โดยมีประเด็นสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมในประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.76) ประเด็นความสามารถในการควบคุมตนเองและจัดการตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) ประเด็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.14) ประเด็นการมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.04) ประเด็นการสามารถเรียนรู้และเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.71)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการพัฒนาดนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นความสามารถในการควบคุมตนเองและจัดการตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมในประชาคมอาเซียน ประเด็นสามารถเรียนรู้และเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน ประเด็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประเด็นการมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำ ทั้งนี้ในประเด็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และประเด็นการมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำ มีคะแนนอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะนักเรียนยังไม่ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์มากเท่าที่ควร หรือในกระบวนการเรียนการสอนมีการสอนให้คิดวิเคราะห์ที่น้อย และกระบวนการเรียนการสอนยังไม่เน้นให้คิดวิเคราะห์ หากนักเรียนเจอปรากฏการณ์ที่ต้อง

กิดวิเคราะห์ อาจทำให้นักเรียนไม่อาจวิเคราะห์อย่างเป็นระบบได้ ส่วนในประเด็นการมีภาวะผู้นำ และสามารถเป็นผู้นำ อาจเป็นเพราะ นักเรียนยังไม่มี ความกล้าในการแสดงออก และเวทีที่จะให้นักเรียนได้แสดงความเป็นผู้นำก็มีน้อย นักเรียนที่เรียนเก่งมีมาก แต่ไม่อาจจะแสดงความเป็นผู้นำได้ แม้ในโรงเรียนของตน ฉะนั้น ควรมีการฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ให้มากที่สุด ซึ่งไม่ใช่การเรียนการสอนในลักษณะอาศัยความมากเกินไป และควรมีการกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียน ซึ่งอาจเป็นในลักษณะการจัดค่ายผู้นำ ซึ่งกิจกรรมนี้สามารถพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำของนักเรียน ได้เป็นอย่างดี (ตาราง 9)

ตาราง 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านทักษะ(Skill) ในการพัฒนาตน

ทักษะการพัฒนาดตน	ระดับของความพร้อมด้านทักษะ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทักษะการพัฒนาดตน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมในประชาคมอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด	4 (1.4)	50 (18.1)	122 (44.2)	76 (27.5)	24 (8.7)	2.76	0.89	ปานกลาง
2. ท่านมีความสามารถในการควบคุมตนเองและจัดการตนเองได้มากน้อยเพียงใด	9 (3.33)	85 (30.8)	128 (46.4)	49 (17.8)	5 (1.8)	3.16	0.81	ปานกลาง
3. ท่านมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผลได้มากน้อยเพียงใด	2 (0.7)	14 (5.1)	72 (26.1)	121 (43.8)	67 (24.3)	2.14	0.86	น้อย
4. ท่านมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำได้มากน้อยเพียงใด	2 (0.7)	15 (5.4)	55 (19.9)	124 (44.9)	80 (29.0)	2.04	0.87	น้อย
5. ท่านสามารถเรียนรู้และเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด	1 (0.4)	42 (15.2)	134 (48.6)	75 (27.2)	24 (8.7)	2.71	0.84	ปานกลาง
รวม						2.60	1.07	น้อย

ทักษะการแก้ไข้ปัญหา

การวิจัยถึงความพร้อมด้านทักษะในการแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะการแก้ไข้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.65) โดยมีประเด็นความสามารถในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.77) ประเด็นความสามารถในการแก้ไข้ปัญหาอย่างสันติวิธี อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.80) ประเด็นความสามารถแก้ไข้ปัญหาของตนเองไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) ประเด็นความสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหา อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.55) ประเด็นความสามารถในการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.56)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับ ทักษะการแก้ไข้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นความสามารถแก้ไข้ปัญหาของตนเอง ไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นความสามารถในการแก้ไข้ปัญหาอย่างสันติวิธี ประเด็นความสามารถในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ประเด็นความสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ตามลำดับ และพบน้อยที่สุด คือ ประเด็นความสามารถในการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ประเด็นความสามารถในการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะนักเรียนยังขาดความรู้ในการเตรียมรับมือกับปัญหาในอนาคตที่จะเกิดขึ้น อาจทำให้นักเรียนมีความกลัวกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นพร้อมกับประชาคมอาเซียน และในกระบวนการเรียนการสอนอาจยังไม่มีชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นพร้อมกับการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน และอาจจะยังไม่มีการสอนวิธีเตรียมรับมือกับปัญหาต่างๆให้นักเรียนได้เข้าใจ จึงเป็นเหตุให้นักเรียนขาดทักษะในการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ฉะนั้น การฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งทั้งวิธีในการเตรียมรับมือกับปัญหาเหล่านั้น ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงปัญหาและสามารถทำให้นักเรียนเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ (ตาราง 10)

ตาราง 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านทักษะ(Skill) ในการ แก้ไขปัญหา

ทักษะการแก้ไข้ปัญหา	ระดับของความพร้อมด้านทักษะ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทักษะการแก้ไข้ปัญหา
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมีความสามารถในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาได้มากน้อยเพียงใด	1 (0.4)	47 (17.0)	135 (48.9)	74 (26.8)	19 (6.9)	2.77	0.82	ปานกลาง
2. ท่านมีความสามารถในการแก้ไข้ปัญหาอย่างสันติวิธีได้มากน้อยเพียงใด	4 (1.4)	49 (17.8)	125 (45.3)	85 (30.8)	13 (4.7)	2.80	0.83	ปานกลาง
3. ท่านสามารถแก้ไข้ปัญหาของตนเองไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคมได้มากน้อยเพียงใด	13 (4.7)	74 (2.8)	132 (47.8)	51 (18.5)	6 (2.2)	3.13	0.84	ปานกลาง
4. ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้มากน้อยเพียงใด	5 (1.8)	38 (13.8)	86 (31.2)	122 (42.2)	25 (9.1)	2.61	0.90	ปานกลาง
5. ท่านมีความสามารถในการเตรียมรับกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด	5 (1.8)	30 (10.9)	122 (40.6)	96 (34.8)	33 (12.0)	2.56	0.90	น้อย
รวม						2.65	0.89	ปานกลาง

ทักษะการสื่อสาร

การวิจัยถึงความพร้อมด้านทักษะในด้านการสื่อสารของนักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะการสื่อสารในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.69) โดยมีประเด็นความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.83) ประเด็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) ประเด็นความสามารถในการสื่อสารสองทาง อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.70) ประเด็นความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.54) ประเด็นสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คนอื่นเข้าใจ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการสื่อสารในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คนอื่นเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ประเด็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ประเด็นความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเด็นความสามารถในการสื่อสารสองทาง ตามลำดับ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประเด็นความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ประเด็นความสามารถในการสื่อสารสองทาง (สื่อสารด้วยภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา) และประเด็นความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ มีระดับคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่านักเรียนยังไม่ได้เรียนรู้ภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน และภาษาอังกฤษมากรเท่าที่ควร ซึ่งในสถานศึกษาที่เป็นที่วิจัยนั้น มีการเรียนการสอนภาษาของสมาชิกประเทศอาเซียนไม่ต่อเนื่อง และมีการสอนภาษาของประเทศนั้นๆ เพียงแค่ 1 ปีเท่านั้น และจะเรียนอีกภาษาหนึ่งในปีถัดไป เมื่อนักเรียนไปเรียนวิชาต่อไป ทำให้นักเรียนลืมในภาษาที่เคยเรียนมา เนื่องจากไม่มีความต่อเนื่อง และสถานศึกษาบางแห่งไม่มีครูเจ้าของภาษามาสอน จึงอาศัยครูคนไทยสอนแทน ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเท่าที่ควร และนักเรียนเองยังไม่เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมากเท่าที่ควรเช่นกัน จึงเป็นเหตุให้ขาดทักษะการสื่อสารด้วยภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา ส่วนในประเด็นความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ แม้จะมีการเรียนการสอนเป็นปกติอยู่แล้ว แต่ก็ยังไม่อาจสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนยังขาดพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ และในกระบวนการเรียนการสอนยังขาดวิธีการที่ดีที่เน้นให้นักเรียนใช้ภาษาในการสื่อสาร หรือไม่ได้สอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงทำให้นักเรียนขาดทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ฉะนั้น จึงต้องมีการเรียนการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สร้างความตระหนักให้นักเรียนได้รู้ถึงความสำคัญของภาษา อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารในประชาคมอาเซียน อาจต้องให้เจ้าของภาษามาสอน และต้องสอนให้ต่อเนื่อง จะทำให้เกิดผลแก่ผู้เรียนและทำให้สามารถสื่อสารได้ (ตาราง 11)

ตาราง 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านทักษะ(Skill) ในการสื่อสาร

ทักษะการสื่อสาร	ระดับของความพร้อมด้านทักษะ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทักษะการสื่อสาร
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้มากนักน้อยเพียงใด	7 (2.5)	55 (19.9)	116 (42.0)	81 (29.3)	17 (6.2)	2.83	0.90	ปานกลาง
2. ท่านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ได้มากนักน้อยเพียงใด	18 (6.5)	78 (28.3)	144 (52.2)	35 (12.7)	1 (0.4)	3.28	0.78	ปานกลาง
3. ท่านมีความสามารถในการสื่อสารสองทางได้มากนักน้อยเพียงใด(สื่อสารด้วยภาษาในประเทศไทยสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา)	0 (0)	5 (1.8)	28 (10.1)	123 (44.6)	120 (43.5)	1.70	0.72	น้อยที่สุด
4. ท่านสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้มากนักน้อยเพียงใด	0 (0)	3 (1.1)	22 (8.0)	97 (35.1)	154 (55.8)	1.54	0.68	น้อยที่สุด
5. ท่านสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คนอื่นเข้าใจได้มากนักน้อยเพียงใด	27 (9.8)	101 (36.6)	116 (42.0)	30 (10.9)	2 (0.7)	3.44	0.84	มาก
รวม						2.69	1.05	ปานกลาง

2. ความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลความพร้อมด้านเจตคติ(Attitude) ของนักเรียน ประกอบด้วย การตระหนักความเป็นอาเซียน การยอมรับความแตกต่าง ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน และวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยการเลือกใช้สูตร Max – Min หาด้วยระดับขั้นที่ต้องการ ค่าที่ได้ คือ 5 – 1 หาด้วย 5 เท่ากับ 0.8 ดังนี้

ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีมาก

ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีปานกลาง

ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีน้อย

ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีน้อยที่สุด

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีรายละเอียดของความพร้อมด้านเจตคติแต่ละด้าน ดังนี้ การตระหนักในความอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) การยอมรับความแตกต่าง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.92) ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.33) และวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.31) ทั้งนี้ ความพร้อมด้านเจตคติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน อาจเป็นเพราะด้านเจตคตินั้น เป็นนามธรรมมากกว่า ที่ใช้ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนคิดว่า ไม่ยากต่อการเตรียมความพร้อมในเจตคตินัก ซึ่งเป็นการปรับทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ฉะนั้น การในการเตรียมความพร้อมด้านเจตคตินั้น มีระดับคะแนนมากกว่าการเตรียมความพร้อมด้านความรู้และด้านทักษะ (ตาราง 12)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ของนักเรียน

ความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude)	ระดับของความพร้อมด้านเจตคติโดยรวม					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพร้อมด้านเจตคติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การตระหนักความเป็นอาเซียน	22 (8.0)	78 (28.3)	84 (30.4)	83 (30.1)	9 (3.3)	3.07	1.01	ปานกลาง
การยอมรับความแตกต่าง	14 (5.1)	82 (29.7)	68 (24.6)	92 (33.3)	20 (7.2)	2.92	1.05	ปานกลาง
ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน	18 (6.5)	94 (34.1)	129 (46.7)	32 (11.6)	3 (1.1)	3.33	0.80	ปานกลาง
วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี	15 (5.4)	98 (35.5)	125 (45.3)	34 (12.3)	4 (1.4)	3.31	0.81	ปานกลาง
รวม						3.22	0.95	ปานกลาง

การตระหนักความเป็นอาเซียน

การวิจัยถึงความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ในด้านการตระหนักความเป็นอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความตระหนักในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยมีประเด็นความตระหนักและเห็นความสำคัญในความเป็นอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) ประเด็นการรู้ถึงคุณค่าในความเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.88) ประเด็นการร่วมกันรับผิดชอบต่อ

ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.78) ประเด็นประโยชน์ของประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.87) ประเด็นการปกป้องในความเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.77)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติในการตระหนักความเป็นอาเซียนของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นความตระหนักและเห็นความสำคัญในความเป็นอาเซียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นการรู้ถึงคุณค่าในความเป็นประชาคมอาเซียน ประเด็นประโยชน์ของประชาคมอาเซียน ประเด็นการร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน ตามลำดับ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเด็นการปกป้องในความเป็นประชาคมอาเซียน (ตาราง 13)

ตาราง 13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจตคติ(Attitude) ในการตระหนักความเป็นอาเซียน

การตระหนักความเป็นอาเซียน	ระดับของความพร้อมด้านเจตคติ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการตระหนักความเป็นอาเซียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในความเป็นอาเซียนมากน้อยเพียงใด	15 (5.4)	66 (23.9)	126 (15.7)	60 (21.7)	9 (3.3)	3.07	0.89	ปานกลาง
2. ท่านรู้ถึงคุณค่าในความเป็นประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด	7 (2.5)	57 (0.7)	122 (44.2)	76 (27.5)	14 (5.1)	2.88	0.88	ปานกลาง
3. ท่านคิดว่าต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด	6 (2.22)	43 (15.6)	124 (44.9)	89 (32.2)	14 (5.1)	2.78	0.84	ปานกลาง
4. ท่านคิดว่าประชาคมอาเซียนมีประโยชน์ต่อท่านมากน้อยเพียงใด	5 (1.8)	55 (19.9)	128 (46.4)	75 (27.2)	13 (4.7)	2.87	0.84	ปานกลาง
5. ท่านคิดว่าต้องปกป้องในความเป็นประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด	5 (1.8)	55 (19.9)	116 (42.0)	71 (25.7)	29 (10.5)	2.77	0.94	ปานกลาง
รวม						3.07	1.01	ปานกลาง

การยอมรับความแตกต่าง

การวิจัยถึงความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ในด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการยอมรับความแตกต่างในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.92) โดยมีประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านศาสนา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านภาษา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.02) ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ชนชั้น ผิวพรรณ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.08) ประเด็นการยอมรับความหลากหลายด้านความเป็นอยู่ร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.93)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านศาสนา ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ชนชั้น ผิวพรรณ ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านภาษา ตามลำดับ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเด็นการยอมรับความหลากหลายด้านความเป็นอยู่ร่วมกัน (ตาราง 14)

ตาราง 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจตคติ(Attitude) ใน การยอมรับความแตกต่าง

การยอมรับความแตกต่าง	ระดับของความพร้อมด้านเจตคติ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการยอมรับความแตกต่าง
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านศาสนาได้มากน้อยเพียงใด	20 (7.2)	83 (30.1)	121 (43.8)	45 (16.3)	7 (2.5)	3.23	0.89	ปานกลาง
2. ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรมได้มากน้อยเพียงใด	20 (7.2)	101 (36.6)	111 (30.2)	44 (15.9)	0 (0)	3.35	0.83	ปานกลาง
3. ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านภาษาได้มากน้อยเพียงใด	9 (3.3)	80 (29.0)	113 (40.9)	56 (20.3)	18 (6.5)	3.02	0.94	ปานกลาง
4. ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ชนชั้น ผิวพรรณได้มากน้อยเพียงใด	15 (5.4)	81 (29.3)	105 (38.0)	60 (21.7)	15 (5.4)	3.08	0.97	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

การยอมรับความแตกต่าง	ระดับของความพร้อมด้านเจตคติ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการยอมรับความแตกต่าง
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
5. ท่านสามารถยอมรับความหลากหลายด้านความเป็นอยู่ร่วมกันได้มากน้อยเพียงใด	11 (4.0)	78 (28.3)	95 (34.4)	66 (23.9)	26 (9.4)	2.93	1.02	ปานกลาง
รวม						2.92	1.05	ปานกลาง

ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน

การวิจัยถึงความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ในด้านความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียนในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยมีประเด็นความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.46) ความภาคภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมของไทย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63) ความภาคภูมิใจในศักยภาพของประเทศไทยในอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99) ความภาคภูมิใจในความเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.89) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.69)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นความภาคภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมของไทย ประเด็นความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน ความภาคภูมิใจในศักยภาพของประเทศไทยในอาเซียน ตามลำดับ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเด็นความภาคภูมิใจในความเป็นประชาคมอาเซียน (ตาราง 15)

ตาราง 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจตคติ(Attitude) ใน
ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน

ความภูมิใจในความเป็นไทยและ อาเซียน	ระดับของความพร้อมด้านเจตคติ					ค่า เฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ ภูมิใจในความเป็นไทยและ อาเซียน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียนมากน้อยเพียงใด	31 (11.2)	94 (34.1)	126 (45.7)	21 (7.6)	4 (1.4)	3.46	0.84	มาก
2. ท่านมีความภาคภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมของไทยมากน้อยเพียงใด	36 (13.0)	118 (42.8)	107 (38.8)	13 (4.7)	2 (0.7)	3.63	0.79	มาก
3. ท่านมีความภาคภูมิใจในสภาพของประเทศไทยในอาเซียนมากน้อยเพียงใด	13 (4.7)	56 (20.3)	136 (49.3)	58 (21.0)	13 (4.7)	2.99	0.89	ปานกลาง
4. ท่านมีความภาคภูมิใจในความเป็นประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด	12 (4.3)	56 (20.3)	113 (40.9)	76 (28.6)	16 (5.8)	2.89	0.94	ปานกลาง
5. ท่านได้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด	49 (17.8)	115 (41.7)	94 (34.1)	14 (5.1)	4 (1.4)	3.69	0.87	มาก
รวม						3.33	0.80	ปานกลาง

วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

การวิจัยถึงความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) ในด้านวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.31) โดยประเด็นการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) ประเด็นการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักสันติวิธี /สันติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.38) ประเด็นการมีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.38) ประเด็นการมีความเคารพในความเสมอภาค และความเท่าเทียมกับผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48) ประเด็นการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.47)

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นการมีความเคารพในความเสมอภาค และความเท่าเทียมกับผู้อื่น รองลงมาคือ ประเด็นการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ประเด็นการมีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดซึ่งกันและกัน ประเด็นการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักสันติวิธี / สันติธรรม ตามลำดับ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเด็นการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล (ตาราง 16)

ตาราง 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมด้านเจตคติ(Attitude) ในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี

วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี	ระดับของความพร้อมด้านเจตคติ					ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลมากน้อยเพียงใด	15 (5.4)	78 (28.3)	129 (46.7)	44 (51.9)	10 (3.6)	3.16	0.88	ปานกลาง
2. ท่านมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักสันติวิธี / สันติธรรมมากน้อยเพียงใด	19 (6.9)	98 (35.5)	113 (47.5)	25 (9.1)	3 (1.1)	3.38	0.78	ปานกลาง
3. ท่านมีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดซึ่งกันและกันมากน้อยเพียงใด	22 (8.0)	106 (38.4)	108 (39.1)	34 (12.3)	6 (2.2)	3.38	0.88	ปานกลาง
4. ท่านมีความเคารพในความเสมอภาค และความเท่าเทียมกับผู้อื่นมากน้อยเพียงใด	29 (10.5)	110 (39.9)	106 (38.4)	26 (9.4)	5 (1.8)	3.48	0.87	มาก
5. ท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นมากน้อยเพียงใด	29 (10.5)	114 (41.3)	100 (36.2)	24 (8.7)	9 (3.3)	3.47	0.91	มาก
รวม						3.31	0.81	ปานกลาง

ข้อเสนอแนะทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การวิจัยการเสนอแนะทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่ม มีทั้งหมด 8 ท่าน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลนั้นมาจากโรงเรียนต่างๆ ในเขตอำเภอคอยสะเกิดที่เป็นพื้นที่การทำวิจัยของผู้วิจัย

การวิจัยการเสนอแนะทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในเพื่อนำเสนอแนะทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่

1. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge)
2. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ (Skill)
3. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude)

แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge)

การเสนอแนะทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านความรู้ ซึ่งเป็นความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกอาเซียน จุดกำเนิดอาเซียน ระบอบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ กฎบัตรอาเซียน ในการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้ข้อเสนอการเตรียมความพร้อม ดังนี้

ข้อเสนอแนะทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านความรู้ เพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันนี้ยังมีหลักสูตรอาเซียนที่ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เหมือนที่ตัวแทนครู ได้กล่าวว่า “ควรมีหลักสูตรที่ชัดเจน มีความยากง่ายตามลำดับขั้น ที่ผ่านมามีแต่ได้มีการจัดทำหลักสูตร ยังไม่มีความกระชับในด้านเนื้อหาและยัง ไม่มีความชัดเจนในเนื้อหาสาระ” ทั้งนี้ในสถานศึกษาบางแห่งยังไม่มีการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาแต่อย่างใด อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดทำหลักสูตรนั้น ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือครู ซึ่งครูจึงต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยน และเตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอาเซียนที่จะต้องเผชิญในอนาคต ซึ่งทางสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 30-36) ได้มีแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม

อาเซียน ในด้านการจัดทำหลักสูตร ในขั้นตอนดำเนินการขั้นที่ 1 คือ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง เพื่อจัดทำสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอาเซียน โดยเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนโดยตรง จะเห็นได้ว่า ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรด้วย

สำหรับในด้านเวลาเรียนนั้น ในคาบเรียนปัจจุบันของอาเซียนศึกษา ขึ้นอยู่กับกลุ่ม สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงทำให้มีเวลาในการสอนน้อยลง เป็นเหตุให้นักเรียนได้ เรียนเนื้อหาน้อยลงและได้ไม่ครบถ้วน และตัวแทนครูได้กล่าวว่า “อีกอย่างหนึ่งในชั่วโมงการเรียน นั้น พอมาเพิ่มชั่วโมงการเรียนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง และมีกิจกรรมเสริมเข้ามา ทำให้ ชั่วโมงเรียนอาเซียนศึกษาหายไป จึงต้องมีการนำมาบูรณาการในกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ ทำให้ “ได้รับความรู้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์” อาจเป็นเพราะว่า ในเวลาเรียนของอาเซียนศึกษานั้น สถานศึกษา บางแห่งได้จัดให้มีการเรียนร่วมกับสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงทำให้เวลาเรียนไม่ เพียงพอ เพราะฉะนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีการกำหนดเวลาเรียนที่ชัดเจนให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 99) ได้วางแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนแล้วว่า ให้มีการจัดทำและ เผยแพร่หลักสูตรอาเซียนศึกษา โดยมีการบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอนภาคบังคับ และ ระบุเวลาการเรียนการสอนที่แน่นอน ในสถานศึกษาทุกระดับ หากไม่มีเวลาเรียนที่ชัดเจน ย่อม ส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

และผลการวิจัยที่พบอีกประการหนึ่ง ในการเตรียมความพร้อมด้านความรู้เพื่อเข้า สู่ประชาคมอาเซียนนั้น ควรมีกิจกรรมเสริมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งตัวแทนครู ได้เสนอว่า “ควรมีกิจกรรมเสริมในวันอาเซียนหรือสัปดาห์อาเซียน ควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน ที่มีการประกวดแข่งขัน ให้นักเรียนได้เข้าร่วม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหา ข้อมูล จึงเป็นเหตุให้นักเรียนจะได้รับความรู้โดยปริยาย” จะเห็นได้ว่า การมีกิจกรรมที่มีการ ประกวดและมีรางวัลสูงใจ ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ จะทำให้นักเรียนได้เกิด การเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมนั้น จะเป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียน เปิดใจที่จะเรียนรู้ได้มากกว่า เนื่องจากมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้นักเรียนพร้อมที่จะเปิดใจ รับตลอดเวลา และทางสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2554: 13-17) ได้วางหลักของการ บริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ จึงได้มีการกำหนดให้ เขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการกำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานการพัฒนาการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปีการศึกษา ในช่วงวันอาเซียน(วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี)

หรือช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวด แข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ในด้านตัวแทนครูอีกคน ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “ควรมีการจ้างครูที่เป็นเจ้าของภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนเข้ามาสอนในโรงเรียน หรือติดต่อรับอาสาสมัครที่เหมือนกับอาสาสมัครภาษาอังกฤษเข้ามาสอนในโรงเรียน นอกจากทำให้นักเรียนเข้าใจภาษาของประเทศนั้นๆ แล้ว และจะได้เข้าใจถึงประเพณี วัฒนธรรม ของประเทศนั้นๆ ด้วย” อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันที่การจ้างครูที่เป็นครูจากประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น เมียนมาร์ ลาว เวียดนาม แต่ไม่มีความต่อเนื่อง เพราะขาดงบประมาณในการดำเนินงาน จึงต้องจ้างครั้งละ 1 คนเท่านั้น เพราะฉะนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการจัดสรรงบประมาณที่สามารถรับครูด้านภาษาเข้ามาสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเต็มที่ เพราะภาษานั้นเป็นความรู้ที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร เพื่อสร้างความพร้อมให้กับสังคมในชาติอาเซียนเพื่อรองรับกับการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดของสุรศักดิ์ ปาเฮ (2556: 5) กล่าวว่า ต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรสาขาต่าง ๆ อาทิ ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงาน ส่วนภาษาท้องถิ่นใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและนักท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก และแนวคิดของวิฑูรย์ ศรีวิหค (2553: 95) กล่าวว่า มีประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มีอยู่หลายประเด็น และประเด็นสำคัญก็คือ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับ 3 ภาษาหลัก อันได้แก่ ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาในการสื่อสารของอาเซียน ภาษาจีน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ และทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 102) ได้สรุปประเด็นสำคัญ ข้อเสนอเชิงนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งสรุปประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาว่า ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ต้องจัดการเรียนการสอนภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งรวมถึง ASEAN + 3 และ ASEAN + 6 โดยกำหนดให้การศึกษาภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นหนึ่งในวิชาเลือกที่ผู้เรียนสามารถเรียนและมีการสอบวัดผลการเรียนเช่นเดียวกับความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเห็นได้ว่า แนวคิดจากนักวิชาการ จะให้ความสำคัญต่อภาษาเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการใช้สำหรับการสื่อสารในประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ การวิจัยได้พบว่า สิ่งที่เป็นอีกอย่างหนึ่ง ที่เป็นเครื่องมือให้นักเรียน ได้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน คือสื่อมัลติมีเดียทั้งหลาย ซึ่งในปัจจุบันนี้ยังไม่มีเพียงพอและไม่ครบถ้วนมากพอที่จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ ตัวแทนครู ได้กล่าวว่า “และควรจะมีสื่อมัลติมีเดียด้านข้อมูลประเทศสมาชิกอาเซียนของแต่ละประเทศให้มาก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และเป็นแรงจูงใจ ให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น ทุกวันนี้สื่อการเรียนรู้ด้านมัลติมีเดียยังไม่เพียงพอและไม่ครบถ้วน ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้มากเท่าไรนัก” สื่อการเรียนรู้ สื่อมัลติมีเดียต่างๆ มีความจำเป็นในการเรียนรู้ ฉะนั้น สื่อเหล่านี้ ควรที่จะได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554: 13) มีหน้าที่ในการพัฒนาสื่อสำหรับสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะฉะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนสื่อการเรียนรู้แก่สถานศึกษาทุกแห่งที่มีความต้องการ

ความรู้ความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศนั้นก็เป็นที่ประชากรแต่ละประเทศควรจะเรียนรู้กันและกัน ความรู้เหล่านี้จะทำให้ไม่เกิดความขัดแย้ง ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 104) ได้วางหลักในการปรับวิธีและสาระในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีลักษณะเป็นการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ที่เป็นไปในอดีตตามมุมมองการรับรู้ของแต่ละชาติ เพื่อเป็นประสบการณ์ที่ทุกชาติจะต้องช่วยกันป้องกัน ไม่ให้เหตุการณ์ความขัดแย้งแบบในอดีตเกิดขึ้นอีก มากกว่าการเรียนรู้เพื่อพิสูจน์หาว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายถูกหรือผิด จะเห็นได้ว่า ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้นักเรียนเยาวชนมีความเข้าใจอันดีต่อประเทศสมาชิกอาเซียน จึงต้องมีการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจให้มากที่สุด และครูเองก็ต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุดเช่นเดียวกัน เหมือนที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ควรทำความเข้าใจและเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในอดีตสอนให้เรารักษาดินความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน หากเข้าใจว่าทุกวัฒนธรรมล้วนเป็นสิ่งที่มีความค่าต่อคนในแต่ละสังคม การมีมุมมองที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้านจะนำไปสู่ความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น” ฉะนั้นในการพัฒนาความรู้สึกเป็นพลเมืองอาเซียนร่วมกัน ผ่านการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ การมองข้ามประวัติศาสตร์ที่ขัดแย้งกันและการพัฒนาอัตลักษณ์ร่วม โดยเคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียน จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศต่างๆ ในอาเซียนได้

โดยสรุปแล้ว แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ควรมีหลักสูตรที่ชัดเจน มีสื่อที่เพียงพอ มีชั่วโมงเรียนที่เพียงพอต่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมในเชิงการแข่งขัน เพราะจะทำให้เกิดแรงจูงใจการเรียนรู้ มีครูที่เป็นชาวต่างประเทศในสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ครูจึงต้องทำหน้าที่ปลูกฝังให้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด เพราะการสร้างความเข้าใจนั้น จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยไม่มีการล่วงละเมิดในสิทธิของกันและกัน แม้จะมีความแตกต่างในด้านต่างๆก็ตาม

แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ (Skill)

การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านทักษะ ประกอบด้วย ทักษะการปรับตัว ทักษะการพัฒนาตน ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร ในการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้ขอเสนอการเตรียมความพร้อม ดังนี้

1. ทักษะการปรับตัวของนักเรียน

ด้านทักษะการปรับตัวของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ในภาวะที่มีการแข่งขันนั้น นักเรียนควรได้รับการอบรมพัฒนาด้านอาชีพ สามารถเอาตัวรอดและประกอบอาชีพอยู่ในสังคมได้ ซึ่งตัวแทนครู ได้กล่าวว่า “การเปิดประชาคมอาเซียนย่อมทำให้เกิดสังคมที่มีการแข่งขันสูง ฉะนั้น ควรมีการพัฒนาในด้านอาชีพ พัฒนาในด้านเทคนิควิธีการในอาชีพให้แก่ นักเรียน สามารถสู้กับสินค้าของประเทศในสมาชิกอาเซียนได้ และเราจะสามารถอยู่รอดได้อย่างไรในสภาวะที่มีการแข่งขันสูง” อาจเป็นเพราะว่า การเปิดเสรีเศรษฐกิจอาเซียนนั้น จะต้องมีการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจสูง จึงต้องรู้จักวิธีปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่มีภาวะการแข่งขันสูงเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของพินิติ รัตนบุญกุล (2553: 96) ที่กล่าวว่า การศึกษาไทยจะต้องสร้างคนไทยและบัณฑิตไทยให้พร้อมที่จะปรับตัว และพร้อมที่จะต่อสู้ในเวทีของ ASEAN, ASEAN + 3 และ ASEAN + 6 ให้ถึงพร้อมทั้งในด้านความสามารถในการแข่งขัน ทักษะในการทำงาน และทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น เพราะฉะนั้น การเรียนการสอนที่สอนให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการปรับตัวนั้น ย่อมส่งผลให้นักเรียนเพิ่มทักษะการปรับตัวมากขึ้น

อีกประการหนึ่งที่สำคัญเช่นกันคือ ควรสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมได้ เช่นเดียวกับที่ตัวแทนครูอีกคนกล่าวว่า “ควรสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรพัฒนาตนเองให้แน่ใจได้ว่าสามารถที่จะทำงานกับผู้คนต่างวัฒนธรรมต่างภาษาได้ ซึ่งถือเป็นศักยภาพที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา” ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการศึกษาของนักเรียนที่จะช่วยให้เข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับ

หลากหลายทางสังคมได้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของพินิติ รัตนานุกูล (2553: 98) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้าง ความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยที่คนไทยยังไม่มีโอกาสในการเรียนรู้ความหลากหลายดังกล่าวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

2. ทักษะการพัฒนาดนของนักเรียน

ด้านทักษะการพัฒนาดนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษานั้นสำคัญที่สุดที่นักเรียนพัฒนาดนเอง เพราะการศึกษาที่ดีนั้น ย่อมนำไปสู่การพัฒนาดนและพัฒนาชาติให้มั่นคง ฉะนั้นรัฐควรแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ซึ่งตัวแทนครูได้นำเสนอว่า “การพัฒนาดนที่สำคัญก็คือการศึกษา จะทำให้นักเรียนสามารถยืนอยู่ในสังคมได้ ฉะนั้นรัฐควรพัฒนาระบบการศึกษาให้เท่าเทียมกับต่างประเทศให้ได้ ประเทศไทยมีจุดอ่อนด้านภาษา ควรแก้ไขให้ตรงจุด ส่วนในด้านอื่นๆ เรามีจุดเด่นอยู่แล้ว” อาจเป็นเพราะว่า ระบบการศึกษาในไทยยังมีปัญหาอยู่ ฉะนั้นควรมีการแก้ไขให้ตรงจุด เนื่องจากการศึกษานั้นจะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาตัว ของนักเรียนเอง และจะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญมั่นคง ฉะนั้นในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น จึงต้องอาศัยการศึกษาที่ช่วยพัฒนานักเรียนไทยให้ก้าวไกลเท่าเทียมกับประเทศอื่นๆ ซึ่งการศึกษานี้จะพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนไปพร้อมๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทักษะการเรียนรู้และพัฒนาดนของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 4) ว่า ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาดน 1. เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน 2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่างถูกต้อง 4. มีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง ฉะนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกกระดับ ควรส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

และทักษะการพัฒนาดนของนักเรียนนั้น ผลการวิจัยยังพบอีกว่า กิจกรรมที่เป็นกระบวนการพัฒนานักเรียนนั้น สามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณและความต่อเนื่องของกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนยังไม่ได้รับผลจากการจัดกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และนักเรียนก็ไม่สามารถพัฒนาดน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามไปด้วย ซึ่งความเห็นของตัวแทนครู เห็นว่า “ควรมีการต่อยอดกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชนในอาเซียน ที่มีการคัดเลือกนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ไปร่วมเข้าค่ายกับเยาวชนในประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งกิจกรรมนี้สามารถพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

แต่เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้โครงการนี้ไม่ได้มีอย่างต่อเนื่อง” เห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมเหล่านี้ สามารถพัฒนานักเรียนได้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าใจในความเป็นอยู่ของผู้คนในประเทศสมาชิกอาเซียน และนักเรียนที่ผ่านการอบรมนั้น สามารถถ่ายทอดขยายให้กับเพื่อนๆ ในโรงเรียนได้ด้วย เพราะฉะนั้น กิจกรรมควรดำเนินอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางสำนักงานวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2554: 38) ได้วางแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเองของนักเรียนไว้ว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องอาเซียน เช่น กิจกรรมชุมนุม ชมรมอาเซียน ลูกเสือ- ยุวศาสตร์ อาเซียน เป็นต้น และจัดกิจกรรมเสริม เพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับเรื่อง อาเซียนเช่น จัดค่ายประชาคมอาเซียน จัดงานสัปดาห์อาเซียนกิจกรรมภาษาอาเซียนนำรู้ ชุมชนคนรัก อาเซียน ASEAN Song เปิดโลกอาเซียน เป็นต้น ฉะนั้น สถานศึกษาควรเร่งให้มีกิจกรรมเสริมเหล่านี้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน อาจจำกัดด้วยงบประมาณในการจัดกิจกรรม แต่สถานศึกษาสามารถระดมทุนหรือจัดหาทุนในการจัดกิจกรรม อันเป็นกิจกรรมที่มีส่วนในการพัฒนาผู้เรียนได้

ในด้านทักษะการพัฒนาตนเองนั้น ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีว่า นักเรียนควรใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารหรือสังคมสื่อสารออนไลน์ เพื่อการติดต่อสื่อสารกับเยาวชนระหว่างประเทศ โดยผ่านโครงการของโรงเรียน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ถือว่าเป็นการพัฒนาตนเองอีกแบบหนึ่ง ผู้รับผิดชอบหรือผู้บริหารควรมีแนวทางให้นักเรียนได้ติดต่อสื่อสารกับนักเรียนเยาวชนในต่างประเทศ เช่นเดียวกับตัวแทนครูอีกคน ได้เสนอว่า “ควรมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนกับต่างประเทศหรือประเทศในสมาชิกอาเซียน เพื่อให้นักเรียนได้ปรับตัว ทั้งที่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบการจัดค่ายหรือการสื่อสารทางสื่อสังคมออนไลน์ ที่เหมือนกับเยาวชนของประเทศอื่นในสมาชิกอาเซียนได้ติดต่อสื่อสารมาทางประเทศไทย ที่ผ่านมามีแต่เยาวชนของประเทศอื่นที่ติดต่อสื่อสารมาทางโรงเรียนของเราและเข้ามาศึกษาในโรงเรียนเรา แต่โรงเรียนของเราไม่ได้มีการติดต่อสื่อสารไปหาเขา ที่ผ่านมารเราเป็นเพียงผู้รับมือจากเขา ฉะนั้นเราควรจัดดำเนินการในเชิงรุกบ้าง” จะเห็นได้ว่า กิจกรรมในรูปแบบการจัดค่ายหรือการสื่อสารทางสื่อสังคมออนไลน์ จะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาตนเองของนักเรียนได้ ซึ่งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยที่ประเทศสมาชิกมีข้อตกลงและการร่วมมือในด้านต่างๆ ที่ได้กำหนดร่วมกัน และเป็นการเปิดให้ประเทศสมาชิกมีการติดต่อสื่อสาร มีปฏิสัมพันธ์กันได้ง่ายขึ้น โดยการเปิด 3 ด้าน หรือ 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community : APSC) เสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community : AEC) และเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(ASEAN Socio-

Cultural Community : ASCC) ฉะนั้นหากมีการติดต่อสื่อสารทางสังคมออนไลน์ ก็จะช่วยให้ นักเรียนได้เข้าถึงข้อมูลมากขึ้น ซึ่งทางสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2554: 17) ได้มีการจัดทำเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างเยาวชนอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และเครือข่ายของเยาวชนอาเซียน

3. ทักษะการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

การวิจัยด้านทักษะการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การแก้ไขปัญหาของนักเรียนนั้น การให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ปัญหาจากสังคม ย่อมเป็นหนทางที่ดีที่ให้นักเรียนได้แก้ไขปัญหาของตนเอง เหมือนที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ทักษะการแก้ไขปัญหา เป็นทักษะพื้นฐานของนักเรียน การยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยหาข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือในสื่อออนไลน์ แล้วให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ปัญหามีสาเหตุมาจากอะไร และนักเรียนจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไรที่เป็นหนทางที่ดีที่สุด” อาจเป็นเพราะว่า ในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนนั้น นักเรียนแต่ละคนประสบปัญหาที่แตกต่างกันไป รวมไปถึงวิธีที่จะแก้ไขปัญหาที่ต่างกัน อาจต้องอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม วิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา ตลอดจนถึงแนวทางแก้ไขปัญหานั้นๆด้วย จะเป็นเหตุให้นักเรียนรู้จักฝึกแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นแต่ตนเองและสังคมอย่างมีระบบ และเป็นไปตามแนวสันติวิธี ซึ่งเป็นไปตามแนวทางความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ที่มีการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum) รวมไปถึงความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบเสถียรภาพในภูมิภาค เช่น สงครามในกัมพูชา การผลักดันให้มีพัฒนาการทางการเมืองในพม่า และความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีก เพราะฉะนั้น การที่นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ถึงปัญหาอย่างมีเหตุผล ย่อมทำให้นักเรียนได้รู้จักวิธีในการแก้ไขปัญหาของตนเองและสังคมด้วย

และการพัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหาอีกอย่างหนึ่ง คือการจัดอบรมให้นักเรียนเข้าใจปัญหาของตนเอง สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาตลอดจนถึงวิธีการแก้ปัญหาอีกด้วย ตามที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “การแก้ไขปัญหา จะมีการจัดค่ายอบรมทักษะชีวิตที่มีครูและวิทยากรกำหนดปัญหาขึ้นมา ควรใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนรู้ใช้การมีส่วนร่วมในการแก้ไขวิเคราะห์ปัญหาให้ละเอียด แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดเป็น และเป็นวิธีที่ดีมาก” อาจเป็นเพราะว่าวิธีนี้ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้มีโอกาสระดมความคิดและได้ลงมือปฏิบัติทดลองการแก้ปัญหาจริงในชีวิต ย่อมทำให้นักเรียนรู้จักปัญหาของตนเอง จัดการปัญหาของตนเองไม่ได้กลายเป็นปัญหาของสังคม รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาของตนเองและเตรียมรับกับ

ปัญหาระดับชาติได้อีกด้วย ซึ่งเป็นไปตามสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 56) ให้สร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในการไม่ใช้กำลัง ยึดหลักสันติวิธี การไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อความสงบสุขสันติภาพในภูมิภาค พร้อมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญภัยคุกคามความมั่นคง บนพื้นฐานความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนการประสานการจัดทำข้อมูลกลางในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน เพื่อแก้ปัญหาค้าการร้าย ยาเสพติด การประทุพติศภัยธรรมชาติและอาชญากรรมข้ามชาติ

4. ทักษะการสื่อสารของนักเรียน

ด้านทักษะการสื่อสารของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ควรที่จะพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้เหมาะสมต่อการใช้งาน เพราะเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่ดีที่ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก ซึ่งการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์นั้นเป็นทักษะพื้นฐานของนักเรียนที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “ควรมีการปรับปรุงห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องคอมพิวเตอร์ ที่มีความสมบูรณ์แบบและมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ในขณะนี้คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อนักเรียน ทำให้นักเรียน 3 คนต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง” ฉะนั้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารได้ เพราะนักเรียนสามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกได้ ซึ่งทางสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 17) ได้ส่งเสริมให้เยาวชนแบ่งปันความคิดและเป้าหมายร่วมกันด้วยการสร้างเครือข่ายและนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันภายใต้การสนับสนุนขององค์กรภาครัฐและเอกชน

และตัวแทนครูอีกคน กล่าวว่า “สร้างโอกาสเรียนรู้ภาษาประเทศ โดยการเรียนรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน ต้องเพิ่มทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ให้สามารถสื่อสารได้ ถือว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนควรรู้ ยิ่งรู้มาก ยิ่งเพิ่มศักยภาพให้กับตัวเอง สามารถติดต่อเชื่อมโยงกันได้กับประเทศเพื่อนบ้านและถึงภาษาอังกฤษจะเป็นภาษากลางของอาเซียน แต่ทิศทางในอนาคตภาษาจีนจะมีความสำคัญสูงจึงควรให้ความสนใจในการศึกษาภาษาจีนเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ควรสร้างโอกาสการเรียนรู้ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างโอกาสให้ตนเองสามารถทำงานในประเทศเพื่อนบ้านได้ด้วย” อาจเป็นเพราะว่า ภาษาอังกฤษนั้น เป็นภาษาสากลและเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงาน (Working Language) ในประชาคมอาเซียนด้วย หากนักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี ย่อมมีโอกาสนในการเพิ่มศักยภาพของตนเองได้มากขึ้น สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศได้ สร้างโอกาสให้แก่ตนเองในการทำงานในประเทศต่างๆที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนได้อีกด้วย จะเห็นได้ว่าภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร หากโรงเรียนมีนโยบายที่ส่งเสริมทางด้าน

ภาษาให้แก่นักเรียน ถือว่าได้พัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นภาษาทำงานในประชาคมอาเซียนอีกด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องเตรียมรับกับความเปลี่ยนแปลงด้านภาษานี้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรพรรณ สิลวานิช (2554) ที่ได้ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษาในการเตรียมตัวคือ การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการทำงาน รวมทั้งความรู้ด้านวิชาการใจแขนงต่างๆ ส่วนทาง กระทรวงศึกษาธิการ (2555: 68) ได้มีการกำหนดคุณลักษณะของเยาวชนไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่า ให้สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน อีกอย่างน้อย 1 ภาษา ฉะนั้นจึงต้องมีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงใช้สำหรับการสื่อสารได้ ซึ่งพินิติ รัตนานุกูล (2553: 95) มีแนวคิดว่า ในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น จึงต้องการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถึงระดับใช้การหรือระดับสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพราะฉะนั้น ภาษาอังกฤษและภาษาในประชาคมอาเซียนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะการสื่อสารได้ ทางผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องมีการส่งเสริมวิธีการเรียนภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารด้วย

และการเรียนภาษานั้น หากนักเรียนได้มีโอกาสเรียนกับเจ้าของภาษาโดยตรง ย่อมทำให้นักเรียนสื่อสารได้เร็ว มีความกล้าที่จะพูดออกมามากขึ้น เหมือนกับที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ควรมีการพัฒนาด้านภาษาให้เด็กได้เรียนรู้กับเจ้าของภาษาโดยตรง เพราะการเรียนกับเจ้าของภาษาโดยตรงจะทำให้เด็กสนใจสำเนียงของภาษา และมีความกล้าที่จะสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศมากขึ้น” ทางด้านตัวแทนครูอีกคน ได้กล่าวว่า “พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้มาก ทำให้นักเรียนได้เรียนอย่างจริงจัง และอาจมีการเรียนโปรแกรมที่เป็นภาษาอังกฤษให้นักเรียนที่มีความสนใจจริงๆ จะทำให้นักเรียนเหล่านี้คุ้นเคยและสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว ส่วนภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศก็สำคัญเช่นกัน แต่ให้เรียนรู้ไปแต่ละประเทศที่นักเรียนสนใจ” ซึ่งให้เห็นว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นควรส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนให้มากที่สุด ส่วนในด้านภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ให้สอนเท่าที่มีความจำเป็นตามความสนใจของนักเรียนเอง

ส่วนทางด้านตัวแทนครูอีกคน ได้กล่าวว่า “ในการสื่อสารนั้น ภาษาถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะฉะนั้น ควรมีการเรียนภาษาที่ต่อเนื่อง ทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน จริงๆ แล้วที่ผ่านมามีครูที่สอนภาษาอังกฤษค่อนข้างจะต่อเนื่องแล้ว แต่ครูที่สอนภาษาลาว ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า ยังไม่มีความต่อเนื่อง เนื่องจากอยู่ในช่วงที่ทางโรงเรียนได้เตรียมความพร้อมอยู่”

โดยสรุปแล้ว แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านทักษะการปรับตัวของนักเรียน ควรสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายทางสังคม และควรได้รับการอบรมพัฒนาด้านอาชีพ สามารถเอาตัวรอดในสังคมได้ ด้านทักษะการพัฒนาตนของนักเรียน ถือว่าการศึกษาคือสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาตนด้านภาษาหรือเทคโนโลยี เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาชาติด้วย ด้านทักษะการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ควรให้มีการฝึกคิดวิเคราะห์ปัญหาของตนเองหรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม แล้วหาแนวทางแก้ไข จึงเป็นหนทางในการฝึกแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ด้านทักษะการสื่อสารของนักเรียน ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็มีความสำคัญเช่นกัน ฉะนั้นควรมีการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude)

การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านเจตคติ ประกอบด้วย ความตระหนักในความเป็นอาเซียน การยอมรับความแตกต่าง ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน วิธีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี ในการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้ขอเสนอการเตรียมความพร้อม ดังนี้

1. เจตคติในความตระหนักในความเป็นอาเซียนของนักเรียน

การวิจัยด้านเจตคติในความตระหนักในความเป็นอาเซียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า เนื่องด้วยการเปิดประชาคมอาเซียนนั้นเป็นนโยบายของประเทศ การให้ความรู้ที่ดีการเน้นให้นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นอาเซียน จึงเป็นเตรียมความพร้อมอีกอย่างหนึ่ง เหมือนที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “เนื่องจากการเปิดประชาคมอาเซียนเป็นนโยบายของรัฐ ไม่สามารถที่จะหลบหลีกได้ จึงต้องมีหลักสูตรอาเซียนศึกษา และเน้นให้นักเรียนได้ตระหนักในความเป็นประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด ควรให้นักเรียนได้เข้าอบรม ศึกษาดูงาน และมีกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน จะทำให้นักเรียนได้ซึมซับในที่สุด” ในการสร้างความตระหนักในความเป็นอาเซียนของนักเรียนนั้น จึงต้องอาศัยการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นอาเซียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากเป็นนโยบายของชาติ จึงต้องมีความตระหนักและเตรียมพร้อมในทุกๆด้าน จึงต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างความรู้และความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้างความรู้ความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยที่

คนไทยยังไม่มีโอกาสในการเรียนรู้ความหลากหลายดังกล่าวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดและนโยบายคุณลักษณะของเยาวชนไทยในอาเซียน ที่ต้องมีความตระหนักในความเป็นอาเซียน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554: 3)

ทางด้านตัวแทนครู กล่าวว่า “นักเรียนนั้นจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเรียนรู้ปรับตัวและเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ในอนาคต นักเรียนต้องมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่างๆ ผู้ประชาคมอาเซียนในส่วนของข้อดีและข้อเสียอย่างเข้าใจ การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนซึ่งสังคมยุคใหม่จะสะท้อนความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น ต้องปรับทั้งกระบวนการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่จะต้องตระหนักถึงความเป็นชาติ”

ทางด้านตัวแทนครู กล่าวว่า “การสร้างความเข้าใจให้แก่นักเรียน ให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของความเป็นอาเซียนพร้อมด้วยประโยชน์และทุกคนจะต้องร่วมกันรับผิดชอบและปกป้องในความเป็นประชาคมอาเซียน” หากนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของประชาคมอาเซียน ย่อมทำให้นักเรียนไทยก้าวไปไม่ทันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง

2. เจตคติในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน

การวิจัยด้านเจตคติในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ทำให้สังคมยุคใหม่จะสะท้อนความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคใหม่จึงจำเป็นต้องปรับทั้งกระบวนการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่จะต้องตระหนักถึงความเป็นชาติ เมื่อมีการเปิดประชาคมอาเซียนแล้วย่อมมีความหลากหลายทางสังคม มีความแตกต่างมากมายในสังคม จึงต้องยอมรับในความแตกต่างเหล่านั้น ซึ่งตัวแทนครูกล่าวว่า “ครูควรเป็นสื่อที่ดีให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความแตกต่างและความหลากหลาย ให้เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างทุกๆด้าน ซึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างและความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ซึ่งความแตกต่างเหล่านั้นเป็นสิ่งที่เราควรเรียนรู้ให้มากที่สุดและปรับตัวให้เข้ากับ ความแตกต่างของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ” อาจเป็นเพราะว่าในประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น มีความแตกต่างและหลากหลาย ภายใต้การรวมตัวทั้ง 10 ประเทศนี้ ย่อมทำให้เกิดความแตกต่างในแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา ประเพณีวัฒนธรรม สังคม การเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ฯลฯ จึงทำให้ต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงนี้ และเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างประชาคมอาเซียน เพราะความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา และระดับการพัฒนา ซึ่งอาจนำไปสู่

ความขัดแย้งด้านสังคมได้ ซึ่งนักเรียนจึงต้องศึกษาวัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิก โดยเฉพาะประเทศที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน อาทิ ชาวมุสลิม เพื่อสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติต่อประชาชนเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งตรงกับแนวคิดของพินดี ระตะนาคู (2553: 96) ที่กล่าวว่า จัดการศึกษาเพื่อการสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้าง ความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยที่คนไทยยังไม่มีโอกาสในการเรียนรู้ความหลากหลายดังกล่าวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ และสอดคล้องกับแนวคิดของวิวัฒน์ ศรีวิหค (2553: 95) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีในเรื่องการสร้าง ความสมดุลระหว่างความแตกต่างทางวัฒนธรรมและลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของชาติในภูมิภาคที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน แม้จะมีความหลากหลายทางสังคม มีความเป็นพหุวัฒนธรรม แต่ต้องอาศัยการศึกษาที่จะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ฉะนั้น จึงต้องมีการเตรียมรับกับความหลากหลายเหล่านี้ และปรับตัวให้เข้ากันอย่างกลมกลืน

ส่วนตัวแทนครู กล่าวว่า “สื่อมวลชนควรสร้างความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดี ไม่มีอคติในการนำเสนอข่าวสารให้ประเทศใดประเทศหนึ่งเกิดความเสียหาย เพราะหากการนำเสนอข่าวที่มีอคติแอบแฝง อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและอาจนำไปสู่ความเกลียดชังทางด้านเชื้อชาติ ศาสนาความเชื่อได้” การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนก็มีความสำคัญเช่นกัน หากมีการนำเสนอข่าวที่มีอคติหรือบิดเบือนความจริง ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ และส่งผลกระทบต่อประชากรในแต่ละประเทศเกิดความเกิดความเกลียดชังต่อกันได้

สำหรับโรงเรียนในพื้นที่ทำการวิจัยนั้น แต่ละโรงเรียนก็มีความแตกต่างกันอยู่แล้ว ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ย่อมฝึกให้นักเรียนได้ยอมรับในความแตกต่างและฝึกการปรับตัวอีกด้วย เหมือนที่ตัวแทนครู “การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีในความแตกต่าง ต่อประเทศสมาชิกอาเซียนได้ เพื่อให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจ พร้อมทั้งปรับตัวให้กลมกลืนกับความแตกต่าง ในความแตกต่างเหล่านั้น คิดว่านักเรียนสามารถปรับตัวได้ค่อนข้างง่าย เพราะที่โรงเรียนนี้ก็มีความแตกต่างด้านภาษา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนาความเชื่ออยู่แล้ว จึงฝึกให้เรียนได้ฝึกการยอมรับความแตกต่าง”

3. เจตคติ ในความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียนของนักเรียน

การวิจัยด้านเจตคติ ในความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยนั้นมีจุดเด่นเป็นของตัวเอง มีประเพณีวัฒนธรรมที่ดี เพียงแต่ให้รักษาสิ่งที่ดีงามนี้ให้คงอยู่ต่อไป เหมือนกับความเห็นของตัวแทนครูว่า “ประเทศไทยมีจุดเด่นในอาเซียนอยู่แล้ว การพัฒนาของประเทศไปไกลกว่าหลายๆประเทศในอาเซียน มีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านประเพณีวัฒนธรรม อาหารการกิน มีภูมิประเทศที่ดี ก็จะมีการเรียนการสอน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในประเทศของตน”

ทางด้านตัวแทนครูอีกคน กล่าวว่า “ในความเป็นอาเชียนนั้น นักเรียนอาจจะยังไม่มีความเข้าใจมากนัก และส่วนใหญ่แล้วได้เรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนไปแล้ว ฉะนั้นนักเรียนจะเข้าใจตั้งแต่จุดกำเนิดอาเซียน ตลอดจนถึงเป้าหมายของอาเซียนและประชาคมอาเซียน และสามารถเข้าใจถึงความสำคัญของอาเซียนและประชาคมอาเซียนได้”

และทางด้านตัวแทนครูอีกคน กล่าวว่า “ประเทศไทยมีจุดเด่นอยู่แล้ว อย่างเช่นไทยมีวัฒนธรรมที่ดี เพียงแต่เยาวชนจะลืมไปบ้าง ให้เขาได้เรียนรู้วัฒนธรรมของตัวเอง ไม่ควรจะทิ้งไปแล้วไปรับเอาวัฒนธรรมอื่นๆเข้ามา โดยที่ไม่เข้าใจ จึงรับเอามาแบบผิดๆ” จะเห็นได้ว่า แม้ในมุมมองของชาวต่างชาติ ก็มองว่าไทยมีจุดเด่นอยู่แล้ว ในเมื่อไทยมีจุดเด่นอยู่แล้ว ก็ควรมีความภูมิใจให้ความเป็นไทย ที่สำคัญคือต้องการปลูกฝังให้รักในความเป็นไทยด้วย

4. เจตคติในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีของนักเรียน

การวิจัยด้านเจตคติในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความเข้าใจในด้านการเมืองการปกครองที่มีหลากหลายระบอบนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ที่สำคัญก็คือการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ซึ่งตัวแทนครู กล่าวว่า “การสร้างความเข้าใจที่ดีต่อการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศ โดยไม่ได้มองว่าประเทศที่มีการเมืองการปกครองที่แตกต่างจากประเทศของตนเป็นปัญหา เนื่องจากการเมืองการปกครองแต่ละแบบมีข้อดีและข้อเสียต่างกัน แต่ที่สำคัญให้มีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและความเสมอภาค ความเท่าเทียมกับผู้อื่น” อาจเป็นเพราะว่า ระบอบการปกครองในประเทศสมาชิกอาเซียนมีหลายรูปแบบ จึงต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจในรูปแบบการปกครองต่างๆเหล่านี้ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ซึ่งกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ในบทที่ 1 ได้ระบุถึงเป้าหมายและหลักการ (Purposes and Principles) ของอาเซียนและหลักการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิก ได้แก่ เป้าหมายการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค ความกินดีอยู่ดีของประชาชน ความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและ

วัฒนธรรม การลดช่องว่างของการพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตย การเคารพสิทธิมนุษยชน การพัฒนาอย่างยั่งยืน สิ่งแวดล้อม การศึกษา ยาเสพติด การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน เป็นต้น ส่วนหลักการ ได้แก่ เรื่องอำนาจอธิปไตย การไม่แทรกแซงกิจการภายในหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล และการเคารพความแตกต่าง เป็นต้น ฉะนั้น ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้ด้านการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศ พร้อมทั้งบอกถึงข้อดีของแต่ละระบอบนั้นด้วย

ทางด้านตัวแทนครูอีกคน ก็มีความเห็นในลักษณะเดียวกันว่า “การมีใจเมตตา มีความเอื้อเฟื้อ เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ส่วนในระบบการปกครองนั้น ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศ ซึ่งไม่เหมือนกันทั้งหมด แม้แต่ประเทศเมียนมาร์ก็ไม่ใช่ประชาธิปไตย แต่ชาวพม่าก็มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน เห็นคุณค่าของผู้อื่น ไม่เอาเปรียบกัน” แสดงให้เห็นว่า ระบบการปกครองอาจไม่ใช่อุปสรรคในการที่ประชาชนในประชาคมอาเซียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน

แม้การเมืองการปกครองแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันออกไป แต่หากมีการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ย่อมไม่ใช่อุปสรรคในการร่วมกันพัฒนาประชาคมอาเซียนอย่างแน่นอน เพียงแต่ให้นักเรียนได้เข้าใจในลักษณะการเมืองการปกครองที่แตกต่าง เพราะการเมืองการปกครองนั้นขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมด้วย เหมือนกับที่ตัวแทนครู กล่าวว่า “ได้ให้นักเรียนและครูร่วมกันทำกิจกรรมในวันอาเซียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นๆ อธิบายในความแตกต่างด้านการปกครองของแต่ละประเทศ ซึ่งบางประเทศเป็นประชาธิปไตย บางประเทศเป็นสังคมนิยม และยังมีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชด้วย แต่ต้องให้นักเรียนเข้าใจในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น จะทำให้ไม่มีการล่วงละเมิดต่อกัน”

และความเห็นของตัวแทนครูอีกคน ก็มีความคล้ายกันว่า “ควรพัฒนาความเป็นคนมีวินัย มุ่งเน้นความสามารถในการดำเนินชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ควรพัฒนาการเรียนรู้วินัยที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิม คือ แสดงออกซึ่งการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็น เคารพความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมเป็น ความมีวินัยนอกจากจะเป็นปัจจัยเอื้อต่อการเสริมสร้างโอกาสการมีงานทำแล้ว ยังส่งผลต่อการเสริมสร้างความสงบสุขในภูมิภาคอีกด้วย”

โดยสรุปแล้ว แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านเจตคติในความตระหนักในความเป็นอาเซียนของนักเรียน เน้นให้นักเรียนได้ตระหนักในความเป็นประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด เพื่อจะเกิดความตื่นตัวในการปรับตัวและการพัฒนาตนขึ้นมา เจตคติในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน ครูควรชี้ให้เห็นว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างและความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ควรยอมรับในความแตกต่างเหล่านี้ และในขณะเดียวกันสื่อมวลชนควร

นำเสนอข่าวที่ปราศจากอคติหรือบิดเบือนความจริง เพราะอาจก่อให้เกิดปัญหาในระหว่างประเทศได้ ด้านเจตคติ ในความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียนของนักเรียน ประเทศไทยนั้นมีจุดเด่นเป็นของตัวเอง มีประเพณีวัฒนธรรมที่ดี ควรมีการเรียนการสอนให้รักและภูมิใจในความเป็นไทยด้วย เจตคติในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีของนักเรียน เนื่องจากการเมืองการปกครองมีความหลากหลาย ที่สำคัญก็คือการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ฉะนั้นควรสอนให้มีการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดต่อกันและกัน มีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีระเบียบวินัยในตนเอง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพื่อศึกษาความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. เพื่อเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

มีการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียน

ผลการวิจัยด้านสภาพปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนนั้น สรุปสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ มีรายละเอียด ดังนี้ 1. การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ผู้บริหารยังไม่มีกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน 2. การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน ยังไม่ได้จัดทำที่ชัดเจนเช่นเดียวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ 3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้บริหารได้มอบหมายให้คณะกรรมการได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน นอกจากนั้นผู้บริหารยังได้ส่งครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำแผนฯ ได้เข้าไปอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับจัดทำแผนฯ 4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีการใช้หลากหลายรูปแบบ มีทั้งการบูรณาการเรียนการสอนในแต่ละวิชา การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมทั้งการจ้างครูที่เป็นเจ้าของภาษามาสอนในโรงเรียนด้วย นอกจากการเรียนการสอนทางด้านภาษาแล้ว ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด 5. วิธีการพัฒนาครู มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ พร้อมทั้งการศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และยังมี การเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้การอบรมแก่คณะครูและผู้บริหารอีกด้วย โดยเฉพาะด้านภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารอีกด้วย นอกจากนั้น ยังมีการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมสำหรับครูด้วย และครูบางส่วนมีการเรียนด้วยตนเอง 6. การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่

ประชาคมอาเซียน มีทั้งการติดตามผลการดำเนินงานของครูและนักเรียน รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานในโรงเรียนเครือข่ายอีกด้วย 7. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีหน่วยงานหลายภาคส่วนที่ให้การสนับสนุนทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน และที่เป็น การสนับสนุนจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น 8. สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดหาสื่อที่หลากหลาย จัดวางไว้ในห้องสมุดหรือห้องอาเซียนศึกษา สำหรับให้นักเรียนได้ค้นคว้าข้อมูลอีกด้วย สื่อการเรียนรู้อีกแบบหนึ่ง คือการจัดทำป้ายนิเทศและ การจัดนิทรรศการไว้ในโรงเรียน และสามารถนำไปจัดให้ความรู้ในที่อื่นๆ ได้อีกด้วย 9. การใช้ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ทางโรงเรียนได้มีการจัดทำห้อง อาเซียนศึกษา สำหรับเป็นที่ศึกษาค้นคว้าข้อมูล และมีการจัดห้องเรียนให้เป็นที่สำหรับการเรียนรู้ ด้วย 10. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนมีการ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดทำเอกลักษณ์ของประเทศต่างๆ ในอาเซียนไว้ในจุด ต่างๆ ของโรงเรียน

ด้านการพัฒนาครูผู้สอน มีรายละเอียดดังนี้ 1. การเตรียมความพร้อมในการจัดการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองที่หลากหลาย เช่นการเข้า อบรม ศึกษาดูงาน รวมทั้งการเตรียมพร้อมในด้านภาษาอีกด้วย 2. การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียน ครูมีการออกแบบการเรียนรู้ โดยเฉพาะครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้าน อาเซียนศึกษา และการเรียนการสอนอาเซียนศึกษานั้น เป็นไปตามหลักสูตรและแนวทางการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีหลากหลายวิธีการเช่นกัน ได้แก่ การ เรียนการสอนในห้องเรียนตามหลักสูตรอาเซียนศึกษาของแต่ละชั้น และมีการจัดกิจกรรมเสริมให้ นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ 4. การบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระมีการบูรณาการเรียนการสอน โดยจะเน้นหนักในกลุ่มสาระสังคม ศึกษาศาสตร์ และกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ 5. การใช้สื่อเทคโนโลยี ครูมีการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ใน การเรียนการสอน การติดต่อประสานงาน เป็นต้น นอกจากครูใช้สื่อเทคโนโลยีแล้ว ยังสอนให้ นักเรียนได้ใช้เป็นตามศักยภาพของนักเรียนอีกด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา 6. การใช้แหล่ง เรียนรู้ ครูได้มีการจัดมุมอาเซียนในห้องสมุดหรือห้องอาเซียนศึกษาไว้สำหรับนักเรียน และการใช้ แหล่งเรียนรู้ในระบบออนไลน์ด้วย 7. การวัดผลและประเมินผล ครูมีการวัดผลและประเมินผล หลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นของตำราเรีจรูปที่มาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ แบบที่ครูสร้างขึ้นเอง 8. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูและนักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ เยาวชนในต่างประเทศบ้างแล้ว แต่ยังไม่มีความต่อเนื่อง และยังมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อ ติดต่อสื่อสารกับเยาวชนในประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศ ซึ่งเป็นโครงการที่จัดร่วมกับองค์กร

อื่น นอกจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเขานในต่างประเทศบ้างแล้ว ยังมีการแลกเปลี่ยนกับชุมชนโรงเรียนอื่นๆ หรือองค์กรต่างๆ ที่จัดทำกิจกรรมร่วมกัน 9. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครือข่ายของ Sister school นอกจากนั้น ยังมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับโรงเรียนหรือมูลนิธิที่เป็นลักษณะอาสาสมัครสอนภาษาอังกฤษ โดยคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเป็นการพัฒนาทางด้าน ในการสร้างเครือข่ายในลักษณะ Sister school นั้น จะมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น ในวันอาเซียนจะมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน โดยแต่ละโรงเรียนจะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม

ด้านคุณภาพผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้ 1. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มีการเรียนการสอนในห้องเรียนตามหลักสูตรของโรงเรียน สำหรับการเรียนการสอนนั้น ย่อมทำให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความแตกต่างในด้านต่างๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียน 2. ความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เพื่อเตรียมพร้อมกับความเปลี่ยนแปลง ความตระหนักและเจตคตินั้น ถือว่าเป็นเรื่องของจิตใจ จึงไม่ยากต่อการปรับตัวมากนัก จึงควรพัฒนาด้านทักษะด้วย เนื่องจากการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะเกิดขึ้นนี้ มีความแตกต่างในหลายๆ ด้าน ฉะนั้นการสร้างความรู้เข้าใจให้แก่ นักเรียน จึงเป็นทางที่ดีที่นักเรียนจะเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ 3. การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงความแตกต่างได้ และในการจัดนิทรรศการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านต่างๆ เป็นอีกทางหนึ่ง ที่สร้างความเข้าใจให้นักเรียนอีกด้วย นอกจากความแตกต่างในประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว ในประเทศไทยเองก็มีความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม นักเรียนจึงได้ซึมซับเอาความแตกต่างเหล่านี้ด้วย จึงง่ายต่อการปรับตัวของนักเรียนในประชาคมอาเซียน 4. การใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร มีการเรียนการสอนภาษามากขึ้น นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีภาษาต่างๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ทางโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนเช่นกัน ทางด้านการเทคโนโลยีการสื่อสารนั้น มีการใช้ในชีวิตประจำวัน เพียงแต่แนะนำให้นักเรียนได้ใช้อย่างถูกต้อง

ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน มีหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และเข้ามาสนับสนุนเป็นคราวๆ ไป

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย คือ 13.76 ปี โดยอายุของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด คือ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.4 (73 คน) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สัดส่วนของเพศชาย มีน้อยกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.5 (120 คน) และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.5 (156 คน) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 34.8 (96 คน) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 85.5 (236 คน)

ข้อมูลพร้อมด้านความรู้ (Knowledge)

การวัดความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge) ของนักเรียน พบว่า คำตอบเฉลี่ยที่ตอบได้ถูกต้อง คือ 12.71 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบได้ต่ำสุด คือ 2.00 และที่ตอบได้สูงสุด 27.00 อยู่ในระดับน้อย

ข้อมูลความพร้อมด้านทักษะ (Skill)

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนความพร้อมด้านทักษะ (Skill) โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยมีรายละเอียดของความพร้อมด้านทักษะ แต่ละด้าน ดังนี้ ทักษะการปรับตัว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) ทักษะการพัฒนาตน อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.60) ทักษะการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.65) ทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.69)

ในด้านการปรับตัวของนักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยมีประเด็นความสามารถในการทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.83) ความสามารถในการอยู่ร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.03) ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับความหลากหลายทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.79) ความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันในประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.44) ทักษะในการทำความรู้จักรักกับผู้อื่นที่มีความแตกต่าง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07)

ในการพัฒนาตนของนักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะการพัฒนาตน ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.60) โดยมี ประเด็นสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมในประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.76) ประเด็นความสามารถในการควบคุมตนเองและจัดการตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) ประเด็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.14) ประเด็นการมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.04) ประเด็นการ สามารถเรียนรู้และเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.71)

ในการการแก้ไขปัญหานักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะการแก้ไข ปัญหาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.65) โดยมีประเด็นความสามารถในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.77) ประเด็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.80) ประเด็นความสามารถแก้ไขปัญหของตนเองไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคม อยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) ประเด็นความสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหา อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.55) ประเด็นความสามารถในการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.56)

ในการสื่อสารของนักเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะการสื่อสารในการ เตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.69) โดยมี ประเด็นความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.83) ประเด็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) ประเด็นความสามารถในการสื่อสารสองทาง อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.70) ประเด็นความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.54) ประเด็นสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คนอื่นเข้าใจ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44)

ความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude)

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยมีรายละเอียดของความพร้อมด้านเจต คติแต่ละด้าน ดังนี้ การตระหนักในความอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) การยอมรับ ความแตกต่าง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.92) ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน อยู่ใน

ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.33) และวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.31)

ในด้านการตระหนักรู้ความเป็นอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความตระหนักรู้ในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยมีประเด็นความตระหนักรู้และเห็นความสำคัญในความเป็นอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) ประเด็นการรู้ถึงคุณค่าในความเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.88) ประเด็นการร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.78) ประเด็นประโยชน์ของประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.87) ประเด็นการปกป้องในความเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.77)

ในด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการยอมรับความแตกต่างในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.92) โดยมีประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านศาสนา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านภาษา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.02) ประเด็นการยอมรับความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ชนชั้น ผิวพรรณ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.08) ประเด็นการยอมรับความหลากหลายด้านความเป็นอยู่ร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.93)

ในด้านความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียนในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยมีประเด็นความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.46) ความภาคภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมของไทย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63) ความภาคภูมิใจในศักยภาพของประเทศไทยในอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99) ความภาคภูมิใจในความเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.89) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.69)

ในด้านวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีในการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.31) โดยประเด็นการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) ประเด็นการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักสันติวิธี /สันติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.38) ประเด็นการมีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.38) ประเด็นการมีความเคารพในความเสมอภาค และ

ความเท่าเทียมกับผู้อื่น อยู่ในระดับปานมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48) ประเด็นการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.47)

ข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ควรมีหลักสูตรที่ชัดเจน มีสื่อที่เพียงพอ มีชั่วโมงเรียนที่เพียงพอต่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมในเชิงการแข่งขัน เพราะจะทำให้เกิดแรงจูงใจการเรียนรู้ มีครูที่เป็นชาวต่างประเทศในสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ครูจึงต้องทำหน้าที่ปลูกฝังให้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด เพราะการสร้างคามเข้าใจนั้น จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยไม่มีการล่วงละเมิดในสิทธิของกันและกัน แม้จะมีความแตกต่างในด้านต่างๆก็ตาม

ข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านทักษะการปรับตัวของนักเรียน ควรสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายทางสังคม และควรได้รับการอบรมพัฒนาด้านอาชีพ สามารถเอาตัวรอดในสังคมได้ ด้านทักษะการพัฒนาตนของนักเรียน ถือว่าการศึกษเป็นสิ่งที่ดีที่สุดใน การพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาตนด้านภาษาหรือเทคโนโลยี เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาชาติด้วย ด้านทักษะการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ควรให้มีการฝึกคิดวิเคราะห์ปัญหาของ ตนเองหรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม แล้วหาแนวทางแก้ไข จึงเป็นหนทางในการฝึกแก้ไขปัญหา ด้วยตนเอง ด้านทักษะการสื่อสารของนักเรียน ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร ทั้ง ภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็มีความสำคัญเช่นกัน ฉะนั้นควรมีการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านเจตคติในความตระหนักในความเป็นอาเซียนของนักเรียน เน้นให้นักเรียน ได้ตระหนักในความ เป็นประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด เพื่อจะเกิดความตื่นตัวในการปรับตัวและการพัฒนาตนขึ้นมา เจตคติในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน ครูควรชี้ให้เห็นว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างและความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ควรยอมรับในความแตกต่างเหล่านี้ และในขณะเดียวกันก็ยอมรับและควร นำเสนอข่าวที่ปราศจากอคติหรือบิดเบือนความจริง เพราะอาจก่อให้เกิดปัญหาในระหว่างประเทศได้ ด้านเจตคติ ในความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียนของนักเรียน ประเทศไทยนั้นมีจุดเด่น เป็นของตัวเอง มีประเพณีวัฒนธรรมที่ดี ควรมีการเรียนการสอนให้รักและภูมิใจในความเป็นไทย

ด้วย เจตคติในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีของนักเรียน เนื่องจากการเมืองการปกครองมีความหลากหลาย ที่สำคัญก็คือการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ฉะนั้นควรสอนให้มีการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดต่อกันและกัน มีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีระเบียบวินัยในตนเอง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียน

การวิจัยด้านสภาพปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ด้านพัฒนาผู้เรียน และด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในด้านการบริหารจัดการนั้น ยังไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและการจัดทำพันธกิจของโรงเรียน ผู้บริหารยังไม่มี การกำหนดที่ชัดเจน แต่ได้มอบหมายให้คณะกรรมการได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมทั้งการจ้างครูที่เป็นเจ้าของภาษา มาสอนในโรงเรียนด้วย พัฒนาครูโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ พร้อมทั้งการศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทั้งนี้อาจ เพราะว่า ผู้บริหารของสถานศึกษายังไม่มีการเตรียมความพร้อมเชิงการกำหนดวิสัยทัศน์หรือยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา และอาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษายังไม่พร้อมในการเตรียมรับกับประชาคมอาเซียน เพราะยังขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการ จึงทำให้สถานศึกษายังไม่มีการจัดซื้ออุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้อ และจัดทำห้องอาเซียนศึกษาได้อย่างครบถ้วน ซึ่งมีความแตกต่างจากการศึกษาวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, 13) ที่พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ดำเนินการ โดยกรรมการบริหารโรงเรียนพร้อมหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ และได้มีการจัดทำพันธกิจโรงเรียนดำเนินการ โดยแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School

ความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1. ความพร้อมด้านความรู้ (Knowledge)

การวิจัยความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียนนั้น ได้มีการทดสอบวัดความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการวัดความรู้อันเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พบว่าอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนยังให้ความสนใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนน้อย และอีกประการหนึ่ง คือ อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนยังไม่ได้มีการเรียนการสอนอย่างจริงจังเท่าที่ควร จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาบางแห่งยังไม่ได้มีการจัดมุมอาเซียนและให้ข้อมูลแก่นักเรียนอย่างเพียงพอ ซึ่งสื่อการเรียนรู้ต่างๆยังไม่มีไม่เพียงพอ อาจส่งผลให้เด็กมีความรู้ที่น้อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อรพรรณ สีสวานิช (2554) ได้ศึกษาเรื่องความพร้อมนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคม ได้ศึกษาประชากรที่เป็นนักเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการศึกษาชี้ว่า นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีความเข้าใจด้านความรู้พื้นฐานอาเซียนยังไม่มากเท่าที่ควร และยังไม่ทราบเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี และมีความสอดคล้องกับกรมการจัดหางาน (2553) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน และมีเพียงร้อยละ 5.16 เท่านั้นที่ตอบว่าทราบ จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความรู้ที่เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนยังไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้มากเท่าที่ควร

2. ความพร้อมด้านทักษะ (Skill)

การวิจัยความพร้อมด้านทักษะของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาความพร้อมด้านทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการปรับตัว ทักษะการพัฒนาตน ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมด้านทักษะของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ประเด็นทักษะการพัฒนาตน โดยมีประเด็นย่อย คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และประเด็นการมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำ มีคะแนนอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะนักเรียนยังไม่ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์มากเท่าที่ควร หรือในกระบวนการเรียนการสอนมีการ

สอนให้คิดวิเคราะห์น้อย หากนักเรียนเจอปรากฏการณ์ที่ต้องคิดวิเคราะห์ อาจทำให้นักเรียนไม่อาจวิเคราะห์อย่างเป็นระบบได้ ส่วนในประเด็นการมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำ อาจเป็นเพราะนักเรียนยังไม่มีเวลามากในการแสดงออก และเวทีที่จะให้นักเรียนได้แสดงความเป็นผู้นำนั้นมีน้อย จึงไม่สามารถแสดงความเป็นผู้นำได้ ฉะนั้น ควรมีการฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ให้มากที่สุด และควรมีการกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 15) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนว่า ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีการอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งส่งเสริมภาวะผู้นำเพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกันในกลุ่มภูมิภาค

การวิจัยด้านทักษะการแก้ไขปัญหา โดยมีประเด็นย่อย คือ ความสามารถในการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นนั้น ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่า การเปิดประชาคมอาเซียนนั้น นักเรียนอาจมองว่า มีปัญหามากมายเข้ามา ซึ่งอาจประเมินความรู้ความสามารถของตนแล้วว่า อาจไม่พร้อมที่จะเตรียมรับมือกับปัญหาหรืออาจเกิดความหวาดกลัวกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมีความสอดคล้องการศึกษาวิจัยของพัชรวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ (2555: 198) กล่าวว่า จากการลงพื้นที่ทำวิจัยโครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากร เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนในปี 2558 ได้ทำการวิจัยได้สอบถามนักศึกษาไทย พบว่าเด็ก 8 คนจาก 10 คนไม่กล้าไปทำงานในประเทศกลุ่มอาเซียน เพราะกลัวเรื่องภาษา แต่เมื่อถามเด็กนักศึกษาประเทศอื่นในอาเซียน ทุกคนต้องการเข้ามาทำงานที่เมืองไทย และมีการเรียนสายอาชีพศึกษา ขณะนี้มีการส่งนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนในประเทศไทย อาทิ นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร มีนักเรียนกลุ่มนี้เข้ามาจำนวนมาก

และการวิจัยทักษะการสื่อสาร โดยมีประเด็นย่อย คือ ความสามารถในการสื่อสารสองทาง (สื่อสารด้วยภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา) และประเด็นความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนยังไม่ได้เรียนรู้ภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน และภาษาอังกฤษมาเท่าที่ควร ซึ่งในสถานศึกษาที่เป็นที่วิจัยนั้น ไม่ได้มีการเรียนการสอนภาษาของสมาชิกประเทศอาเซียนอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นเหตุให้นักเรียนขาดทักษะการสื่อสารด้วยภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน ส่วนในประเด็นความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ แม้จะมีการเรียนการสอนเป็นปกติอยู่แล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนยังขาดพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ และในกระบวนการเรียนการสอนยังขาดวิธีการที่ดีที่เน้นให้นักเรียนใช้ภาษาในการสื่อสาร หรือไม่ได้สอนให้นักเรียนได้ลงมือ

ปฏิบัติจริง จึงทำให้นักเรียนขาดทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ฉะนั้น จึงต้องมีการเรียนการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สร้างความตระหนักให้นักเรียนได้รู้ถึงความสำคัญของภาษา อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารในประชาคมอาเซียน จะทำให้เกิดผลแก่ผู้เรียนและทำให้สามารถสื่อสารได้ ซึ่งการเตรียมความพร้อมนั้น ภาษาก็เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุรศักดิ์ ปาเฮ (2556: 5) กล่าวว่า ควรมีการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรสาขาต่าง ๆ อาทิ ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงาน ส่วนภาษาท้องถิ่นใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและนักท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก เช่นเดียวกับแนวคิดของวิวัฒน์ ศรีวิหค (2553: 95) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับ 3 ภาษาหลัก อันได้แก่ ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาในการสื่อสารของอาเซียน ภาษาจีน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ ฉะนั้น ในสถานศึกษาควรมีการเตรียมพร้อมในด้านภาษาให้สื่อสารได้ ซึ่งพินิติ รัตนานุกุล (2553: 95) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถึงระดับใช้การหรือระดับสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และซึ่งพินิติ รัตนานุกุล (2553: 97) ยังกล่าวอีกว่า ประเทศไทยควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการเสนอนโยบายการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการได้ เพื่อให้เกิดการกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาให้มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างจริงจัง ซึ่งแนวทางเหล่านี้ ล้วนเป็นวิธีการที่จะให้นักเรียนไทยสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้

3. ความพร้อมด้านเจตคติ (Attitude)

การวิจัยความพร้อมด้านเจตคติของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาความพร้อมด้านเจตคติ 4 ด้าน ได้แก่ การตระหนักในความอาเซียน การยอมรับความแตกต่าง ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน และวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมด้านเจตคติของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ความพร้อมด้านเจตคตินั้นเป็นความพร้อมเชิงนามธรรม ที่ต้องใช้ความรู้สึกหรือทัศนคติต่อเหตุการณ์นั้นๆ จึงทำให้นักเรียนคิดว่า ไม่ยากต่อการเตรียมความพร้อมในด้านนี้ ซึ่งเป็นการปรับทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555: 30) กล่าวว่า การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนซึ่งสังคมยุคใหม่จะสะท้อนความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้ของนักศึกษายุคใหม่จึงจำเป็นต้องปรับทั้ง

กระบวนการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่จะต้องตระหนักถึงความเป็นชาติ การสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ต่างวัฒนธรรมได้และเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของพินิติ รัตนานุกูล (2553: 96) กล่าวว่า การสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้าง ความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายค่อนข้างมาก เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และภาษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

การวิจัยด้านเจตคติในด้านความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน ซึ่งมีประเด็นย่อย คือ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน ความภาคภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมของไทย และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ประเด็นย่อยนี้ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ความเป็นไทยและประเพณีวัฒนธรรมไทยนั้น มีเอกลักษณ์ของไทย ซึ่งได้สืบทอดมาอย่างยาวนาน และแสดงถึงวิถีชีวิตของไทย จึงทำให้นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นไทยและประเพณีวัฒนธรรมไทย เพราะประเทศไทยมีศักยภาพประเทศหนึ่งในอาเซียน และอาจเป็นเพราะว่า เด็กไทยได้ปลูกฝังให้มีความพอเพียงตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักอดออม ใช้จ่ายอย่างประหยัด ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของสมใจ กงเติม (2555: 97) ที่ได้ศึกษา การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า ความพร้อมด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก เพราะเด็กไทยปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายได้ไม่ยาก

และการวิจัยด้านเจตคติในด้านวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี ซึ่งมีประเด็นย่อย คือ ความเคารพในความเสมอภาค และความเท่าเทียมกับผู้อื่น และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ทั้ง 2 ประเด็นย่อยนี้ อยู่ในระดับมากเช่นกัน อาจเป็นเพราะว่า การเคารพถึงความเสมอภาคและความเท่าเทียม หรือการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เป็นลักษณะนิสัยของเด็กไทยที่ถูกปลูกฝังจากผู้ใหญ่และครอบครัว จึงทำให้มีสิ่งเหล่านี้ติดอยู่ในจิตใจของเด็กเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งตรงกับแนวคิดของสุรศักดิ์ ปาเฮ (2556: 5) กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่า ควรสร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในการ ไม่ใช้กำลัง ยึดหลักสันติวิธี การไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ เพื่อความสงบสุขสันติภาพในภูมิภาค และในปฎิญญากรุงเทพฯ ได้ระบุวัตถุประสงค์ ของการจัดตั้งอาเซียนในข้อที่ 2 ว่า ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค อีกทั้งยังได้ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ข้อที่ 1 ว่า เป้าหมายของอาเซียนและหลักการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิก ได้แก่ เป้าหมายการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ฉะนั้น ผลการวิจัยจึงมีความสอดคล้องกับเป้าและกฎบัตรของอาเซียนด้วย

ข้อเสนอแนะทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 4) ได้กำหนดให้คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน หมายถึง ศักยภาพ คุณลักษณะ จิตความสามารถของนักเรียนในการเตรียมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

การวิจัยสำหรับข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านความรู้ นั้น ผลการวิจัยพบว่า ควรมีหลักสูตรที่ชัดเจน มีสื่อที่เพียงพอ มีชั่วโมงเรียนที่เพียงพอต่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมในเชิงการแข่งขัน เพราะจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีครูที่เป็นชาวต่างประเทศในสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง อาจจะเป็นเพราะว่า ในสถานศึกษานั้น ยังไม่มีหลักสูตรที่ชัดเจนและยังไม่มีสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ อีกทั้งยังมีกิจกรรมและครูสอนภาษาต่างประเทศที่ไม่ต่อเนื่อง ซึ่งทางสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 13) กล่าวว่า วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อจัดทำสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอาเซียน ทางด้านสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ มีชั่วโมงเรียนที่เพียงพอต่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมในเชิงการแข่งขัน เพราะจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 15) ได้กล่าวไว้ในแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่อาเซียนว่า พัฒนาและจัดหาสื่อสำหรับสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประกวด การแข่งขัน การจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนนักเรียน เป็นต้น ส่วนการจ้างครูที่เป็นชาวต่างประเทศในสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง และครูจึงต้องทำหน้าที่ปลูกฝังให้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด เพราะการสร้างความเข้าใจนั้น จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยไม่มีการล่วงละเมิดในสิทธิของกันและกัน แม้จะมีความแตกต่างในด้านต่างๆก็ตาม ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของกรมอาเซียน (2555: 98) ว่า ผู้บริหารจัดทำโครงการเสียงจากเยาวชนอาเซียนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ข้อเสนอของเยาวชนอาเซียนเป็นรูปธรรมได้แก่ โครงการอาสาสมัครสอนหนังสือแก่เยาวชนด้อยโอกาสโดยจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนด้านการศึกษาในอาเซียน เพื่อสนับสนุนพลังของเยาวชนในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

ส่วนการวิจัยสำหรับข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านทักษะนั้น ผลการวิจัยพบว่า ควรสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการสื่อสารของนักเรียนนั้น ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร

ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็มีความสำคัญเช่นกัน ฉะนั้นควรมีการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า นักเรียนยังไม่มีความสามารถพอที่จะทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน เนื่องจากมีความจำกัดด้านการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน ฉะนั้น ควรมีพัฒนาทักษะในการอยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะในด้านภาษาที่จะใช้ในการสื่อสาร มีความสอดคล้องกับความเห็นของรองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (พินิติ รตะนานุกูล, 2553: 95) ว่า ให้สร้างความสามารถในการแข่งขันทักษะในการทำงาน และทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนมีโอกาสดำเนินทางไปทำงานในประเทศเหล่านั้น ทั้งในระดับแรงงานระดับฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor) ด้านทักษะการพัฒนาตนของนักเรียน ถือว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในการพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาตนด้านภาษาหรือเทคโนโลยี เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาชาติ ด้วยสอดคล้องกับความเห็นของอธิบดีกรมอาเซียน (วิทวัส ศรีวิหค, 2554: 95) ว่า การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับ 3 ภาษาหลัก อันได้แก่ ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาในการสื่อสารของอาเซียน ภาษาจีน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ด้านทักษะการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ควรให้มีการฝึกคิดวิเคราะห์ปัญหาของตนเองหรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม แล้วหาแนวทางแก้ไข จึงเป็นหนทางในการฝึกแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เพราะเป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554: 4) ได้กำหนดไว้ว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ด้านทักษะการสื่อสารของนักเรียนภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็มีความสำคัญเช่นกัน ฉะนั้นควรมีการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาค้นพื้นฐาน (2554, 13) ให้นักเรียนได้พัฒนาการใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร และมีความสอดคล้องกับความเห็นของรองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (พินิติ รตะนานุกูล, 2553: 95) ว่าการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป ระดับการศึกษาค้นพื้นฐานให้ถึงระดับใช้การหรือระดับสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

และในส่วนการวิจัยสำหรับข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านเจตคตินั้น ผลการวิจัยพบว่า เน้นให้นักเรียนได้ตระหนักในความเป็นประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด เพื่อจะเกิดความตื่นตัวในการปรับตัวและการพัฒนาตนขึ้นมา ปรับทัศนคติในการยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ควรยอมรับในความแตกต่างเหล่านี้ ซึ่งอาจจะเป็น

เพราะว่า ในประชาคมอาเซียนนั้น มีความแตกต่างมากมาย ฉะนั้นควรปรับทัศนคติตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.: 18) ซึ่งกล่าวว่า สถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี พร้อมที่จะปรับเปลี่ยน และเตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอาเซียนที่จะต้องเผชิญในอนาคต เจตคติในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน ครูควรชี้ให้เห็นว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างและความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ควรยอมรับในความแตกต่างเหล่านี้ และในขณะเดียวกันสื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวที่ปราศจากอคติหรือบิดเบือนความจริง เพราะอาจก่อให้เกิดปัญหาในระหว่างประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของอธิบดีกรมอาเซียน (วิทวัส ศรีวิหค, 2554: 96) ว่า การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้างความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยที่คนไทยยังไม่มีโอกาสในการเรียนรู้ความหลากหลายดังกล่าวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ เจตคติในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธีของนักเรียน เนื่องจากการเมืองการปกครองมีความหลากหลาย ที่สำคัญก็คือการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ฉะนั้นควรสอนให้มีการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดต่อกันและกัน มีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีระเบียบวินัยในตนเองซึ่งเป็นไปตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียน (สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, 2552: 38)ว่า เป้าหมายของอาเซียนและหลักการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิก ได้แก่ เป้าหมายการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค ความกินดีอยู่ดีของประชาชน ความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม การลดช่องว่างของการพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตย การเคารพสิทธิมนุษยชน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการวิจัยการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ในสภาพปัจจุบันของการเตรียมความพร้อมยังมีน้อย และความพร้อมของนักเรียนด้านความรู้ อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านทักษะและเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะของการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารของโรงเรียนควรกำหนดนโยบาย กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำพันธกิจ สำหรับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ชัดเจน กล่าวคือ ในปัจจุบัน สถานศึกษายังไม่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ หรือจัดทำพันธกิจที่ชัดเจน พร้อมทั้งจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษา โดยการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง แล้วนำมาจัดเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา และจัดทำแผนกิจกรรม เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน
2. ผู้บริหารควรมีการจัดหางบประมาณในการจ้างครูสอนภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนเข้ามาสอนในโรงเรียนให้มีความต่อเนื่อง หรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน องค์กร หรือมูลนิธิที่ทำงานเกี่ยวกับการส่งอาสาสมัครสอนภาษา ให้ส่งอาสาสมัครเข้ามาสอนภาษาในโรงเรียน เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความต่อเนื่อง และจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารควรวางแผนในการจัดสรรงบประมาณในการจ้างครูเข้ามาสอนในระยะยาว
3. ผู้บริหารและครูควรสร้างให้นักเรียนเกิดความตระหนักในประชาคมอาเซียน เห็นความสำคัญของประชาคมอาเซียน ดึงตัวในการเรียนรู้ เตรียมพร้อมรับกับความแตกต่างทางสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหารควรจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดทำมุมอาเซียน หรือห้องอาเซียนศึกษา และจัดการสื่อต่างๆ อาทิเช่น สื่อมัลติมีเดีย วารสาร หนังสือที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ และใช้เป็นห้องปฏิบัติการสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มอบหมายให้ครูที่มีความรู้ความสามารถได้รับผิดชอบ และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ต้องการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

2. ผู้บริหารควรจัดทำกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้นักเรียนเกิดความรู้ความสามารถ และมีทัศนคติที่ดีต่อความหลากหลายและความแตกต่างทางสังคม อันได้แก่ กิจกรรมพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ พร้อมทั้งสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้มีความต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารควรมีการประเมินผลในกิจกรรมการเรียนรู้ประชาคมอาเซียน ปรับปรุงแก้ไขแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูได้รับผิดชอบ พร้อมทั้งติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นเพียงการวัดระดับความพร้อมของนักเรียน และเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ฉะนั้น ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พร้อมวิเคราะห์สมรรถนะของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความพร้อมของนักเรียน อาทิเช่น ความสนใจประชาคมอาเซียน ความพร้อมของสถานศึกษา บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การเข้าร่วมอบรม การเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน. 2553. ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการ
เคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน.
- กรมอาเซียน. 2555ก. การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน.
กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน.
- _____. 2555ข. พัฒนาการของประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2540. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2555. นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิรวัดน์ วีรังกร. 2554. นักศึกษารุ่นใหม่ ควรเตรียมตัวอย่างไร ก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี
2558. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- จุไรรัตน์ แสงบุญนำ. ม.ป.ป. การเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของ
กระทรวงศึกษาธิการ. [สไลด์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พัชรพล วังบุญสิน. 2555. โครงการวิจัยการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับ
การเปิดเสรีอาเซียน. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณี ชูทัย เจริญจิต. 2538. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์
พริ้นท์.
- พินิติ รตะนานุกูล. 2553. การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2554. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: นาน
มีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. 2556. วิพากษ์...การศึกษาไทยในเวทีประชาคมอาเซียน. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา <http://news.thaischool.in.th/23730.html> (6 กันยายน 2555).
- วันชัย มีชาติ. 2552. การบริหารองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สามลดา.

- วิชาพร สุวรรณแทน. 2541. ผลการใช้ชุดเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยงต่อความรู้และความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยงของพยาบาล
ประจำการห้องคลอด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชดา หารษาจารย์พันธุ์. 2540. การศึกษาความพร้อมในการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของนักศึกษา
พยาบาลชั้นปีที่ 4 สถาบันการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิทวัส ศรีวิหค. 2553. การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่ประชาคม
อาเซียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. 2554. รู้จักประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ศรีสุภาภรณ์ บินทประสิทธิ์. 2540. ผลของการใช้สัญญาณการเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนและ
ความพร้อมในการเรียนรู้ตนเองของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย. 2555. การศึกษาของไทยในกรอบอาเซียน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
http://www.enn.co.th/news_detail.php?nid=2085 (5 กันยายน 2555).
- สมใจ กงเดิม. 2555. การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สุบิน ยะระรัช. 2555. ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย
เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2556. การศึกษาไทยกับประชาคมอาเซียน : ศักยภาพและความพร้อมเชิงระบบ.
กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2554. ประเทศไทยกับอาเซียน One Vision, One Identity,
One Community. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการ
พัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สปร. สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการ
เรียนรู้.
- _____. ม.ป.ป. แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:
สปร. สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้.

สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. 2552. การศึกษา : รากฐานประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.

_____. ม.ป.ป. การศึกษา : การสร้างประชาคมอาเซียน 2558. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2554. แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

อรรพรรณ สีสวนิช. 2554. ความพร้อมนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน. สารนิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Barrow, R. and Milburn. 1990. *A Critical Dictionary of Educational Concepts*. 2nd ed. New York: Teachers college.

Boam, R. and Sparrow, P. 1992. *Designing and Achieving Competency: a competency-based approach to developing people and organizations*. New York: McGraw Hill Book.

Boyatzis, R. E. 1982. *The competent manager: A guide for effective management*. New York: John Wiley & Sons.

Dales, M., and Hes, K. 1995. *Creating training miracles*. Sydney: Prentice-Hall.

Downing, J. and D. Thackrey. 1971. *Reading Readiness*. London: University of London Press.

Good, C. V. 1973. *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Herbert, A. Simon. 1947. *Administrative Behavior*. New York: Macmillan.

Hersey, P. and Blanchard H. B. 1988. *Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources*. Boston: PWS-Kent.

McClelland, D.C. 1975. *A Competency model for human resource management specialists to be used in the delivery of the human resource management cycle*. Boston: Mcber.

Sinclair J. and Hanks P. 1987. *Collins Cobuild English Language Dictionary*. London: William Collin Son.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือการวิจัย

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน

เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แบบการสนทนากลุ่ม ครอบคลุมทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน
3. ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลไว้แล้ว จะนำมาศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม และข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใดๆ

พระมหาวิรพงษ์ บรรพตรุ่งรัตน์

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ชื่อผู้เข้าร่วมสนทนา :

อายุ.....ปี

เพศ O ชาย O หญิง

วุฒิการศึกษา..... ตำแหน่ง :

วันที่จัดสนทนากลุ่ม :

สถานที่จัด :

วัน/เวลา :

ประเด็นปัญหาและคำถามในการสนทนากลุ่ม สภาพปัจจุบันในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

ด้านการบริหารจัดการ

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

2. การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

.....

.....

.....

.....

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

5. วิธีการพัฒนาครู

.....

.....

.....

.....

.....

6. การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

7. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

9. การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

10. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการพัฒนาครูผู้สอน

1. การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

4. การบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

5. การใช้สื่อเทคโนโลยี

.....

.....

.....

.....

.....

6. การใช้แหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

7. การวัดผลและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

8. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

9. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และการใช้ภาษาต่างประเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

3. การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

และเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบและแบบสอบถามการวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์

เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามสำหรับนักเรียนนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 2 การทดสอบวัดความพร้อมด้านความรู้ เกี่ยวกับอาเซียน
 - ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านความพร้อมของนักเรียน ด้านทักษะ และด้านเจตคติ
2. ข้อมูลทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้นี้ จะนำมาศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม และข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

พระมหาวิรพงษ์ บรรพตฺรังรัตน

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

แบบสอบถามการวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์ สำหรับนักเรียน
เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

1. อายุ	ปี	
2. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
3. เรียนในระดับชั้น	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4
	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6
4. ศาสนา	☐ พุทธ	☐ คริสต์
	☐ ฮินดู	☐ อิสลาม
	☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....	

ส่วนที่ 2 ข้อทดสอบวัดความพร้อมด้านความรู้ ที่เกี่ยวกับอาเซียน

- คำชี้แจง** 1. เพื่อความเข้าใจที่ง่ายขึ้นของการตอบแบบทดสอบ บางแห่งจึงต้องใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ เช่น “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ใช้คำว่า “ประเทศลาว” แทน
2. การทำแบบทดสอบ ให้ทำทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ และการทำแบบทดสอบนี้เป็นเพียงการวัดความรู้เท่านั้น ไม่มีผลใดๆต่อผู้ตอบแบบทดสอบ ควรทำแบบทดสอบด้วยตนเอง
3. กรุณาใส่เครื่องหมาย X หน้าตัวเลือก ที่ท่านคิดว่าถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

1. อาเซียน (ASEAN) คือ อะไร?
 - 1) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออก
 - 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแห่งเอเชียตะวันออก
 - 3) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - 4) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแห่งตะวันออกเฉียงใต้
2. อาเซียน (ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดย ปรญญาอะไร?
 - 1) ปรญญากรุงเทพฯ
 - 2) ปรญญาบาหลี
 - 3) ปรญญาสากล
 - 4) ปรญญาท้าวลัมเปอร์

3. บุคคลที่ถือว่าเป็นผู้ก่อตั้งอาเซียนแรกเริ่ม คือใคร?

1) ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ	2) พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์
3) นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	4) พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

4. ภาษาราชการของประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย คือภาษาใด?

1) ภาษาจีนกลาง/ภาษามลายู	2) ภาษาสิงคโปร์/ ภาษาจีน
3) ภาษาตากาล็อก/ ภาษามลายู	4) ภาษามลายู/ ภาษาอังกฤษ

5. คำว่า “สวัสดี” ในภาษาเวียดนามและภาษาเมียนมาร์ ตรงกับข้อใด?

1) ซาลามัต คาคัง/ ซาลามัต เซียง	2) สะบายดี/ เฮลโล
3) หนีห่าว/ กุมุสตา	4) ชินจ่าว/ มิงกะลาบา

6. ภาษาทำงาน (Working Language) ในประชาคมอาเซียน ได้แก่ภาษาใด?

1) ภาษาของแต่ละประเทศในอาเซียน	2) ภาษาอังกฤษ
3) ภาษาไทย	4) ภาษาจีนกลาง

7. ประเทศที่ร่วมก่อตั้งอาเซียน 5 ประเทศ ได้แก่ประเทศอะไรบ้าง?

1) ประเทศอินโดนีเซีย/ ประเทศมาเลเซีย/ ประเทศเวียดนาม / ประเทศลาว/ ประเทศไทย
2) ประเทศอินโดนีเซีย/ ประเทศมาเลเซีย/ ประเทศฟิลิปปินส์/ ประเทศสิงคโปร์/ ประเทศไทย
3) ประเทศไทย/ ประเทศอินโดนีเซีย/ ประเทศสิงคโปร์/ ประเทศกัมพูชา/ ประเทศเมียนมาร์
4) ประเทศไทย/ประเทศอินโดนีเซีย/ ประเทศฟิลิปปินส์/ ประเทศบรูไน/ ประเทศกัมพูชา

8. การก่อตั้งอาเซียนตรงกับ พ.ศ.ใด?

1) พ.ศ. 2510	2) พ.ศ. 2513
3) พ.ศ. 2515	4) พ.ศ. 2518

9. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ประเทศลาว) มีการปกครองแบบใด?

1) ระบอบประชาธิปไตย	2) ระบอบเผด็จการ
3) ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์	4) ไม่มีข้อใดถูก

10. ประเทศในอาเซียนที่มีการปกครองแบบ “สมบูรณาญาสิทธิราช” ได้แก่ประเทศใด?

1) ประเทศลาว	2) ประเทศสิงคโปร์
3) ประเทศเวียดนาม	4) ประเทศบรูไน

11. ระบอบการปกครองในประเทศสมาชิกอาเซียน ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด?

- 1) ประเทศมาเลเซีย มีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์
- 2) ประเทศฟิลิปปินส์ มีการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข
- 3) ประเทศกัมพูชา มีการปกครองแบบเผด็จการทหาร
- 4) ประเทศเมียนมาร์ มีการปกครองแบบราชาธิปไตย

12. ศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในอาเซียน ได้แก่ศาสนาใด?

- 1) ศาสนาพุทธ
- 2) ศาสนาคริสต์
- 3) ศาสนาอิสลาม
- 4) ศาสนาฮินดู

13. ประเทศในอาเซียนที่มีประชากรมากที่สุดและน้อยที่สุด ตรงกับข้อใด?

- 1) ประเทศไทย/ ประเทศมาเลเซีย
- 2) ประเทศสิงคโปร์/ ประเทศฟิลิปปินส์
- 3) ประเทศลาว/ ประเทศเวียดนาม
- 4) ประเทศอินโดนีเซีย/ ประเทศบรูไน

14. เมืองหลวงของประเทศกัมพูชาและประเทศฟิลิปปินส์ ตรงกับข้อใด?

- 1) กรุงฮานอย/ กรุงจาการ์ต้า
- 2) กรุงจาการ์ต้า/ กรุงพนมเปญ
- 3) กรุงพนมเปญ/ กรุงมะนิลา
- 4) กรุงมะนิลา/ กรุงกัวลาลัมเปอร์

15. สกุลเงินกิบ (Kip) และสกุลเงินริงกิต (Ringgit) ใช้ในประเทศใด?

- 1) ประเทศลาว/ ประเทศมาเลเซีย
- 2) ประเทศลาว/ ประเทศอินโดนีเซีย
- 3) ประเทศอินโดนีเซีย/ ประเทศกัมพูชา
- 4) ประเทศอินโดนีเซีย/ ประเทศ

เวียดนาม

16. ประเทศบรูไน ส่งออกสินค้าหลัก คืออะไร?

- 1) ข้าว
- 2) อาหารทะเล
- 3) ยางพารา
- 4) น้ำมัน

17. ประเทศมาเลเซียเคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศใด?

- 1) ฝรั่งเศส
- 2) โปรตุเกส
- 3) สหรัฐอเมริกา
- 4) สหราชอาณาจักร

18. เลขาธิการอาเซียนคนปัจจุบัน(2556-2560) คือใคร?

- 1) ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ จากประเทศไทย
- 2) Mr.Chan Kai Yau จากประเทศสิงคโปร์
- 3) Mr.Le Luong Minh จากประเทศเวียดนาม
- 4) Mr.Umarjadi Notowijono จากประเทศอินโดนีเซีย

19. ประเทศอาเซียนบวกสาม(ASEAN+3) ได้แก่ข้อใด?

- 1) ประเทศจีน/ ประเทศญี่ปุ่น/ ประเทศอินเดีย
- 2) ประเทศจีน /ประเทศเกาหลีใต้ /ประเทศญี่ปุ่น
- 3) ประเทศสหรัฐอเมริกา/ ประเทศจีน/ ประเทศญี่ปุ่น
- 4) ประเทศสหรัฐอเมริกา/ ประเทศอังกฤษ/ ประเทศฝรั่งเศส

20. ประเทศที่เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนเป็นประเทศสุดท้าย คือประเทศใด?

- 1) ประเทศลาว
- 2) ประเทศเวียดนาม
- 3) ประเทศกัมพูชา
- 4) ประเทศเมียนมาร์

21. สำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่ประเทศใด?

- 1) ประเทศสิงคโปร์
- 2) ประเทศเวียดนาม
- 3) ประเทศไทย
- 4) ประเทศอินโดนีเซีย

22. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) จะเกิดขึ้นในปีใด?

- 1) พ.ศ. 2557
- 2) พ.ศ. 2558
- 3) พ.ศ. 2559
- 4) พ.ศ. 2560

23. อาชีพที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีเมื่อรวมเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ข้อใด?

- 1) วิศวกร
- 2) ทันดแพทย์
- 3) สัตวแพทย์
- 4) แพทย์/พยาบาล

24. กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) คืออะไร?

- 1) รัฐธรรมนูญของอาเซียน
- 2) กฎระเบียบการค้าของอาเซียน
- 3) กฎระเบียบเศรษฐกิจของอาเซียน
- 4) ข้อตกลงด้านการเมืองของอาเซียน

25. กฎบัตรอาเซียน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.ใด?

- 1) 2510
- 2) 2548
- 3) 2551
- 4) 2558

26. คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ได้รับแต่งตั้งบุคคลแต่ละประเทศ จากตำแหน่งใด?

- 1) เอกอัครราชทูต
- 2) ผู้เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน
- 3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
- 4) นายกรัฐมนตรีหรือผู้นำประเทศ

27. การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) กำหนดไว้อย่างไร?

- 1) กำหนดประชุม 2 ครั้งต่อปี
- 2) กำหนดประชุม 2 ปีต่อครั้ง
- 3) กำหนดประชุม 3 ปีต่อครั้ง
- 4) กำหนดประชุม 3 ครั้งต่อปี

28. ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง?

- 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
- 2) ประชาคมสันติภาพและประชาธิปไตยอาเซียน
- 3) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 4) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

29. รวงข้าว 10 มัด ในธงสัญลักษณ์อาเซียน หมายความว่าอย่างไร?

- 1) ความอุดมสมบูรณ์
- 2) ความเจริญรุ่งเรือง
- 3) ความเป็นมิตรภาพและน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- 4) ความสงบสุขและสันติภาพ

30. คำขวัญของอาเซียนคืออะไร?

- 1) หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาชาติ
- 2) หนึ่งประชาคม หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งเศรษฐกิจ
- 3) หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม หนึ่งวิสัยทัศน์
- 4) หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความพร้อมด้านทักษะ และด้านเจตคติ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

5 หมายถึง มีมากที่สุด	4 หมายถึง มีมาก	3 หมายถึง มีปานกลาง
2 หมายถึง มีน้อย	1 หมายถึง มีน้อยที่สุด	

ความพร้อมด้านทักษะ(Skill)					
รายการความพร้อมของนักเรียน	ระดับของทักษะ				
	5	4	3	2	1
1. ทักษะในการปรับตัว					
1.1 ท่านมีความสามารถในการทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด					
1.2 ท่านมีความสามารถในการอยู่ร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด					
1.3 ท่านมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับความหลากหลายทางสังคมได้มากน้อยเพียงใด					

1.4 ท่านมีความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันในประชาคมอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด					
1.5 ท่านมีทักษะในการทำมาค้าขายกับผู้ที่มีความแตกต่างได้มากน้อยเพียงใด					
2. ทักษะในการพัฒนาตน					
2.1 ท่านสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมในประชาคมอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด					
2.2 ท่านมีความสามารถในการควบคุมตนเองและจัดการตนเองได้มากน้อยเพียงใด					
2.3 ท่านมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลได้มากน้อยเพียงใด					
2.4 ท่านมีภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำได้มากน้อยเพียงใด					
2.5 ท่านสามารถเรียนรู้และเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด					
3. ทักษะในการแก้ไขปัญหา					
3.1 ท่านมีความสามารถในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาได้มากน้อยเพียงใด					
3.2 ท่านมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธีได้มากน้อยเพียงใด					
3.3 ท่านสามารถแก้ไขปัญหาของตนเองไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคมได้มากน้อยเพียงใด					
3.4 ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้มากน้อยเพียงใด					
3.5 ท่านมีความสามารถในการเตรียมรับกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด					
4. ทักษะในการสื่อสาร					
4.1 ท่านมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด					
4.2 ท่านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ได้มากน้อยเพียงใด					
4.3 ท่านมีความสามารถในการสื่อสารสองทางได้มากน้อยเพียงใด					

(สื่อสารด้วยภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา)					
4.4 ท่านสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้มากน้อยเพียงใด					
4.5 ท่านสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คนอื่นเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด					

ความพร้อมด้านเจตคติ(Attitude)					
รายการความพร้อมของนักเรียน	ระดับของเจตคติ				
	5	4	3	2	1
1. ทัศนคติในความเป็นอาเซียน					
1.1 ท่านมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในความเป็นอาเซียนมากน้อยเพียงใด					
1.2 ท่านรู้ถึงคุณค่าในความเป็นประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด					
1.3 ท่านคิดว่าต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด					
1.4 ท่านคิดว่าประชาคมอาเซียนมีประโยชน์ต่อท่านมากน้อยเพียงใด					
1.5 ท่านคิดว่าต้องปกป้องในความเป็นประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด					
2. ยอมรับในความแตกต่าง					
2.1 ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านศาสนาได้มากน้อยเพียงใด					
2.2 ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรมได้มากน้อยเพียงใด					
2.3 ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านภาษาได้มากน้อยเพียงใด					
2.4 ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ชนชั้น ผิวพรรณ ได้มากน้อยเพียงใด					
2.5 ท่านสามารถยอมรับความหลากหลายด้านความเป็นอยู่ร่วมกัน ได้มากน้อยเพียงใด					
3. ภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน					
3.1 ท่านมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียนมากน้อยเพียงใด					

3.2 ท่านมีความภาคภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมของไทยมากน้อยเพียงใด					
3.3 ท่านมีความภาคภูมิใจในศักยภาพของประเทศไทยในอาเซียนมากน้อยเพียงใด					
3.4 ท่านมีความภาคภูมิใจในความเป็นประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด					
3.5 ท่านได้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด					
4. วิธีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี					
4.1 ท่านมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลมากน้อยเพียงใด					
4.2 ท่านมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักสันติวิธี / สันติธรรมมากน้อยเพียงใด					
4.3 ท่านมีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดซึ่งกันและกันมากน้อยเพียงใด					
4.4 ท่านมีความเคารพในความเสมอภาค และความเท่าเทียมกับผู้อื่นมากน้อยเพียงใด					
4.5 ท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นมากน้อยเพียงใด					

“ขอขอบคุณนักเรียนอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการสอบแบบสอบถาม”

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน

เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แบบการสนทนากลุ่ม ครอบคลุมทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่

1. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านความรู้
2. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ
3. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลไว้แล้ว จะนำมาศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม และข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใดๆ

พระมหาวิรพงษ์ บรรพตรุ่งรัตน์

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ (skill)

ประเด็นปัญหา : ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมีระดับคะแนนความพร้อมด้านทักษะ(skill) ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.90) (ทักษะในการปรับตัว, ทักษะในการพัฒนานตน, ทักษะในการแก้ไขปัญหา, ทักษะในการสื่อสาร)

ประเด็นคำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ ในการปรับตัวของนักเรียนอย่างไร ?

การทำงานร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน

การอยู่ร่วมกับประชากรในประเทศสมาชิกอาเซียน

การปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายทางสังคม

การปรับตัวในสังคมที่มีการแข่งขันในประเทศสมาชิกอาเซียน

การทำความรู้จักกับผู้อื่นที่มีความแตกต่าง (ภาษา, สังคม, ความเชื่อ, ฯลฯ)

ประเด็นคำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ ในการพัฒนาตนของนักเรียน
อย่างไร ?

การเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมในประชาคมอาเซียน

การควบคุมตนเองและจัดการตนเอง

การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

ภาวะผู้นำและสามารถเป็นผู้นำได้

การเรียนรู้และเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเด็นคำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ ในการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างไร ?

การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

การแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสันติวิธี

.....

.....

.....

การแก้ไขปัญหานักเรียนของตนเองไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคม (ปัญหาครอบครัว, ปัญหาส่วนตัว , ฯลฯ)

.....

.....

.....

การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

.....

.....

.....

การเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น

.....

.....

.....

ประเด็นคำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ ในการสื่อสารของนักเรียน
อย่างไร ?

การแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

.....

.....

.....

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

.....

.....

.....

การสื่อสารสองทาง (สื่อสารด้วยภาษาในอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา)

.....

.....

.....

การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ

.....

.....

.....

การใช้ภาษาไทยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คนอื่นเข้าใจ

.....

.....

.....

แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ (attitude)

ประเด็นปัญหา : ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมีระดับคะแนนความพร้อมด้านเจตคติ (attitude) ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) (ความตระหนักในความเป็นอาเซียน, การยอมรับในความแตกต่าง, ความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน, วิถีชีวิตประชาธิปไตย/สันติวิธี)

ประเด็นคำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ ในความตระหนักในความเป็นอาเซียนของนักเรียนอย่างไร ?

ความตระหนักและเห็นความสำคัญของอาเซียนในความเป็นอาเซียน

การรู้ถึงคุณค่าในความเป็นประชาคมอาเซียน

การร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน

ประโยชน์ของประชาคมอาเซียน

การปกป้องในความเป็นประชาคมอาเซียน

คำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ ในการยอมรับในความแตกต่างของนักเรียนอย่างไร ?

การยอมรับความแตกต่างด้านศาสนา

.....

.....

.....

การยอมรับความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรม

.....

.....

.....

การยอมรับความแตกต่างด้านภาษา

.....

.....

.....

การยอมรับความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ชนชั้น ผิวพรรณ

.....

.....

.....

การยอมรับความหลากหลายด้านความเป็นอยู่ร่วมกัน

.....

.....

.....

ประเด็นคำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ ในความภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียนของนักเรียนอย่างไร ?

ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน

.....

.....

.....

ความภาคภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมของไทย

.....

.....

.....

ความภาคภูมิใจในศักยภาพของประเทศไทย

.....

.....

.....

ความภาคภูมิใจในความเป็นประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

ประเด็นคำถาม : ท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านเจตคติ ในวิถีชีวิตประชาธิปไตย/
 สันติวิธีของนักเรียนอย่างไร ?

การมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

.....

.....

.....

การมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยยึดมั่นในหลักสันติวิธี/สันธรรม

.....

.....

.....

การมีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดซึ่งกันและกัน

.....

.....

.....

การมีความเคารพในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกับผู้อื่น

.....

.....

.....

การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกันและกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พระมหาวิริพงษ์ บรรพตรุ่งรัตน์	
เกิดเมื่อ	14 กันยายน 2530	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2551	มัธยมศึกษาตอนปลาย
		โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา
	พ.ศ. 2551	นักธรรมเอก, เปรียญธรรม 3 ประโยค
		สำนักศาสนศึกษาวัดพระธาตุดอยสะเก็ด
	พ.ศ. 2554	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน	ครูสอนศีลธรรมประจำโรงเรียนบ้านเชิงดอย
	พ.ศ. 2551 – 2556	ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม
		สำนักศาสนศึกษาวัดพระธาตุดอยสะเก็ด
	พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน	ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
		โรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์